

Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Udeleženci usposabljanja kliničnih mentorjev in študentov zdravstvene nege za kakovostno delo s starostniki, VŠZN Jesenice

UVODNIK

Življenje je lepo

PREDSTAVLJAMO VAM

Medgeneracijsko sodelovanje v promociji zdravja

MEDNARODNA SREČANJA

Svetovni kongres medicinskih sester v anesteziologiji

GLASILO

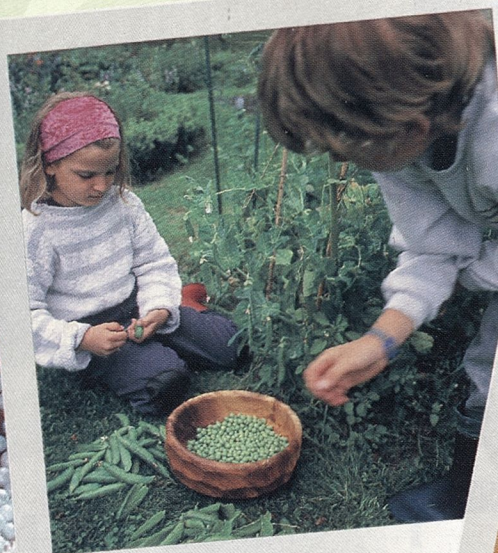

Gibanje

Zdravje

Vrtnarjenje

Dober tek

V klubu Uživajmo zdravo, ki je namenjen imetnikom kartice Mercator Pika, se z zdravjem ukvarjamo z vseh strani, in sicer v štirih sklopih: Gibanje, Zdravje, Vrtnarjenje in Dober tek. Poleg tega na vsaki strani vsak mesec predstavljamo novega blogerja, obveščamo o ugodnostih pri nakupih, pripravljamo privlačne nagradne igre, vaše kuharsko znanje pa bogatimo z recepti. Včlanitev v klub je brezplačna, prav tako pa ni potrebno plačevati članarine. Pristopnico v klub Uživajmo zdravo lahko dobite v Mercatorjevih prodajnih mestih ali pa se včlanite na spletnem mestu www.uzivajmozdravo.si. Postanite tudi vi član kluba Uživajmo zdravo in izkoristite številne ugodnosti.

Vsebina

• UVODNIK	4
Življenje je lepo	
• DELO ZBORNICE - ZVEZE	5
Dogodki na Zbornici – Zvezi v juliju in avgustu 2010	5
Aktualno opozorilo v zvezi s prenosom aktivnosti na diplomirane medicinske sestre	8
Podpora Zbornice zdravstvene nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije prizadevanjem Sindikata delavcev v zdravstveni negi Slovenije	9
Minister Marušič s sodelavci prvič sprejel vodstvo Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije	9
Oglasna deska: licenčne točke se pridobivajo in veljajo v licenčnem obdobju	10
• ZA NENASILJE V ZDRAVSTVENI NEGI	11
Na Zbornici – Zvezi znova raziskujemo nasilje	11
• INTERVJU	12
Dora Lešnik Mugnaioni, zunanja strokovna sodelavka Delovne skupine za nenasilje v zdravstveni negi	12
• ETIKA	14
Predstavnici Zbornice – Zveze je sprejela Varuhinja človekovih pravic	14
• ICN	15
ICN poziva medicinske sestre po vsem svetu: vodite boj proti kroničnim boleznim	15
WHPA - Svetovno združenje zdravstvenih poklicev poziva k okrepljenim ukrepom proti ponaredek	16
63. zasedanje Generalne skupščine Svetovne zdravstvene organizacije	17
Novice iz ICM	19
• PREDSTAVLJAMO VAM	20
Medgeneracijsko sodelovanje v promociji zdravja	20
Ponovno imenovanje Kolaborativnega centra Svetovne zdravstvene organizacije za primarno zdravstveno nego	21
Usposabljanje kliničnih mentorjev in študentov zdravstvene nege za kakovostno delo s starostniki – priložnosti za izboljševanje klinične prakse na področju zdravstvene nege starostnika	22
Fakulteta za zdravstvene vede Univerze v Mariboru slovenski sedež eminentnega združenja Sigma Theta Tau	23
Opolnomočenje kliničnih mentorjev in študentov zdravstvene nege z znanji in veščinami s področja komunikacije za kakovostno delo v kliničnem okolju – priložnost za izboljšanje kakovosti	24
• MEDNARODNA SREČANJA	26
Svetovni kongres medicinskih sester v anesteziologiji	26
Osredotočite se na oskrbo pacientov	28
Poročilo s sestanka EfCCNa v Bruslju	29
• PRIDOBIVAMO NOVA ZNANJA	30
3. Dnevi Angele Boškin	30
Najboljša zasvojenost je zasvojenost z ustvarjalnostjo	32
• UDELEŽILI SMO SE	34
HRUP – vpliv na zdravje, testiranje sluha, ocena delazmožnosti, verifikacija poklicne bolezni sluha	34
12. strokovno srečanje medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v gastroenterologiji in endoskopiji Hrvaške z mednarodno udeležbo	35
• IZ DRUŠTEV	36
Bili smo na Pogačnikovem domu na Kriških podih (2052 m)	36
O izgorevanju in kako si pomagati	37
Korzika – otok lepot	38
Tek za upanje	39
Tečaj orientalskih plesov	39
Jesenski planinski pohod na Učko	39
Tečaj nordijske hoje	40
Razpis za zbiranje predlogov za priznanja DMSBZT Ljubljana	40
Tečaj angleškega jezika	41
Tečaj nemščine	41
Vabilo na simpozij: Sodobnim znanjem postopkov v zdravstveni in babiški negi naproti	42
Jesenski izlet Sekcije upokojenih medicinskih sester – Dvor in polhov Gradec	42
Jesenski izlet Sekcije upokojenih medicinskih sester – Debeli rtič	42
Vabilo na planinski pohod DMSBZT Ljubljana na Goričko in Tromejnik (388 m), 2. 10. 2010	43
Povabilo na maraton	43
Vadba joge	44
Učenje meditacije	45
Poslušanje planetarnega gonga	45
• PREJELI SMO	46
Studijski obisk študentov Visoke šole za zdravstveno nego Jesenice v Krki Novo mesto in Termah Dolenjske toplice	46
Čajanka dijakov zdravstvene šole Slovenj Gradec v Mercator Centru	47
Čas je prazen prostor, ki ga izpolnijo šele dogodki, misli in občutja	48
Pobuda za ustanovitev skupine za področje dejavnosti zgodovine zdravstvene in babiške nege pri Zbornici – Zvezi	50
• IZOBRAŽEVANJE	51
Prijavnica za izobraževanje	51
Izobraževanja	52

Utrip - strokovno informativni bilten Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

GLAVNA UREDNICA: Darinka Klemenc **ODGOVORNA UREDNICA:** Biserka Marolt Meden **UREDNIŠKI ODBOR:** Irena Kešič, Tatjana Nendl, Ksenija Pirš, Veronika Pretnar Kunstek, ter Darinka Klemenc in Monika

Ažman po položaju. **LEKTORICA:** Mojca Hudolin **PREVAJALCA:** Primož Trobevšek in Nataša Pregl **NAKLADA:** 16.500 izvodov **NASLOV UREDNIŠTVA:** UTRIP, Ob železnici 30, Ljubljana, T. 01/544 5480,

F. 01 544 5481 **TRR ZDMSZTS pri NLB,** posl. Tavčarjeva 7, Ljubljana, številka: 02031-0016512314 **OGLASI:** Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in

zdravstvenih tehnikov Slovenije. T.01/544 5480, F. 01 544 5481 **PRIPRAVA ZA TISK:** STARLING, d.o.o., Opekarska cesta 38, Vrhnika, T. 01/ 7557-850, F. 01/ 7557-855, e-mail: starling@starling.si

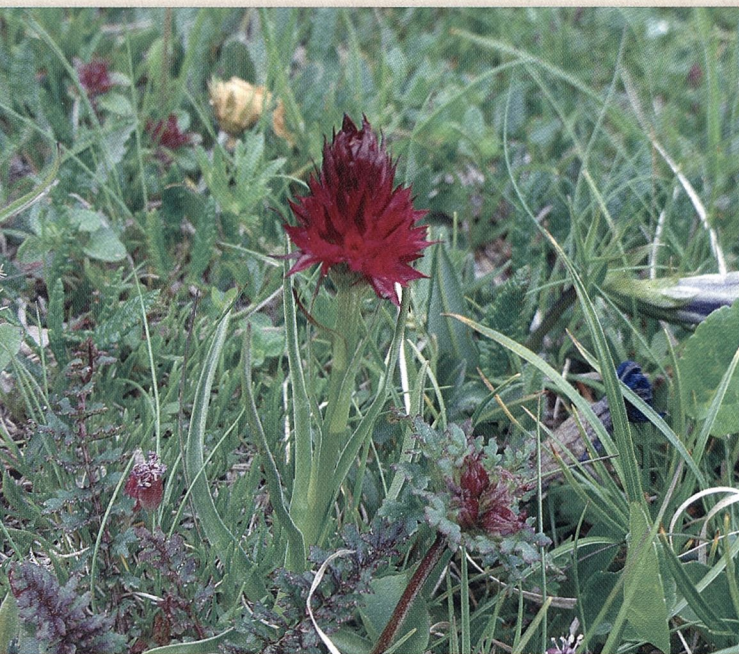
TISK: Tiskarna POVŠE, Povšetova 36 a, Ljubljana, T./F. 01/ 2301-542, e-mail: tisk.povse@siol.net **SPLETNA STRAN ZBORNICE-ZVEZE:** www.zbornica-zveza.si Utrip (Online) **ELEKTRONSKI NASLOV UTRIPA:**

utrip@zbornica-zveza.si; **SPREMEMBE V ZVEZI Z NASLOVI POŠILJAJTE** na: narocnina.racun@zbornica-zveza.si

ISSN1581-3738

Življenje je lepo

In julij nam je obetal poletje. Skupaj z avgustom čas načrtovanih in zasluženih dopustov. A ne za vse enako. Vsi, ki delamo v zdravstvu, vemo, da se načrti velikokrat »sfižijo«: zaradi nepričakovanih dogodkov, ki so pri nas nekaj običajnega, je treba dopust tudi prekiniti ali ga prestaviti. Ne zaradi vremena; to nam je kar služilo, le dela ni in ni hotelo biti konec.

Pa naj bo to neljubi dogodek, ki za seboj ne potegne le vseh vrst nadzorov, ampak temeljit razmislek o delu. Delamo prav? Bi lahko delali bolje? Kako, če ni možnosti za zaposlovanje, nadure nam rigorozno krčijo. Rezerve bi lahko poiskali v boljši organizaciji dela. Kako, če smo navajeni, da delamo po ustaljenem ritmu in so vse spremembe v prvem koraku nezaželene ... A tudi v zdravstvu je že čutiti gospodarsko krizo, čeprav, je, upamo vsaj, pacienti še ne občutijo zelo. Tudi zaposleni v javni upravi in s tem v zdravstvu redno dobivajo plače. Vendar je čas za iskanje izboljšav, ki prinesejo boljšo kakovost in velikokrat tudi prihranke.

Po treh mesecih najavljanja in večkratnega prestavljanja datuma nas je končno, 27. julija, sprejel minister za zdravje. Imeli smo dovolj časa, da smo se dobro pripravili na sestanek, ki se je začel bolj temperamentno, končal pa kar solidno. Zabeležka je zapisana, zdaj so naši upi uprti v svetlo prihodnost nadaljnjega sodelovanja. V tem mesecu smo dokončali strokovni nadzor s svetovanjem v Zdravstvenem domu Ljubljana (predvsem je imela težko nalogo komisija), bili v stikih z mediji, pošiljali dopise po slovenskih zdravstvenih zavodih o previdnosti pri prenosu kakršnihkoli aktivnosti z zdravnikov na (izključno) diplomirane medicinske sestre, spremljali dogajanje naših sodelavcev v timih – zdravnikov in njihovega sindikata. Ob tem smo dali javno podporo našemu sindikatu in vsem drugim, v katere so vključene medicinske sestre, babice in zdravstveni tehniki, pri njihovih prizadevanjih za ohranitev položaja izvajalcev zdravstvene in babiške nege. Eden največjih skupnih dosežkov je prav gotovo prenova dokumenta »Aktivnosti zdravstvene nege za diplomirane medicinske sestre in tehnike zdravstvene nege v ambulantni družinski medicini«. Delovna skupina pod vodstvom doc. dr. Danice Železnik je opravila enormno delo, svojo težo je prispevala potrditev dokumenta na RSKZN, ki ga je, praktično brez pripomb, potrdil v rekordnem času. Če kdaj, je tokrat dokazano zmagala naša enotnost.

Vse poletje smo tesno sodelovali z našo kolegico, mag. Zdenko Tičar, ki se trudi zdravstveno nego držati nad vodo na ministrstvu. Javna zahvala vsem, ki ste v tem času držali z nami.

Vse poletje pa so po elektronski pošti na Utripov naslov prihajali tudi prispevki. Ni se bati, da bi jih zmanjkalo. Trudimo se, da bi napovedi oziroma vabila za različne interesne dejavnosti skrajšali in na ta način prihranili malo prostora ter zmanjšali stroške tiska Utripa. Na uredniškem odboru smo razmišljali o podobnem obrazcu, kot smo ga uvedli za napovedi izobraževanja. Čakamo potrditev predsednic regijskih strokovnih društev in potem – realizacija.

V uredništvu Utripa je bilo oddiha bolj malo. Takoj ko pošljete prispevek, pričakujete odziv. Veliko že dogovorjenih resnih strokovnih tem čaka, da jih kompetentni strokovnjaki predstavijo v uvodniku in na aktualnih straneh. A nekateri so dopust vzeli resno in bodo svoje obljube izpolnili v prihodnjih številkah glasila, zato je tokratni uvodnik malo drugačen, saj je timsko delo tistih, ki vedno »utripajo« – tudi z dopusta, izza štedilnika ali z njive.

Za konec pa še utrinek današnje uredniške nedelje, ki je sončna, topla in vesela.

Anita Prelec ob obilici dela (porodov je bilo poleti več kot običajno, le zakaj?) uspe pridobiti napovedan prispevek in ga veselo »pošlje«. Pozabi na priponko ... Po telefonu jo ujame v Mercatorju – tudi po nakupih je treba, in če ne gre med tednom, je tu nedelja.

Odgovorna si privoščim kratek gobarski pohod v bližino naše počitniške hišice; zaradi medvedov si ne upam dlje, odkar nimam več gobarskega tovariša – očeta. Ni ga več na tem svetu.

Tako kot tudi ne gospoda Vinka Rozmana, katerega knjigo **Živeti in upati** (zapiski obolelega z ALS) požiram zadnje dni. Čeprav me čaka delo na vrtu, ki mu je vreme naklonjeno, si ne morem kaj, da ne bi »mimogrede« spet prebrala nekaj strani.

Kako pretresljivo pričevanje o začetku in poteku še neozdravljive bolezni ... pa toliko volje, nesebičnosti, skrbi za druge, ki še živijo ...

In toliko dobrega s strani njegove življenjske družice, gospe Slavke, ki mi je knjigo podarila.

Ko se po slabi urici gobarjenja (jurček, nekaj dežnikaric in sirovk) vračam iz gozda – ves čas žvižgam in govorim po mobitelu, da bi pregnala medvede –, se ustavim pri kapelici pod romantično cerkvico Sv. Lenarta s pogledom na Nanos in Javornike s Snežnikom. V kapelici v nebo zre Marija, pod njo pipa in mrzla studenčnica. Kako prija.

Kako je življenje lepo!

Sem že za računalnikom (kam pripelje napredek ... internet v skoraj vsako vas ...) in z njive se slišiva z izvršno direktorico, ki tudi »utripa«. In uvodnik je pripravljen. Pa štirje lačni jamarji pred vrati in lonci začnejo frčati po zraku ...

Čaka nas naporna in v vseh pogledih vroča jesen. Pa kaj bi jamrali, saj nam navsezadnje ni tako slabo.

Če smo zdravi, se imamo radi in imamo za povrh še službo – je to popolnoma dovolj. Saj je od nas veliko odvisno, kako bomo poskrbeli, da se bomo v delovnem in domačem okolju dobro počutili in lepo živeli dneve, ki so pred nami.

Torej, imejte se lepo, mislite nase, na svoje bližnje in na paciente, ki nam zaupajo in veliko pričakujejo od nas.

Uredništvo

Dogodki na Zbornici – Zvezi v juliju in avgustu 2010

Darinka Klemenc in Monika Ažman

Dolgi poletni dnevi in topli večeri naj bi bili prijazni, sproščujoči. Za večino čas počitnic in dopustov, čas za sprostitev in nabiranje nove energije. Aktualni dogodki v domovini žal niso bili tako optimistični. Agonija tujih delavcev v gradbeništvu se nadaljuje, brezposelnost grozi na Koroškem. Mnogi se sprašujejo, ali bo ogrožena osnovna pravica do zdravstvene oskrbe, ko zdravniki ne bodo več opravljali dela prek delovnega časa. Se nam dogaja tisto, kar so napovedovali strokovnjaki preteklo leto: da bo recesija prave zobe šele pokazala? Vse glasneje je slišati tudi, da je že skrajni čas, da pozovejo k odgovornosti tiste, ki so v mladi državi neupravičeno bogateli, se sprenevedali. Otvoritev novega stadiona v prestolnici je bil zagotovo osrednji dogodek, ki je za vedno zapisan v zgodovino in bo po ocenah strokovnjakov bistveno vplival na razvoj športa v Sloveniji, s tem pa k še večjim uspehom naših športnikov. Spet stari rek: kruha in iger? Nekaj pomembnih dogodkov, ki bodo zapisani med zgodovinska dejstva našega strokovnega združenja, smo zabeležili tudi na Zbornici – Zvezi. Tolikokrat prestavljeno prvo uradno srečanje z aktualnim ministrom za zdravje Dorjanom Marušičem se je udeležilo ravno na stoti dan njegovega ministrovanja. Konstruktivna razprava z nič obljubami in veliko konkretno zastavljenega dela. Med drugimi dogodki smo zabeležili sledeče:

5. julij

Vodstvo Zbornice – Zveze že daljši čas spremlja neurejeno področje zdravstvene obravnave mladostnikov v vzgojno-izobraževalnih zavodih, za katero so po večini v celoti odgovorne in ga izvajajo srednje medicinske sestre. V povezavi s članicami, ki so zaposlene v teh zavodih, se odvijajo tudi različne aktivnosti v sodelovanju z drugimi institucijami. Generalna sekretarka Sindikata delavcev v zdravstveni negi Slovenije Flory Banovac je tako organizirala sestanek s predsednikom Sindikata v vzgoji in izobraževanju Branimirjem Štrukljem. Sprejet je bil skupen dogovor, da do jeseni pripravimo nabor aktivnosti, ki jih lahko izvajajo naše kolegice, ter druge pravne podlage, in z omenjeno problematiko seznanimo Ministrstvo za šolstvo in šport.

6. julij

Sestanek uredniškega odbora Obzornika zdravstvene nege, ki pripravlja drugo in tretjo številko strokovnega časopisa.

6. julij

Sestanka na Ministrstvu za zdravje sta se udeležili predsednica in izvršna direktorica, sodelovali so še predstavniki Zdravniške zbornice ter nekateri tesni sodelavci ministra, ki je predstavil svojo svetovalko za primarno raven zdravstvenega varstva, doc. dr. Antonijo Poplas Susič, dr. med. spec. Ta je navzoče seznanila s pripravami na krovni dokument razvoja primarne ravni zdravstvenega varstva, zlasti zdravstvene dejavnosti v ambulantni družinski medicine. Del dokumenta bi bila tudi zdravstvena nega na primarni ravni. Predsednica Zbornice – Zveze je med drugim povedala, da bomo v strategijo zdravstvene nege za primarno raven poleg ambulantne družinske medicine vključili tudi patronažno dejavnost in reševalno službo ter da smo pripravljeni sodelovati tudi v razgovorih pri prenosu aktivnosti z zdravnika na (izključno) diplomirano medicinsko sestro, a pod določenimi pogoji.

7. julij

Sestanek predsednice Zbornice – Zveze z dekanjo Fakultete za zdravje Univerze na Primorskem (prej Visoke šole za zdravstvo Izola) doc. dr. Nadjó Plazar.

8. julij

Z veliko delovnega zagona so se sestale članice začasne delovne skupine za pripravo dokumenta Aktivnosti zdravstvene nege za diplomirane medicinske sestre in tehnike zdravstvene nege v ambulantni družinski medicine. Delo so nadaljevale še 14. 7. in ga uspešno zaključile 21. 7. 2010.

8. julij

Koligice, ki pripravljajo novo, prenovljeno izdajo terminološkega slovarja, so prvo polovico za njih zares delovnega leta sklenile z objavo posameznih terminov na spletni strani. Oglejte si jih, komentirajte in posredujte svoje predloge.

12. julij

Sestanek z vodstvom Kliničnega inštituta za medicino dela, prometa in športa, na pobudo glavne medicinske sestre mag. Nevenke Šestan o organizaciji srečanja FOHNEU – EU združenje medicinskih sester v medicini dela, prometa in športa v Sloveniji (oktobra 2010 v Ljubljani).

16. julij

Dan pisarne Zbornice – Zveze. Julija je poteklo leto dni, odkar smo se preselili v nove prostore. Naše službeno domovanje se je v tem letu napolnjevalo z mnogimi sodelavci, kolegicami in kolegi, ki so veliko delali, pomagali, kjer so znali in zmogli, z ljudmi, ki se zavedajo pomena združevanja in sodelovanja v krovni organizaciji. Praktično ni minil dan, da se ne bi v prostorih, ki, verjemite, služijo svojemu namenu, vrstile delovne skupine, komisije, seje različnih izvršnih odborov, drugih teles Zbornice – Zveze, številnih stalnih ali začasnih delovnih skupin. Včasih smo komaj sestavili urnik za vse aktivnosti. Več kot pestro je torej pri naši hiši, kar ste mnogi že izkusili. Tako so nam do poletja že skoraj pošle moči. In vedno bolj držijo naše besede, da smo Zbornica – Zveza ljudje in ne pisarna.

20. julij

Ministrstvo za zdravje. Sestanek je bil sklican na pobudo ministrstva. Tema sestanka: pritožbe o izvajanju javnih pooblastil s strani treh nečlanov Zbornice – Zveze, ki so že večkrat podali različne pritožbe tako na Zbornico – Zvezo kot na Ministrstvo za zdravje. V večini primerov so bile pritožbe splošne in ne podprte z dokazi oziroma z dejstvi, zato je prim. Remškar ob zaključku sklenil, da je »sestankovanje« z omenjenimi izvajalci zdravstvene nege s strani Ministrstva za zdravje dokončno zaključeno. V nadaljevanju je razgovor stekel o podpisu Pogodbe o izvajanju javnih pooblastil za leto 2010. Žal je še vedno nismo podpisali.

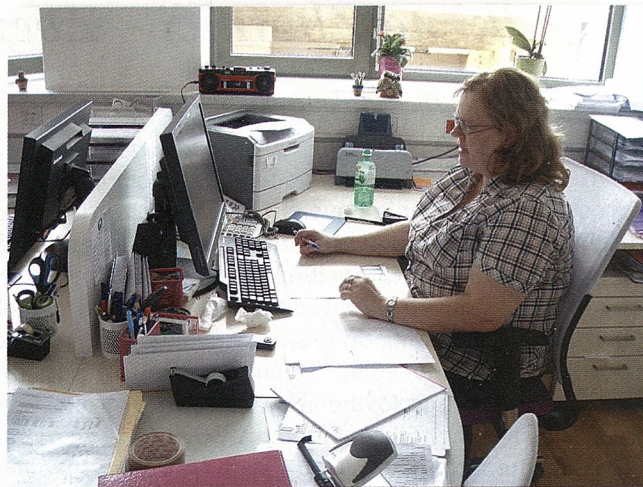
21. julij

30. seja Upravnega odbora Zbornice – Zveze z zahtevnim dnevnim redom

1. Pregled in sprejem zapisnika 29. seje UO Zbornice – Zveze z dne 9. 6. 2010

Poletna delovna vnaema

2. Sprejem Pravilnika o računovodstvu (K. Vuković, L. Savnik)

3. Poročilo o aktivnostih med obema sejama UO

- Poročilo s kongresa WCET 2010
- Poročilo s sestanka v Bruslju (22. 6.)
- Poročilo o posvetu MZ na Brdu (Upravljanje s človeškimi viri v zdravstvu) (23. 6.)
- Poročilo s sestanka – primarna raven – prenos kompetenc (24. 6.)
- Poročilo s skupščine ZZZS
- Poročilo o poteku raziskovalnega projekta Slovenija–Hrvaška (nenasilje; 25. 6.)
- Poročilo s sestanka na sindikatu – SVIZ (5. 7.)
- Poročilo s sestanka pri ministru – primarna raven (6. 7.)
- Poročilo s sestanka na Fakulteti za zdravje Izola (7. 7.)
- Poročilo s sestanka na MZ – javna pooblastila (20. 7.)

4. Pobude in predlogi

- Javna pooblastila (imenovanje komisij za izvedbo strokovnih nadzorov s svetovanjem)
- Dogovor s HUMS o mednarodni podpori izobraževanja
- Sodelovanje v komisiji za preizkus strokovnosti za sodne izvedence
- Srečanje FOHNEU - EU združenje medicinskih sester v medicini dela, prometa in športa v Sloveniji (oktober 2010)
- Javna podpora Sindikatu delavcev v zdravstveni negi Slovenije pri njihovem prizadevanju za ohranitev položaja medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov
- Imenovanje člana/članice Zbornice – Zveze v Svet za duševno zdravje
- Razpis za zaposlitev strokovnega sodelavca/sodelavke v pisarni Zbornice – Zveze
- Vloge za podaljšanje licenčnega obdobja

5. Delo Zbornice – Zveze do konca leta 2010

- Prenova Pravilnika o specialnih znanjih (usposobljenost za ožje strokovno področje)
- Javna pooblastila – Anketni vprašalnik o vrstah specializacij (zavodi) in predlog za določitev meril za področje specializacij (strokovne sekcije)
- Sodelovanje z nekaterimi institucijami, ministrstvi, drugimi
- Oblikovanje vizije, vrednot, ciljev, poslanstva, strategije in nadaljevanje graditve celostne podobe Zbornice – Zveze
- Posodobitev podobe medicinske sestre
- Realizacija projekta Center za celostni razvoj medicinskih sester in babic

g) Nazivi v zdravstveni negi

h) Načrt dela Zbornice – Zveze za leto 2011 (8. kongres zdravstvene in babiške nege, drugo)

6. Aktualno

7. Razno

S 30. sejo upravnega odbora Zbornice – Zveze se je za imenovanje člane iztekla tudi prva polovica delovnega leta. Vse seje so potekale skladno s terminskim planom, vsebinsko in časovno pa so bile zgoščene in so od slehernega člana zahtevale veliko zbranosti in aktivnega udejstvovanja. O slehernem zgovorno govori tudi številka zadnjega zapisanega in realiziranega sklepa, ki se je ustavila pri številu 300.

29. julij

Pod pozni julijski datum smo zapisali: Današnji prvi obisk pri ministru se je začel precej »živahno«; potem ko smo povedali naša pričakovanja, da želimo predstaviti svoje delovanje, problematiko, videnje in posredovati tudi nekatere predloge, je pogovor stekel korektno. V eni uri smo se lahko dotaknili vseh predlaganih petih področij (položaj in vloga zdravstvene in babiške nege v R Sloveniji, zdravstvena zakonodaja, zdravstvena nega na primarni ravni (prenos aktivnosti, kadrovske normativi, problematika v socialno-varstvenih zavodih, drugo; izobraževanje in poklicni profili v zdravstveni in babiški negi, izvajanje regulacije stroke po pooblastilu ministrstva – kako naprej?) Prisotni na sestanku: Darinka Klemenc, predsednica, Peter Požun, podpredsednik, Monika Ažman, izvršna direktorica; na strani MZ: Dorijan Marušič, minister, prim. Janez Remškar, direktor direktorata, Aleš Živkovič, svetovalec ministra za zakonodajo in področje zdravil. Ključni dokument z največjo težo, ki smo ga predali ministrski ekipi, so bile »Aktivnosti zdravstvene nege za diplomirane medicinske sestre in tehnike zdravstvene nege v ambulantni družinske medicine«, potrjen tudi s strani RSKZN.

4. avgust

Sestanek predsednice in pravnice Zbornice – Zveze na Ministrstvu za zdravje, vezan na strokovni nadzor s svetovanjem, ki sta ga istočasno izvedla Ministrstvo za zdravje in Zbornica – Zveza.

5. avgust

Darinka Klemenc, predsednica Zbornice – Zveze, in Marina Velepč, predsednica častnega razsodišča Zbornice – Zveze, sta se udeležili prvega uradnega srečanja z varuhinjo človekovih pravic dr. Zdenko Čebašek Travnik. Omenjeni predstavniki strokovnega združenja sta varuhinji predstavili delovanje stanovske organizacije, zlasti Častnega razsodišča, jo seznanili z

aktivnostmi Zbornice – Zveze in izmenjali mnenja o aktualnih dogodkih na področju zdravstva, zlasti zdravstvene in babiške nege. Obisk je minil v prijetnem vzdušju in s sklepom o prihodnjem tesnejšem sodelovanju.

9. avgust

Članice Delovne skupine za pripravo kodeksa bobic so s svojim delom v zaključni fazi. Pripravljen dokument bo v kratkem v javni razpravi na spletni strani Zbornice – Zveze. Vabljeni k sodelovanju ter posredovanju pripomb in predlogov.

17. avgust

Zasedalo je častno razsodišče prve stopnje in obravnavalo tekoče prispelo gradivo.

24. avgust

Sestanek IO strokovne sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v patronažni dejavnosti. Sestanek je bil namenjen obravnavi analize obstoječe mreže patronažne zdravstvene nega, kompetencam in aktivnostim v patronažni zdravstveni negi in pripravi na tretji redni posvet vodij patronažnih služb, ki bo 7. oktobra v Ljubljani.

25. avgust

Prvo uradno srečanje vodstva Zbornice – Zveze s predstavniki Hrvatskog nacionalnog saveza sestrinstva. Namen obiska hrvaške delegacije je bilo nadaljevanje in vzpostavitev novih povezav na posameznih strokovnih področjih zdravstvene nege. Veliko pozornosti sta obe strani posvetili tudi izobraževanju medicinskih sester. Vodstvo Zbornice – Zveze je izrazilo nezadovoljstvo ob trenutnih usmeritvah sosedov na področju izobraževalne politike. Sprejeli smo uradno povabilo na 1. mednarodni kongres, ki ga bo hrvaško združenje organiziralo v

mesecu novembru v Zagrebu. Kolegice in kolegi iz Hrvaške so ponudili vso medijsko podporo ob bližajočem se svetovnem kongresu leta 2012 v Ljubljani.

V pisarni Zbornice – Zveze smo tudi v poletnih dneh odgovarjali na telefonske klice in elektronska vprašanja naših članic in članov. Veseli smo, da nas je vsak dan več takšnih, ki zmoremo kljub osebnim prizadetostim razumeti drug drugega in s konstruktivnim dialogom rešiti sleherni zaplet. Zavedamo se tudi, da bodo morda že prvi septembrski dnevi za številne zaposlene v zdravstveni in babiški negi negotovi. Vodstvo Zbornice – Zveze bo sodelovalo na strokovnem področju, kolikor bo v naši moči, in vas prek spletne strani obveščalo o vseh aktualnostih. Vsem, ki nas želite poklicati ali nam pisati, smo na voljo.

POMEMBNA OBVESTILA:

Plačilo upravne takse

Takсни zavezanec je tisti, ki s svojo vlogo uvede upravni postopek oziroma na katerega zahtevo se opravijo dejanja ali izdajo dokumenti, predvideni v takсни tarifi. Obvestilo o plačilu upravne takse prejme vsak izvajalec zdravstvene in babiške nege, ki je oddal vlogo, po predhodnem obvestilu naše pisarne. V našem primeru znaša takсна tarifa 14,18 €. Glede na to, da posredujemo dve različni odločbi – odločbo za vpis v register izvajalcev in odločbo za izdajo prve licence za samostojno izvajanje dela, je treba takso plačati dvakrat. Taksa je vplačana na račun Ministrstva za finance.

Licenčno vrednotenje

Licenčne točke, pridobljene za izobraževanja pri pooblaščenem organizatorju, prejme vsak imetnik licence neposredno. V primeru, ko organizator izobraževanja ne plača stroškov, povezanih z oceno izobraževanja (plačilo komisije za licenčno vrednotenje), organizator ne pridobi statusa pooblaščenega organizatorja. V tem primeru morajo udeleženci takšnega izobraževanja oddati individualno vlogo za priznavanje licenčnih točk. Vloga mora imeti dve obvezni prilogi: program strokovnega izobraževanja in potrdilo o udeležbi.

Prednostna obravnava vlog

V skladu s sklepom upravnega odbora Zbornice – Zveze imajo prednost pri obravnavi vlog tisti izvajalci zdravstvene in babiške nege, ki so prvič iskanci zaposlitve, in tisti, ki urejajo zaposlitve v tujini.

Specialna znanja

Vpis specialnih znanj v nacionalni register specialnih znanj s področja zdravstvene in babiške nege ureja Pravilnik o nacionalnem registru specialnih znanj v dejavnosti zdravstvene in babiške nege. Pravilnik najdete na spletni strani www.zbornica-zveza.si

**Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije –
Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije**

Ob železnici 30, 1000 Ljubljana, tel. +01/544 54 80; e-mail tajnistvo@zbornica-zveza.si

Vodstvom zdravstvene nege v zdravstvenih zavodih v R Sloveniji

Aktualno opozorilo v zvezi s prenosom aktivnosti na diplomirane medicinske sestre

Spoštovani,

na naših spletnih straneh (www.zbornica-zveza.si) in v Utripu vas že nekaj časa obveščamo o prizadevanjih različnih posameznikov in skupin, da bi diplomirane / višje medicinske sestre in celo zdravstveni tehniki / tehniki zdravstvene nege / srednje medicinske sestre (v nadaljevanju tehniki zdravstvene nege) prevzemali aktivnosti in opravila, ki do zdaj niso bili v njihovi pristojnosti. Vodstvom zavodov priporočamo veliko previdnost, zato vas nujno, čeprav sredi poletja, seznanjamo s sledečim dopisom.

- Zbornica – Zveza je pripravljena sodelovati na področju prenosa aktivnosti (izraz kompetence ni primeren) z zdravnika na diplomirano medicinsko sestro;
- pred prevzemom katerekoli aktivnosti je potrebna umeščenost področja v zdravstveno zakonodajo, torej **umestitev prenosa aktivnosti v Zakon o zdravstveni dejavnosti**;
- o prenosu aktivnosti se lahko dogovarjamo **izključno na ravni zdravnik – diplomirana medicinska sestra / dipl. zdravstvenik**;
- prenos je mogoč le s **potrditvijo predlaganih kadrovskih normativov** (na ministrstvu)*.

* **Ob prenosu aktivnosti je nujno upoštevanje predloženih kadrovskih normativov**, ki izhajajo iz dokumenta Zbornice – Zveze »Aktivnosti zdravstvene nege za diplomirane medicinske sestre in tehnike zdravstvene nege v ambulantni družinske medicine«, kjer je navedeno, da je **dosedanji kadrovski normativ v ambulantni splošne/družinske medicine 1,1 tehnika zdravstvene nege neprimeren**. Na osnovi rezultatov, pridobljenih s kategorizacijo pacientov in upoštevajoč sprejete poklicne aktivnosti in kompetence v zdravstveni in babiški negi, je potrebno dosedanjemu kadrovskemu normativu **dodati še diplomirano medicinsko sestro v ustreznem deležu, ki znaša najmanj 0,6 dipl. m. s., ob prenosu kompetenc pa 1 dipl. m. s.**

V primeru prenosa aktivnosti z zdravnika na diplomirano medicinsko sestro bo treba kadrovski normativ v ambulantni družinske medicine spremeniti iz 1,1 tehnika zdravstvene nege na 1 diplomirano medicinsko sestro in 1 tehnika zdravstvene nege ter izvajalce opremiti z dodatnimi, preverjenimi znanji, s čimer smo 29. 7. 2010 seznanili tudi ministra za zdravje.

- **Izhodišče** za morebitni prenos so **poklicne aktivnosti in kompetence**, ki so opisane v dokumentih Zbornice – Zveze.
- V primerih, ko bi dodatno usposobljene diplomirane medicinske sestre sprejemale določene aktivnosti od zdravnikov (npr. predpisovanje medicinsko-tehničnih pripomočkov), je **treba zagotoviti osebne profesionalne kartice z ustreznimi pooblastili in s tem omogočiti vpogled v podatke o pacientovem zdravstvenem stanju**.

- Posameznik/posameznica lahko prevzame le tiste aktivnosti, za katere ima ustrezno znanje in usposobljenost, **potem ko bo usklajen dogovor stroke in ministrstva, tudi dogovor na ravni Zdravniška zbornica: Zbornica – Zveza**.

- Na področju **nujne medicinske pomoči** je nujno uvesti turnusno delo diplomiranih medicinskih sester / dipl. zdravstvenikov (glej Pravilnik o službi nujne medicinske pomoči Uradni list RS, št. 106/2008, 11. člen, in Pravilnik o prevozu pacientov Uradni list RS, št. 107/2009, 9. člen).

S področja **patronažne zdravstvene nege** je pripravljena mreža patronažne zdravstvene nege (2400 prebivalcev / 1 dipl. m. s.) in izdelan **nov e-obrazec vodenja evidence storitev patronažne zdravstvene nege**, ki ga je sprejel tudi RSKZN (junij 2010).

Naš predlog ministru: **sredstva za povečanje kadrovskih normativov se prerazporedijo** iz vsote, ki je bila v preteklosti namenjena izvajanju pripravništva za dipl. m. s., ministru tudi predlagamo, da prenovljeni dokument v okviru projekta e-zdravje »statistični obrazec za patronažo« podpre; omogočena naj bodo sredstva za njegovo vpeljavo v prakso.

Zaključek: Pri prenosu aktivnosti z zdravnika na diplomirano medicinsko sestro / zdravstvenika potrebujejo posamezniki, ki jih bodo prevzemali, ustrezna znanja, potrjena na organih pristojnih organizacij (npr. funkcionalna, specialna znanja, specializacije), usposabljanje in pisno dokazilo (Zbornica – Zveza), da bi lahko prevzemali nekatere aktivnosti zdravnikov. Skupaj z zdravniki je nujno doreči koncept prenosa aktivnosti, kaj kdo na tem področju pričakuje oz. potrebuje, kaj lahko prevzamemo in v kolikšnem času (npr. predpisovanje medicinsko-tehničnih pripomočkov). Doreči je treba tudi, ali bo nekdo lahko prevzel več vrst aktivnosti, koliko in katera znanja za to potrebuje; prav tako moramo osvetliti tudi morebitne že prenesene aktivnosti ter jih po sprejeti zakonodaji finančno ovrednotiti.

Zaradi velikega pritiska v delovnih okoljih tako s strani vodstev kot posameznikov smo se na redni 30. seji UO Zbornice – Zveze 21. 7. 2010 odločili, da vsem zdravstvenim zavodom pošljemo dopis, z opozorilom, naj bodo **previdni pri dogajanjih na tem področju: do nadaljnjega naj diplomirane medicinske sestre in tehniki zdravstvene nege ne prevzemajo nobenih aktivnosti, ki bi jih kdorkoli želel dodatno nalagati**. V prizadevanjih za strokovno, varno, odgovorno zdravstveno obravnavo je treba na to posebej opozoriti vse izvajalce v naši stroki.

Pričakujemo, da boste navedeno upoštevali v vašem zavodu, za kar se vam zahvaljujemo.

S poletnimi pozdravi,

Darinka Klemenc
predsednica Zbornice – Zveze

**Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije –
Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije**

Ob železnici 30, 1000 Ljubljana, tel. +01/544 54 80; e-mail tajnistvo@zbornica-zveza.si

V Ljubljani, 30. julija 2010

Izjava za javnost

Podpora Zbornice zdravstvene nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije prizadevanjem Sindikata delavcev v zdravstveni negi Slovenije

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije na osnovi sklepa 30. seje Upravnega odbora z dne 21. 7. 2010 izraža **javno podporo** pismu Sindikata delavcev v zdravstveni negi Slovenije, ki je bilo naslovljeno na ministra za zdravje in ministrico za javno upravo, vezano na njihove izjave v medijih glede plačevanja dežurstev medicinskim sestram, ter podpira prizadevanja tudi vseh drugih sindikatov, ki se v tem trenutku pogajajo za pošteno plačilo in ustrezne delovne pogoje medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov v slovenskem prostoru.

V Ljubljani, 2. avgusta 2010

Izjava za javnost

Minister Marušič s sodelavci prvič sprejel vodstvo Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Prejšnji teden, 29. julija 2010, je vodstvo Zbornice – Zveze (predsednica Darinka Klemenc, podpredsednik Peter Požun in izvršna direktorica Monika Ažman) prvič sedlo za mizo z ministrom Marušičem in njegovimi sodelavci.

V uvodnem nagovoru je minister za zdravje izpostavil problematiko kadrovske strukture zaposlenih v zdravstveni negi, razvoj zdravstvene nege v obdobju desetih let do leta 2020 in **prenos kompetenc z zdravnika na medicinsko sestro.**

Vodstvo Zbornice – Zveze je predstavilo **položaj in vlogo zdravstvene in babiške nege** v Sloveniji, vključno z napačnim navajanjem števila medicinskih sester v državi, saj so skupaj upoštevane diplomirane medicinske sestre in tehniki zdravstvene nege, kar ne omogoča primerjav v EU in drugje. Pričakovanja najštevilčnejšega stanovskega združenja na področju zdravstva v zvezi z **zdravstveno zakonodajo** (ZZDej, Zakon o dolgotrajni oskrbi, druga zakonodaja) so velika, saj so se pri dosedanjih pripombah aktivno odzivali. Želijo biti soustvarjalci zdravstvene politike in ne le potrjevalci dokumentov, ko jih pišejo drugi. **Zbornica – Zveza si želi svoji vlogi primerno mesto v sistemu zdravstva.**

Posebno pozornost so posvetili **vlogi zdravstvene nege na primarni ravni** zdravstvenega varstva. Ministru je bil izročen dokument »**Aktivnosti zdravstvene nege za diplomirane medicinske sestre in tehnike zdravstvene nege v ambulantni družinski medicini**«, potrjen tudi s strani Republiškega strokovnega kolegija za zdravstveno nego pri MZ, ki med drugim opredeljuje možna področja prenosov aktivnosti (izraz kompetence ni primeren) z zdravnika na (izključno) diplomirano medicinsko sestro, ko bodo za to dani pogoji (umestitev zadeve v zakonodajo, prenos izključno na diplomirane medicinske sestre, pred tem potrditev predlaganih kadrovskih normativov in

finančno ovrednotenje prenosa). Zaradi aktualnih dogajanj v zvezi z napovedanimi dogodki v zdravstvu jeseni je pritisk na medicinske sestre velik, zato opozarjajo strokovno in splošno javnost, da je pri tem potrebna velika previdnost. Ministru so povedali, da v ambulantni družinski medicini v vsakem timu že zdaj manjka pol delovnega mesta diplomirane medicinske sestre, ob morebitnem prenosu aktivnosti pa celo. V bolnišnicah manjka skoraj 20 odstotkov medicinskih sester, pretežno diplomiranih. **Tudi medicinske sestre so utrujene in izgorele.** V nasprotnem primeru, opozarjajo, bosta gotovo ogroženi kakovost zdravstvene obravnave in s tem varnost pacientov.

Predsednica je zagotovila, da lahko Zbornica – Zveza v primernem času pripravi poskusni program za opremljanje (preizkušena specialna znanja) izključno diplomiranih medicinskih sester za nekatere aktivnosti, na primer predpisovanje medicinsko-tehničnih pripomočkov. Za začetek samo v patronažnem varstvu in družinski medicini.

V nadaljevanju je bilo predstavljeno, da čeprav Zbornica – Zveza v tem trenutku izvaja **štiri javna pooblastila**, ki so ji bila s strani Ministrstva za zdravje podeljena, še vedno ni urejeno financiranje. Za letos, takšna je praksa ves čas, še ni podpisana nobena pogodba z MZ in izvajanje pooblastil poteka iz sredstev prostovoljnih članarin. Članstvo v Zbornici – Zvezi je namreč neobvezno, javna pooblastila pa nimajo nič skupnega s članstvom, kot je to urejeno pri Zdravniški zbornici (kjer sta članstvo in licenca obvezna). Zbornica – Zveza si želi enakovrednega vrednotenja upravnih postopkov v primerjavi z Zdravniško zbornico. Izvajalci zdravstvene in babiške nege so v letu 2009 v proračun prispevali več kot 90.000 evrov iz naslova vplačanih upravnih taks. To pa je le nekaj manj, kot je znašala lanskeleto pogodbeno vrednost.

Oglasna deska

LICENČNE TOČKE SE PRIDOBIVAJO IN VELJAJO V LICENČNEM OBDOBJU –

ODGOVOR NA VPRAŠANJE ČLANICE ZBORNICE – ZVEZE

Statutarna komisija Zbornice – Zveze je na svoji 5. redni seji, ki je potekala v ponedeljek 12. 4. 2010, obravnavala vprašanje diplomirane medicinske sestre, ki je želela izvedeti, **ali je možno, da se licenčne točke, ko še ni bila podeljena licenca za samostojno delo v zdravstveni/babiški negi, zbirajo in shranjujejo, dokler oseba ne pridobi prve licence.**

Področje licenc ureja pravni akt – **Pravilnik o licencah izvajalcev v dejavnosti zdravstvene in babiške nege (UL RS 24/07).** Slednji v 3. členu navaja, da se licenca podeli za obdobje 7 let. Po izteku sedemletnega licenčnega obdobja mora izvajalec zdravstvene/babiške nege podaljšati licenco. Na podlagi 8. člena navedenega pravilnika lahko licenco podaljša na osnovi dokazil o strokovni usposobljenosti za delo v dejavnosti zdravstvene in babiške nege.

Strokovna usposobljenost se preverja za licenčno obdobje z licenčnimi točkami. Za podaljšanje licence mora diplomirana medicinska sestra, diplomirani zdravstvenik, diplomirana babica, diplomirani babičar, višja medicinska sestra, višji zdravstveni tehnik in višji medicinski tehnik v **preteklem licenčnem obdobju** zbrati najmanj **70 licenčnih točk**, tehnica zdravstvene nege, tehnik zdravstvene nege, zdravstveni tehnik in medicinska sestra pa **35 licenčnih točk**.

Pravilnik o licencah izvajalcev v dejavnosti zdravstvene in babiške nege navaja, da se morajo licenčne točke zbrati v licenčnem obdobju. Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP) pravi, da odločba, ki je ni več mogoče izpodbijati v upravnem sporu ali v drugem sodnem postopku, postane pravnomočna. **S pravnomočnostjo odločbe stranka v postopku pridobi določene pravice in obveznosti.** Pravilnik jasno opredeljuje licenčno obdobje (7 let), zato izobraževanja, strokovna izpopolnjevanja izvajalcev zdravstvene/babiške nege **pred podelitvijo licence ne morejo biti upoštevana. Licenčne točke mora vsak izvajalec zdravstvene/babiške nege pridobivati v licenčnem obdobju, torej v obdobju, ko ima veljavno licenco.**

Namen licenčnega obdobja je, da se vsak izvajalec zdravstvene/babiške nege kontinuirano strokovno izpopolnjuje, saj s tem zagotavlja strokovno usposobljenost. Pacientom s tem zagotavlja varno in kakovostno zdravstveno/babiško nego.

V licenčnem obdobju je obvezno tudi opravljanje preizkusa vsebin s področja etike, zdravstvene zakonodaje in temeljnih postopkov oživljanja. **V kolikor posameznik ne zbere predpisanega števila licenčnih točk, mora opraviti preizkus strokovne usposobljenosti, ki ga predpiše Zbornica – Zveza.**

Področje licenčnega vrednotenja strokovnih izpopolnjevanj/izobraževanj ureja Pravilnik o licenčnem vrednotenju strokovnih izpopolnjevanj/izobraževanj v dejavnosti zdravstvene in babiške nege. Vsi pravni akti so dosegljivi na spletni strani Zbornice – Zveze, www.zbornica-zveza.si.

Pogosto je izpostavljen problem, da je na voljo premalo finančnih sredstev za strokovna izpopolnjevanja/izobraževanja zaposlenih v zdravstvenem/socialnem zavodu. Zato je treba izpopolnjevanja/izobraževanja zaposlenih vsako leto skrbno načrtovati glede na finančna sredstva, ki so dejavnosti zdravstvene/babiške nege dodeljena. Poleg pasivne udeležbe lahko izvajalci zdravstvene/babiške nege pridobivajo licenčne točke prek aktivnih udeležb, objav člankov idr. Dodatna finančna sredstva je mogoče pridobiti tudi prek Zbornice – Zveze, kjer deluje komisija za dodeljevanje sredstev iz sklada za izobraževanje. Slednja dodeljuje finančna sredstva za sofinanciranje strokovnih izpopolnjevanj in izobraževanj članicam in članom (*pravilnik in pogoji so objavljeni na spletni strani Zbornice – Zveze, v rubriki: Pravni akti*). Strokovna izpopolnjevanja sofinancirajo tudi regijska strokovna društva po Sloveniji.

Nacionalna organizacija, Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije je prepoznala dodatno stisko svojih članov in tako s sklepom Skupščine Zbornice – Zveze namenila dodatna finančna sredstva za strokovna izpopolnjevanja/izobraževanja članstva.

Zbornica – Zveza tudi prek 31-ih strokovnih sekcij zagotavlja kontinuirano strokovno izpopolnjevanje izvajalcev zdravstvene/babiške nege z ugodnimi kotizacijami, v primerjavi z drugimi nepooblaščenimi organizatorji.

Morebitna dodatna vprašanja naslovite po e-pošti:

register.licenca@zbornica-zveza.si ali pisno na sedež Zbornice – Zveze.

Povabilo k sodelovanju

Na Zbornici – Zvezi znova raziskujemo nasilje

Darinka Klemenc, za Raziskovalno skupino

Kaj smo uspeli narediti na področju preprečevanja, prepoznavanja, zmanjševanja in obravnave nasilja na naših delovnih mestih v desetih letih? Ali sploh kaj?

V jesenskih dneh, ko se bomo/boste (predvidevamo) spočiti, napolnjeni s poletjem in opremljeni za nove izzive vrnili na svoja delovna mesta, boste nekateri prejeli po pošti anketne vprašalnike, s katerimi interdisciplinarna **Raziskovalna skupina**, ki deluje v okviru Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (Zbornice – Zveze), tokrat skupaj s Hrvaškim združenjem medicinskih sester (HUMS), **raziskuje prisotnost nasilja na delovnih mestih medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov** v Sloveniji in na Hrvaškem. Prvič je bila naša raziskava narejena v letih 1999–2000 in je bila zelo odmevna. Tedaj jo je izvedlo Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana, ki je Zbornici – Zvezi tudi predlagalo ustanovitev stalne Delovne skupine za nenasilje v zdravstveni negi. Ta je bila ustanovljena na redni letni skupščini leta 2000 in deluje še danes. S strani nekaterih naših kolegic in kolegov je bila sprejeta z veliko podpore, s strani drugih z negotovanjem, celo zgražanjem, tudi iz lastnih vrst. Nekaj let je pri Sindikatu delavcev v zdravstveni negi Slovenije deloval celo poseben ombudsman, z nami so se na strokovnih srečanjih družili tedanji varuh človekovih pravic Matjaž Hanžek in številni drugi strokovnjaki. Že vse desetletje smo povezani tudi z Društvom SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja. Po vseh teh letih smo morda napredovali tudi v tej smeri, malce bolj ozaveščeni, čeprav nam nekatere informacije iz kliničnih okolij dopovedujejo prav nasprotno.

Časi so se medtem spremenili – tako in drugače. Z veliko hitrostjo se spreminjajo vrednote, ki jih, mimogrede, oblikuje tudi naša organizacija. Delovno mesto in služba sta postala istočasno pridobitev, pogoj za preživetje, za ustvarjanje in za nekatere nočna mora. Verjeli ali ne, v naših vrstah in naših zavodih kolegice in kolegi doživljajo šikaniranje, ko se želijo za potrebe študija, tudi pridobivanja akademskih nazivov, ukvarjati in raziskovati področje ne/nasilja v zdravstvenih in/ali negovalnih timih. Deležni so celo groženj, da bi morda lahko izgubili delovno mesto, šikanirani so zlasti od predpostavljenih (iz naše ali drugih strok), če bi si dovolili empirično, na znanstveni podlagi, raziskovati pojavnost nasilja, mobinga, spolnega nadlegovanja itd. v lastnih vrstah in lastnih organizacijah. Ustrahovani so celo od ljudi, ki v tem prostoru predstavljajo najvišje vrhove oblasti. To pa je zaskrbljujoče; naši dve poklicni skupini (torej medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov ter babic) sta postali prepoznavni, naš glas se vendarle sliši. Naša razmišljanja, strokovno delo in druge pojave znamo podkrepiti z empiričnimi podatki. Pomagajte nam pri tem.

Ko bo raziskava narejena, bomo lahko primerjali sveže rezultate s tistimi pred desetletjem in po drugi strani s poklicno skupino medicinskih sester, ki še ni v Evropski uniji, je pa že tudi raziskovala ta pojav. V času priprav na raziskavo se nam je želelo pridružiti še nekaj držav EU, vendar smo za začetek ostali samo pri eni, zalogaj bi bil prevelik.

Zaradi vsega naštetega smo prepričani, da bo odzivnost na naš vprašalnik dobra, da se zavedamo, da je tudi področje, ki se neposredno vedno ne nanaša na naše strokovno delo, zato pa na naše počutje in s tem izide dela, na naše zdravje in kakovost življenja, pomembno. **Prepričani smo, da se boste vprašalnika lotili takoj, ko ga boste prejeli. Izpolnjenega pričakujemo do**

konca oktobra.

Počasi, a vendarle, želimo za potrebe slovenskih medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov, tudi dijakov in študentov, iz naših skupnih izkušenj, zgodb, ki se dnevno dogajajo in jih lahko dopišete, s pomočjo naših in zunanjih strokovnjakov, morda narediti tudi prvi slovenski učbenik – knjigo, ki bi jo s pridom uporabljali vsi s takšnimi izkušnjami. In tudi tisti, ki se jim, upajmo, ne bo nikoli treba neposredno srečati s posledicami nasilja, ki so hude. Dnevno se tudi v naši pisarni srečujemo s to problematiko, s kolegicami, ki so izgorele, ne zaradi fizičnih obremenitev, temveč prav zaradi posledic mobinga, nasilja vseh vrst, stalnega, načrtnega izčrpavanja na delovnem mestu.

Zato prosimo, že zaradi solidarnosti s slednjimi, tistimi, ki šele vstopajo v naš poklic in drugimi, ki so v njem že tudi izgoreli, izpolnimo vprašalnike, pošiljajmo jih nazaj čim hitreje. Opremljeni bodo s kuverto in znamko, tako da posebnih stroškov ne bo. In seveda, anketa je anonimna. **Vprašalnikov, prosimo, ne kopirajte in ne pošiljajte drugim, saj želimo imeti reprezentativni vzorec raziskave, vaše ime bo izbrano po sistemu naključnega vzorčenja iz registra Zbornice – Zveze in vprašalnik bo poslan ob upoštevanju obstoječe zakonodaje o varovanju podatkov.**

Hvala za sodelovanje, spoštovane kolegice in kolegi. Rezultate raziskave bomo objavljali v naših glasilih, strokovnih revijah, na strokovnih srečanjih, spletnih straneh, lahko tudi v medijih, povezali se bomo s strokovnjaki in strokovnjakinjami s področja medicine dela, s pomembnimi institucijami in posamezniki ter posameznicami. V dobri želji, da skupaj kaj premaknemo na bolje, se vam zahvaljujemo za sodelovanje.

POMEMBNA OBVESTILA:

Plačilo upravne takse

Takšni zavezanec je tisti, ki s svojo vlogo uvede upravni postopek oziroma na katerega zahtevo se opravi dejanja ali izdajo dokumenti, predvideni v takšni tarifi. Obvestilo o plačilu upravne takse prejme vsak izvajalec zdravstvene in babiške nege, ki je oddal vlogo, po predhodnem obvestilu naše pisarne. V našem primeru znaša takšna tarifa 14,18 €. Glede na to, da posredujemo dve različni odločbi – odločbo za vpis v register izvajalcev in odločbo za izdajo prve licence za samostojno izvajanje dela, je treba takso plačati dvakrat. Taksa je vplačana na račun Ministrstva za finance.

Licenčno vrednotenje

Licenčne točke, pridobljene za izobraževanja pri pooblaščenem organizatorju, prejme vsak imetnik licence neposredno. V primeru, ko organizator izobraževanja ne plača stroškov, povezanih z oceno izobraževanja (plačilo komisije za licenčno vrednotenje), organizator ne pridobi statusa pooblaščenega organizatorja. V tem primeru morajo udeleženci takšnega izobraževanja oddati individualno vlogo za priznavanje licenčnih točk. Vloga mora imeti dve obvezni prilogi: program strokovnega izobraževanja in potrdilo o udeležbi.

Dora Lešnik Mugnaioni, zunanja strokovna sodelavka Delovne skupine za nenasilje v zdravstveni negi

Irena Špela Cvetežar

Zelo rada grem k Dori na Gorenjsko. Na poti si ogledam vse vrhove in delam načrte za gorske ture. Ob vsakem obisku so seveda drugačni. Navdušuje me tudi Dorin vrt, s katerega je čudovit pogled na gore. Posebno na Golico. Ob sončnem vremenu dobiš občutek, da ti bo padla v naročje. V njeni družini so zanimivi tudi pogovori. Sicer jih ne razumem v celoti, saj nekaj časa govorijo slovensko, potem italijansko, ne vem točno ob kateri priliki pa še angleško. A copati so menda pri njih v vseh jezikih copati.

Ob srečanjih najprej analizirava dogodke od najinega zadnjega sestanka. Najprej so „domače“ teme, povezane z družino, otroki. Nato pridejo osrednje zadeve, ki se prepletajo med Društvom SOS, Šolo za ravnatelje, Zbornico – Zvezo, raziskovalnimi projekti, Domom Tisje (mojo službo), Delovno skupino, strategijami, načrti, članki za Utrip, obravnavnimi primeri, vmes pade tudi kakšna splošno družbena zadeva. Tokrat imava domačo nalogo – intervju.

Dora, ali lahko za začetek poveš nekaj o sebi, se predstaviš?

Po izobrazbi sem politologinja mednarodnih odnosov, na videz torej zelo daleč od zdravstvene nege in nasilja v medosebnih odnosih. Vendar sem imela že v času študija možnost, da sem se v tujini izobraževala na področju politik nenasilja, mirovnštva, reševanja konfliktov. Po diplomii sem se pridružila komaj ustanovljenemu Mirovnemu inštitutu, kjer sem med drugim štiri leta delala tudi v projektih, povezanih z begunci, ki so leta 1992 iz BiH prišli v Slovenijo. V pogovorih z njimi sem se prvič zelo neposredno soočila s posledicami nasilja v vojni, posebno za otroke, dekleta, ženske.

To me je konec 90. let pripeljalo k Društvu SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja, katerega aktivna članica in prostovoljka sem še danes. Sodelovala sem pri nastajanju različnih publikacij: o spolnem nasilju nad ženskami, nasilju nad otroki v šoli in družini, priročniku za psihosocialno delo z ženskami in otroki – žrtvami nasilja itd. Vstopale smo tudi v »nove« teme: nasilje nad starejšimi in osebami z invalidnostjo, nasilje na delovnem mestu.

Vse bolj sem se ukvarjala tudi z nasiljem v šoli. Od leta 2002 vodim Mrežo uččih se šol: Strategije za preprečevanje nasilja v šoli za ravnatelje, kjer sem delno zaposlena kot predavateljica. Skozi projekt je do zdaj šlo že okrog 60 šol.

Sicer pa si samostojna podjetnica na področju kulture. Ukvarjaš se s preventivo, preprečevanjem nasilja. Ali je v Sloveniji mogoče preživeti s takšno dejavnostjo?

Svobodnjakinja sem že 15. leto. Preživeti s tako dejavnostjo znotraj družboslovja in pogosto še vedno tabuizirane problematike »nasilja«, to je včasih kar umetnost. Posebno, ker delam projektno. Moraš biti odprt, fleksibilen, povezovati vsebine, projekte, ljudi, institucije. Če ne bi imela poguma in vizije, predvsem pa sreče z ljudmi, ki so v meni videli nek potencial in mi zaupali, ne bi šlo. Res je tudi, da prav pri nasilju dela žal nikoli ne zmanjka, še preveč ga je. Ko so »špice«, roki za dokončanje projektov, delam tudi ponoči, če je treba.

V takšnem statusu seveda ni stalnosti in predvidljivosti. Včasih je naporno, a točno to sem si izbrala. Več svobode za manj varnosti – drugače ne znam in ne zmorem. Tako si (vsaj) lahko domišljam, da sem neodvisna in da sama odločam o svojem delu in življenju. Potrebno je seveda nekaj samodiscipline in gorenjske trme. No, tega mi ne manjka.

Kako si začela sodelovati z medicinskimi sestrami? Tega je že precej let.

Leta 2000 sem prek Monike Ažman spoznala medicinske sestre, ki so izvedle raziskavo o nasilju nad medicinskimi sestrami ter ustanovile Delovno skupino za nenasilje v zdravstveni negi (DS); poleg tebe in Monike še Darinko Klemenc, Stanko Košir, Flory Banovac, Veroniko Kunstek, Magdo Brložnik, Vesno Šlajpah leta kasneje še Natašo Majcan pa Niko Škrabl. Preveč, da bi jih lahko vse naštel. Veliko zagnanih, odličnih sodelavk sem imela v teh letih med medicinskimi sestrami. Letos je torej že 10 let, odkar sodelujemo.

Pogled nazaj, na začetek ...?

Na začetku je bilo veliko entuziazma, prostovoljnega dela, poguma in odločenosti. Ideje so kar deževale. Zdelo se je, da hočete premikati gore. In marsikakšno ste res premaknile. Vedno, kjer koli sem predavala ali sodelovala v kakšni akciji ozaveščanja, sem bila navdušena nad medicinskimi sestrami. Presenetile so me. Bile so prva poklicna skupina v Sloveniji, ki se je ukvarjala z nasiljem na delovnem mestu, se izobraževala, ga raziskovala.

Zelo kmalu, kot večinsko ženska poklicna skupina, ste pokazale tudi solidarnost z ženskami, ki preživljajo nasilje v partnerskem odnosu in družini, so žrtve spolnega nasilja in diskriminacije. Tu ste nedvomno prehiteli in močno presegle zaposlene v šolstvu, socialnem delu, sodstvu, predvsem pa zdravnike in zdravnice. Vseh aktivnosti na tem področju, ki smo jih izpeljale skupaj, se danes niti več ne spomnim. Najbolj odmevno je bilo morda nočno dežuranje prostovoljk Društva SOS telefon s članicami DS na urgenci v Ljubljani ter v bolnišnicah na Jesenicah, v Mariboru in Izoli pred nekaj leti. Po predvidevanjih smo v tej noči naletele na ženske, ki so zaradi fizičnih poškodb s strani partnerjev prišle po pomoč na urgenco. Trdile so, da so padle po stopnicah. Seveda v spremstvu istih, tokrat prijaznih in na videz skrbnih moških. Takšnih učnih ur ne pozabiš vse življenje.

Kako razložiti to posebno angažiranost medicinskih sester?

V veliki večini ste ženske – hčerke, partnerke, mame; znotraj zdravstvene hierarhije ste v podrejenem položaju in zato bolj ranljive; izobraževale ste se v kulturnem kontekstu tradicionalne predstave o medicinski sestri, ki vam je, kot poklicni skupini, jemala moč in vam pripisovala podredljivost, prilagodljivost, ubogljivost ter vas disciplinirala.

Tri področja torej, kjer ste preživljale nasilje: psihološko, ekonomsko, spolno, celo fizično. Naposled vam je prekipelo. Odločile ste se, da nekaj storite. Naredile ste prvo raziskavo v Sloveniji na temo nasilja nad medicinskimi sestrami na delovnem mestu in pozele ... ogorčenje, napade, medijske zlorabe. Najhujši pa je bil linč znotraj lastnih vrst. Kako simptomatično.

Podobno je bilo namreč s feminističnimi, ženskimi skupinami konec 80. let v Sloveniji, ko so pričele javno opozarjati na nasilje nad ženskami v partnerskih in družinskih odnosih. Vzpostavile so SOS telefon, prve varne hiše, svetovanja za žrtve nasilja. Leta 1999 so si ob mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami izmislile medijsko kampanjo »Kaj ti je, deklica?«, s sloganom Vsaka peta pretepena, vsaka sedma posiljena! In doživele številne kritike, napade, osebne diskreditacije. Tudi s strani pomembnih žensk. Zelo težko je namreč spreminjati kulturo. Nasilje nad ženskami in otroki pa je kulturno-civilizacijski fenomen, eden najbolj trdovratnih, kar jih poznamo v zgodovini človeštva.

Zanimivo je, da je danes uradno stališče EU, da je vsaka četrta ženska žrtev nasilja v partnerskih in družinskih odnosih in vedno težje tudi pri nas še zasledimo pomembno osebnost, ki si upa to v javnosti na glas izpodbijati ali omalovaževati.

Medicinske sestre pa so takrat pokazale pogum in postale enakopravne partnerke akcije »Kaj ti je, deklica?« že čez dve ali tri leta. Zame je to fantastična zgodba. To je zgodba o opolnomočenju in samospoštovanju. Tega vam nihče ne more več vzeti.

Sliši se zelo dobro. Pa je v zdravstveni negi res vse tako pohvalno? Kako ti, kot nekdo »od zunaj«, vidiš delovanje medicinskih sester na področju preprečevanja nasilja?

Delovna skupina za nenasilje v zdravstveni negi (DS) je v desetletju svojega dela ogromno naredila pri ozaveščanju in izobraževanju medicinskih sester, babic, zdravstvenih tehnikov. Nastale so publikacije, letaki, zloženke, protokoli, prispevki v Utripu. Izvedle smo na desetine predavanj, delavnic, usposabljanj, po vsej Sloveniji. Ravno zdaj, skupaj s hrvaškimi kolegicami, znova nastaja raziskava, ki bo tokrat vključila tudi zaznavo mobinga oziroma trpinčenja na delovnem mestu. Na teh področjih je verjetno uspeh najbolj viden. Največ smo dosegle pri prepoznavanju nasilja, najmanj pa pri njegovi učinkoviti obravnavi.

Prav zato se je v zadnjem letu DS zelo resno ukvarjala z obravnavo konkretnih primerov nasilja na delovnem mestu. Sama sem bila v Zbornici zdravstvene in babiške nege Slovenije – ZSDMSBZTS (Zbornici – Zvezi) imenovana za njeno zunanjo strokovno sodelavko in članico DS. Vzpostavile smo načela in pravila delovanja ter povabile članice in člane Zbornice – Zveze, ki preživljajo nasilje, da se nam oglasijo po elektronski pošti.

Kaj kažejo dosedanje izkušnje?

Vse več je sistematičnega, namernega in dolgotrajnega nasilja, ki ga poznamo kot mobing ali trpinčenje na delovnem mestu. Posledice za žrtve so hude: zdravstvene, karijerne, osebne, socialne, materialne. Pogosto nepopravljive. Tovrstno nasilje Kazenski zakonik v 197. členu opredeljuje kot kaznivo dejanje, Zakon o delovnih razmerjih pa delodajalcem nalaga jasno odgovornost, da takšno nasilje dejavno preprečujejo, sprejemajo ukrepe, nasilje učinkovito obravnavajo. Žal je realnost pogosto povsem drugačna.

Imamo na primer več primerov hudega in sistematičnega nasilja nad medicinskimi sestrami, zaposlenimi v nekaterih domovih za starejše. Čudno pa je, da v socialno-varstvenih zavodih v lasti neke zasebne družbe, kjer je prihajalo do podobnih destruktivnih oblik nasilja in nespoštovanja dostojanstva delavcev, vodstvo domov in družbe trdi, da je vse v najlepšem redu. Da je problem v omenjenih medicinskih sestrah. To enostavno ne zdrži – ne strokovno, ne pravno, ne etično. Tu vidim nalogo Zbornice – Zveze, da skupaj s sindikati z MDDSZ ukrepa v zaščito medicinskih sester in zdravstvene nege. V DS smo v marsikaterem primeru zaznale arogantnost vodstva, zlorabo moči, škodovanje zaposlenim. Tu nas čaka še veliko dela.

Drug primer: dolgoletno nasilje nad medicinsko sestro s strani zdravnika, kirurga, ki ga ščiti vodstvo bolnišnice. Dolgoletni napadi, poniževanja, celo fizični napadi zlomijo človeka. Kdo mu lahko povrne zdravje, dostojanstvo, omogoči prihodnost? Zbornica – Zveza in nekateri sindikati se trudijo, a v bistvu je premalo razumevanja, znanja, senzibilnosti tudi pri organih pregona, sodiščih, celo odvetnikih.

Presunilo me je, ko sem se soočila s primerom dolgoletnega šikaniranja, kraje avtorskega dela, oviranjem kariernega razvoja, lažmi, podtikanjem, namernim onemogočanjem pri opravljanju dela, kolegice predavateljice na eni od vaših visokih šol. Dokazano je, da so zdravstvo, akademska sfera, šolstvo, državna uprava in nevladne organizacije po pojavnosti mobinga rizični sektorji v družbi. Visoko usposobljeni poklici torej niso imuni na mobing, ravno nasprotno!

V tem letu pa smo se soočili tudi s primeri nasilja nad medicinskimi sestrami in babicami s strani svojcev ali pacientov; hudih konfliktnih razmerij med zaposlenimi v nekaterih zavodih, ki ogrožajo kakovost in strokovnost njihovega dela; groženj in fizičnega nasilja nad medicinskimi sestrami s strani tehničnega osebja v nekem zdravstvenem domu in še bi lahko naštevali.

Kot rečeno, najbolj izstopa trpinčenje (mobing) nad medicinskimi sestrami, nemalokrat s strani nadrejenih kolegic. Pogosto vodje v ZN tudi tiho pristajajo na nasilje nad zaposlenimi in nič ne storijo za njegovo ustavitve. Čeprav bi morale in čeprav jih k temu zavezuje zakonodaja. To je zaskrbljujoče. Morale se bomo lotiti tega problema, ki pa je problem medicinskih sester in zdravstvene nege. Tu ste popolnoma same s svojo odgovornostjo do kolegic.

Kaj Delovna skupina lahko še stori?

Ob veliki podpori vodstva Zbornice – Zveze in zunanjih pravnih strokovnjakov in strokovnjakinj se trudimo pomagati vsaki članici, žrtvi nasilja. Nekaj primerov smo s skupnimi močmi celo uspele rešiti, žal je več takšnih, kjer smo dokaj nemočne. Na koncu ugotavljamo, da je edina učinkovita rešitev zamenjava delovnega mesta. Kar je seveda deprimirajoče in krivično do žrtev nasilja, a žal tudi strokovna literatura ne meni nič drugače. Ko ti vzamejo dostojanstvo, samospoštovanje in zdravje in ko se temu trpinčenju priključi (aktivno ali s tihim pristankom) večina kolektiva, ni več možnosti za vztrajanje. Krog mobinga se je zaključil, cilj je dosežen – zlom žrtve in odstranitev z delovnega mesta.

Vsekakor je bolje oditi prej, če le imamo kakšno možnost. Škoda je našega zdravja, naših življenj. Posledice so lahko trajne, usodne. Na Švedskem so na primer ugotovili, da je šestina vseh samomorov posledica mobinga na delovnem mestu. Če to poskušamo aplicirati v slovensko stvarnost visokega števila samomorov, se lahko le zgrozimo. Pri trpinčenju ali mobingu na delovnem mestu gre namreč za eno najbolj ogrožajočih vrst nasilja, posledice so tuji strokovnjaki in raziskovalci primerjali s posttravmatskim sindromom pri žrtvah vojnega nasilja.

V luči dosedanjih izkušenj načrtujemo v DS nekaj aktivnosti, ki naj bi dodatno izobrazile medicinske sestre, babice in zdravstvene tehnike, jih ozavestile o njihovih pravicah, jim dale informacije o oblikah pomoči. Tudi v okviru Utripa. Moramo govoriti o tej temi in dejavnikih tveganja, ki pogosto vodijo v mobing. Govoriti strokovno, natančno, utemeljeno in z občutljivostjo. Tako bomo med drugim preprečevali tudi poplavo napačnih prepričanj o mobingu. Ni vse, kar nas moti ali s čimer se ne strinjamo na delovnem mestu, mobing. Paziti moramo, da z »mobingom« ne opletamo po nemarnem, saj s tem stroki in dejanskim žrtvam delamo veliko škodo.

V društvu SOS telefon se bo v jeseni pričelo usposabljanje prvega nevladnega programa psihosocialne pomoči žrtvam

nasilja na delovnem mestu. Dobro bi bilo, da bi se mu priključila tudi kakšna od članic DS, saj smo pri obravnavi primerov v tem letu ugotovili, da tovrstne pomoči v Sloveniji zelo primanjkuje. Treba bo razviti mrežo različnih oblik pomoči, da bo uspela pokriti čim več potreb žrtev tovrstnega nasilja.

Zelo se strinjam. Kot koordinatorica projekta bom delovala v tej smeri. Če bi uspeli dobro usposobiti dve ali tri članice DS, bi te lahko naprej usposabljalale druge medicinske sestre, hkrati pa lahko v DS neposredno pomagale kolegicam, ki so žrtve nasilja na delovnem mestu. Tako bi tudi vzpostavili še eno obliko sodelovanja med Društvom SOS telefon in Zbornico – Zvezo, saj brez povezovanja naših znanj in izkušenj ne bo šlo. V Društvu najprej načrtujemo zagon individualnega svetovanja, kasneje pa tudi skupino za samopomoč.

Že zdaj pa naše svetovalke prostovoljke na SOS telefonu pomagajo žrtvam trpinčenja na delovnem mestu. Težava je v tem, da jih praktično nimamo kam usmerjati. V primeru nasilja

na delovnem mestu je namreč zakonodaja močno prehitela prakso v razvoju problematike. Povsem drugače kot pri nasilju v družini, kjer smo Zakon o preprečevanju nasilja v družini dobili nazadnje (2008), ko je bila mreža državne in nevladne pomoči že močno razvita.

Bo pa to pilotski projekt – šele evalvacija bo pokazala, ali je bila pot prava ali ne. Kot nevladna organizacija bomo tu orale ledino. Tega se dobro zavedamo. Ob dejstvu, da še ni dobre mreže različnih oblik pravne, interno-organizacijske, psihosocialne, zdravstvene pomoči, se bo treba opreti predvsem na lastne sile, prijateljice ter prijatelje. In tu sedite medicinske sestre v prvi vrsti. Stopimo v to skupaj, več možnosti imamo za uspeh.

Dora zahvaljujem se ti za današnji intervju, pa tudi za tvoje sodelovanje v Delovni skupini za nenasilje v zdravstveni negi v vseh teh letih. Kot kaže, naju skupaj s kolegicami čaka veliko »domačih nalog« tudi v prihodnje in verjamem, da bomo znale in zmogle delovati skupaj, saj, kot praviš ti, je le tako mogoče uspeti.

etika

Predstavnici Zbornice – Zveze je sprejela Varuhinja človekovih pravic

Darinka Klemenc, Marina Velepč

Dr. Zdenka Čebašek Travnik, Varuhinja človekovih pravic, je s svojima sodelavkama v četrtek, 5. avgusta, prvič uradno sprejela predsednico Zbornice – Zveze Darinko Klemenc in predsednico Častnega razsodišča Marino Velepč.

Predstavnici Zbornice – Zveze sva imeli priložnost predstaviti delovanje krovne stanovske organizacije medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov / tehnikov zdravstvene nege, njeno organiziranost, regijski in strokovni princip združevanja, več kot osemdesetletno delovanje na prostovoljnem članstvu; v organizacijo je vključenih prek 90 odstotkov izvajalk in izvajalcev zdravstvene in babiške nege; istočasno po pooblastilu Ministrstva za zdravje zadnja leta pokrivamo področje regulacije stroke.

Posebej je bilo predstavljeno delovanje dvostopenjskega Častnega razsodišča, tudi njegove izkušnje v praksi. Poročali sva, da imamo medicinske sestre in tehniki zdravstvene nege / zdravstveni tehniki od leta 1994 lasten etični kodeks; babice so imele doslej prevedenega, zdaj pišejo svojega. V načrtih sta tudi izdelava etičnih smernic za področje raziskovanja v zdravstveni in babiški negi ter kodeks ravnanja in vedenja za izvajalce zdravstvene in babiške nege. Predsednica razsodišča je izpostavila nekatere etične probleme in dileme, s katerimi se ta organ srečuje ali izraža svoja stališča npr. glede področja verske (duhovne) oskrbe v bolnišnicah, darovanja organov, prenosa poklicnih aktivnosti z zdravnikov na medicinske sestre in drugo.

Povedali sva, da pri Zbornici – Zvezi že dobrih deset let deluje stalna Delovna skupina za nenasilje v zdravstveni negi; trenutno smo v pripravi na mednarodno raziskavo (skupaj s hrvaškim nacionalnim združenjem) o preprečevanju, prepoznavanju in obravnavanju nasilja vseh vrst na delovnih mestih izvajalcev zdravstvene in babiške nege.

Dotaknili smo se sistema obravnavanja strokovnih napak oz. odklonov v zdravstveni in babiški negi ter pojasnili, kako deluje v praksi.

Govorili smo še o skupnih področjih, kjer bi lahko v prihodnosti več sodelovali. Imamo veliko skupnih točk, tudi nekaterih stališč. Varuhinja bo jeseni sodelovala na strokovnem simpoziju ene od visokih strokovnih šol za zdravstveno nego, narejena bo tudi raziskava s področja pravic umirajočih in njihovih bližnjih, maja naslednje leto pa se bo Urad varuhinje poglobljeno ukvarjal z duhovno oskrbo.

Obe delegaciji sta ugotavljali, da je skupnih področij veliko, med drugim reševanje posameznih primerov, npr. obravnavo ranljivih skupin, konkretno zdravstvena oskrba v vzgojno-varstvenih zavodih, etične dileme in vidiki v ravnanjih posameznikov, skupin ali celo države, kjer gre za človekove pravice. Varuhinja je že prejela uradno pobudo za pomoč pri urejanju zdravstvene oskrbe – zdravstvene nege v vzgojno-izobraževalnih zavodih v Sloveniji.

Obe skupini sta izmenjali tudi več tiskanih publikacij.

ICN poziva medicinske sestre po vsem svetu: vodite boj proti kroničnim boleznim

Ženeva, Švica – Ker se svet sooča z občutnim povečanjem števila primerov smrti in invalidnosti zaradi kroničnih bolezni, je nujno potrebno, da medicinske sestre po vsem svetu proaktivno sodelujejo z vsemi deli skupnosti in vsemi sektorji ter pomagajo pri reševanju te rastoče grožnje za globalno zdravje in globalni razvoj. Kronične bolezni po statističnih podatkih povzročijo 60 % smrti po vsem svetu, od tega 80 % v državah z nizkim ali srednjim dohodkom. Mednarodni svet medicinskih sester (ICN) poziva medicinske sestre po vsem svetu, naj na strokovni in osebni ravni sprejmejo ukrepe za preprečitev pandemije kroničnih bolezni.

»Bolj kot kadarkoli prej si morajo medicinske sestre prizadevati, da zdrave odločitve postanejo enostavne,« je poudarila predsednica ICN, Rosemary Bryant. »Če bi se vsaka od 13 milijonov medicinskih sester po vsem svetu zavezala k zdravi prehrani in ustrezni telesni vadbi ter se izogibala uporabi tobačnih izdelkov, bi s tem izboljšala svoje zdravje in dobro počutje ter zmanjšala možnost, da zbolijo za katero od kroničnih bolezni. Če bi te medicinske sestre predstavljale vzor svojim družinam, prijateljem, sodelavcem in sokrajanom v lokalnih skupnostih, jih izobraževale in pozivale k spremembam ter bolj zdravemu življenjskemu slogu, bi skupaj lahko pomagale zajeziiti porast kroničnih bolezni.«

Razsežnost problema

Ta problem je izredno velik. Sladkorna bolezen, bolezni srca, ožilja in dihal ter nekatere oblike raka predstavljajo glavno nevarnost za zdravje in razvoj ljudi ter z globalnega vidika povzročijo največje število smrtnih primerov.

- Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) ocenjuje, da ima sladkorna bolezen že več kot 180 milijonov ljudi po vsem svetu. To število se bo do leta 2030 predvidoma več kot podvojilo.

- V letu 2004 je zaradi bolezni srca in ožilja po ocenah umrlo 17,1 milijona ljudi, kar predstavlja 29 % vseh smrtnih primerov na svetu.

- Ocenjujejo, da je od tega 7,2 milijona smrti povzročila koronarna bolezen srca, 5,7 milijona pa možganska kap.

- Smrtnost zaradi različnih oblik raka naj bi se še naprej povečevala, leta 2030 pa naj bi ta bolezen povzročila že 12 milijonov smrtnih primerov.

Te bolezni je mogoče preprečiti. Do 80 % srčnih bolezni, kapi in sladkorne bolezni tipa 2 ter več kot tretjino rakavih bolezni je mogoče preprečiti z odpravo skupnih dejavnikov tveganja, zlasti uporabe tobaka in tobačnih izdelkov, nezdrave prehrane, telesne nedejavnosti in zlorabe alkohola. Če teh zdravstvenih problemov ne bomo začeli reševati, se bosta smrtnost in breme bolezni še naprej povečevala.

Medicinske sestre naj se poleg odločitve za zdrav življenjski slog zavzemajo za sprejem zakonodaje in predpisov, ki bi olajšali izbor zdrave prehrane, na primer na področju proizvodnje in označevanja živil ter oblikovanja cen živilskih izdelkov. Lobirajo naj za transparentno in dokumentirano dodeljevanje državnih sredstev za podporo učinkovitim, zdravim intervencijam. V šolah in na delovnih mestih naj spodbujajo zdravo okolje in zdrave prakse, obenem pa naj svoje paciente in družine ves čas seznanjajo z novostmi in jih izobražujejo.

Ta poziv k ukrepanju zahteva pozornost in odziv posameznih medicinskih sester po vsem svetu, ne glede na specializacijo, kraj ali vrsto dela, ki ga opravljajo. Izobražene in dobro usposobljene medicinske sestre in skupnosti lahko učinkoviteje prispevajo k večjim spremembam, ki so potrebne v zdravstveni in socialni politiki, ter obenem k strukturnim spremembam na lokalni, državni in mednarodni ravni.

Članstvo, članarina, vstop in izstop

Pristopna izjava

Ko prejmemo vašo pristopno izjavo, ki jo lahko dobite na spletni strani www.zbornica-zveza.si ali vam jo na vašo željo pošljemo po pošti, člana/ico vpišemo v register članov in o tem obvestimo regijsko društvo. Na izjavi je rubrika, na kateri se član/ica izreče o načinu plačila članarine – mesečno z odtegljajem od osebnega dohodka pri delodajalcu ali po položnici – mesečno, polletno ali letno. Zbornica - Zveza pošilja položnice za letno plačilo v mesecu juniju.

Če želi član/ica takojšen vpis in izdajo potrdila o članstvu, mora ob vpisu poravnati znesek 12,52 evrov.

Mesečna članarina za redne člane/ice znaša od 10. 12. 2007 - 0,6 % od bruto plače. Letna članarina za upokojene in študente znaša 28 evrov, za članice na porodniškem dopustu znaša mesečna članarina 3 evre.

Spremembe podatkov v registru članstva

Vljudno Vas prosimo, da redno javljate spremembe delodajalca, statusa (študent, zaposlen, upokojenec), naslova bivanja, izobrazbe in strokovnih ter akademskih naslovov pisno ali po e-pošti – clanarina@zbornica-zveza.si

Izstopna izjava

Za izstop je potrebna pisna izjava in velja z naslednjim mesecem od prejema izjave (izstop ni možen za nazaj). Izjavi je potrebno priložiti člansko izkaznico. Zbornica - Zveza na podlagi pisne izjave o izstopu obvesti delodajalca in regijsko društvo.

Če je član/ica izstopila in v tekočem letu želi ponovno vstopiti, mora za ponovni vpis v register članov Zbornice - Zveze, za izdajo potrdila in članske izkaznice plačati pavšalno članarino od izstopa dalje.

Če je član/ica prekinila članstvo v preteklem letu ali letih nazaj, mora za ponovni vpis poravnati pavšalno članarino za preteklih šest mesecev.

Zahvaljujemo se vam za upoštevanje obvestil! V primeru nejasnosti ali želje po pojasnilih nas pokličite – s pogovorom bomo poskusili rešiti probleme v obojestransko korist.

WHPA - Svetovno združenje zdravstvenih poklicev poziva k okrepljenim ukrepom proti ponaredkom

Svetovno združenje zdravstvenih poklicev (WHPA, www.whpa.org) je maja 2010 pozvalo k nadaljnjim ukrepom proti ponarejanju medicinskih proizvodov, nizkotnemu in resnemu kaznivemu dejanju, ki ogroža človeška življenja in spodbija verodostojnost zdravstvenih sistemov.

Združenje WHPA, ki zastopa več kot 26 milijonov zdravstvenih strokovnjakov iz več kot 130 držav, je izredno zaskrbljeno, saj lahko infiltracija in prodaja ponarejenih medicinskih proizvodov v zakoniti dobavni verigi povzroči smrt in trpljenje več deset tisoč pacientov po vsem svetu. Edini razlog za boj proti ponarejenim zdravilom je varovanje javnega zdravja – spori zaradi kaznivih dejanj, povezanih s kršenjem določil glede blagovnih znamk in druge intelektualne lastnine, nikoli in nikdar ne smejo biti osnova za ugotavljanje, ali je določen medicinski proizvod ponarejen ali ne.

»Napačno označeni, lažni ali ponarejeni zdravstveni izdelki, ki napačno predstavljajo sicer zakonit medicinski proizvod, predstavljajo zelo resno nevarnost za javno zdravje, zato so potrebni trajni in usklajeni mednarodni ukrepi za nadzor. Če ne bi ukrepali proti tej kaznivi dejavnosti, bi s tem bistveno kršili zaupanje, ki ga imajo pacienti v strukturo javnega zdravstva,« je dejal Ton Hoek, generalni sekretar in direktor Mednarodne farmacevtske zveze (FIP) ter predstavnik združenja WHPA. WHPA zastopa več kot 26 milijonov zdravstvenih strokovnjakov po vsem svetu.

Da bi bili strokovnjaki s področja zdravstvene nege bolje usposobljeni za boj proti ponaredkom, je združenje WHPA napovedalo novo kampanjo proti ponarejanju zdravstvenih izdelkov, ki se imenuje »Be aware, take action« (Bodite ozaveščeni, ukrepajte), www.whpa.org/counterfeit_campaign.htm, s katero želijo okrepiti svojo zavezanost temu vprašanju. Kampanja se osredotoča na vprašanja javnega zdravja in varnosti pacientov ter poudarja vlogo zdravstvenih strokovnjakov in združenj.

Združenje WHPA organizira regionalne delavnice, posvečene boju proti ponarejanju, s katerimi želi spodbuditi primerne naložbe v izobraževanje in usposabljanje zdravstvenih strokovnjakov, da bodo znali prepoznati ponarejene medicinske proizvode, jih prijaviti in preprečevati. Poleg tega so zdravstvenim strokovnjakom, zagovornikom zdravstvene nege in pacientom na voljo tudi gradiva in drugi viri informacij o kampanji.

Prodaja ponarejenih medicinskih proizvodov poteka zlasti na ulicah v državah v razvoju in po spletu. Ponaredki so za takšne skupnosti še toliko bolj škodljivi, saj nimajo učinkovitih regulativnih sistemov in kakovostne zdravstvene nege.

Ton Hoek pravi: »Javno zdravje in varnost pacientov sta v nevarnosti in ukrepati moramo zdaj. Večja pozornost strokovnjakov za zdravstveno nego in pacientov lahko izboljša varnost javnega zdravja in zdravja posameznikov. Zdravstveni strokovnjaki morajo biti bolje seznanjeni s tem, da so ponarejena zdravila lahko razlog za neodzivanje ali nepričakovane odzive pri farmakoterapiji pacientov.«

Usposabljanje zdravstvenih strokovnjakov je ključnega pomena za prepoznavanje in preprečevanje ponarejenih medicinskih proizvodov in je nujno, če želimo paciente in druge poučiti o tveganjih kupovanja ponarejenih medicinskih proizvodov iz neznanih in nezanesljivih virov.

Združenje WHPA obenem ugotavlja, da morajo nacionalni organi oblasti vzpostaviti učinkovite sisteme za zbiranje informacij in povečati nacionalno regulativno zmogljivost na

področju zdravil in medicinskih pripomočkov ter s tem podpreti izvajanje farmacevtskih smernic, če želijo, da bodo zdravstveni strokovnjaki lahko učinkovito opravljali svoje delo.

O združenju WHPA www.whpa.org

Svetovno združenje zdravstvenih poklicev (WHPA) je edinstvena zveza Mednarodnega sveta medicinskih sester (ICN), www.icn.ch, Mednarodne farmacevtske zveze (FIP), www.fip.org, Svetovne konfederacije fizioterapevtov (WCPT), www.wcpt.org, Svetovnega združenja zobozdravnikov (FDI), www.fdiworldental.org, in Svetovne zdravniške organizacije (WMA), www.wma.net. Združenje WHPA se ukvarja s svetovnimi zdravstvenimi problemi in si prizadeva za zagotavljanje stroškovno učinkovite, kakovostne zdravstvene nege po vsem svetu. Združenje WHPA sodeluje z več kot 600 nacionalnimi organizacijami, zaradi česar predstavlja ključno točko globalnega dostopa do strokovnjakov za zdravstveno nego znotraj petih strok.

Članske organizacije

Mednarodni svet medicinskih sester (ICN) je zveza nacionalnih združenj medicinskih sester, ki predstavlja več kot 13 milijonov medicinskih sester po vsem svetu. www.icn.ch

Mednarodna farmacevtska zveza (FIP) je svetovna zveza nacionalnih organizacij farmacevtov in znanstvenikov s področja farmacije, ki zastopa več kot dva milijona farmacevtov po vsem svetu. www.fip.org

Svetovna konfederacija fizioterapevtov (WCPT), globalni glas fizioterapevtov, združuje 101 nacionalno člansko organizacijo in zastopa 350.000 strokovnjakov. www.wcpt.org

Svetovno združenje zobozdravnikov (FDI) je zveza približno 200 nacionalnih zobozdravstvenih združenj in strokovnih skupin ter zastopa več kot milijon zobozdravnikov po vsem svetu. www.fdiworldental.org

Svetovna zdravniška organizacija (WMA) je svetovna zveza nacionalnih zdravniških združenj z vsega sveta in posredno ter neposredno zastopa stališča več kot devet milijonov zdravnikov. www.wma.net

Za več informacij o kampanji »Be Aware, Take Action« obiščite spletno stran www.whpa.org/counterfeit_campaign.htm ali pa pošljite elektronsko sporočilo na naslov whpa.campaign@wma.net

63. zasedanje Generalne skupščine Svetovne zdravstvene organizacije

Generalna skupščina Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) je na 63. zasedanju, ki je potekalo od 17. do 21. maja 2010 v Ženevi, obravnavala ključna vprašanja s področja zdravstva. Na dnevnem redu so bile teme, povezane z zdravstveno in babiško nego, ter nekatere zadeve, ki so ključnega pomena za zdravstveno nego.

Teme, ki so bile še posebej zanimive za Mednarodni svet medicinskih sester (ICN) in področje zdravstvene nege:

- krepitev zdravstvene in babiške nege,
- spremljanje razvojnih ciljev tisočletja (RCT),
- mednarodno zaposlovanje zdravstvenega osebja: osnutek kodeksa ravnanja,
- preprečevanje in zdravljenje nenalezljivih bolezni: izvajanje globalne strategije,
- strategije za zmanjšanje zlorabe alkohola,
- nadzor nad tuberkulozo,
- pospešitev pridobivanja zdravstvenih delavcev,
- ponarejeni zdravstveni izdelki.

To poročilo izpostavlja nekatera glavna vprašanja, ki so bila predmet razprave v času zasedanja Generalne skupščine SZO.

Nagovor generalne direktorice Svetovne zdravstvene organizacije (WHO)

Generalna direktorica Svetovne zdravstvene organizacije (WHO), dr. Margaret Chan, je v svojem nagovoru Generalne skupščine:

- poudarila uspehe, dosežene na osnovi preteklih vlaganj v javno zdravstvo, vključno s tem, da se je smrtnost otrok, mlajših od pet let, zmanjšala na manj kot devet milijonov. Število ljudi, ki prejemajo antiretroviralno zdravljenje, se je povečalo na več kot štiri milijone, opaziti pa je tudi zgodnje znake, da se število primerov tuberkuloze in malarije zmanjšuje. Poudarila je tudi pomen cepiv, ki trenutno preprečijo predvidoma od dva do tri milijone smrti letno;

- preučila odločitve, ki jih mora Skupščina sprejeti, da bi nadaljevala z napredkom, kot so ukrepi za zmanjšanje smrtnosti otrok zaradi pljučnice; možnost izkoreninjenja ošpic; preprečevanje hepatitisa B; preprečevanje nenalezljivih bolezni, vključno s strategijami za zmanjšanje zlorabe alkohola in oglaševanja otrokom; in celovit nov strateški načrt za dokončno izkoreninjenje otroške paralize.

Dr. Chanova je obenem poudarila, da si je treba prizadevati za doseganje razvojnih ciljev tisočletja, vključno s povečanjem števila intervencij ob hkratni krepitevi osnovnih zmogljivosti. Celoten govor je na voljo na spletni strani Svetovne zdravstvene organizacije na naslovu: www.who.int/dg/speeches/2010/WHA_address_20100517/en/index.html.

Vabljeni plenarni govorniki

Generalno skupščino sta nagovorila dva vabljeni govornika: Ellen Johnson-Sirleaf, predsednica Liberije, in Ray Chambers, posebni odposlanec Generalnega sekretarja OZN, ki je pristojen za boj proti malariji.

Ellen Johnson-Sirleaf je opisala ključne zdravstvene probleme v Liberiji 14 let po koncu vojne, zlasti pomanjkanje zdravnikov, saj jih je v državi ostalo le 50. Omenila je, da se sedanja prizadevanja za obnovitev zdravstvenega sistema osredotočajo na zmanjšanje smrtnosti mater in otrok, gradnjo ambulant na podeželju in opustitev uporabnin. Napredek poteka v smeri doseganja razvojnih ciljev tisočletja, vendar še ni dovolj močan. Celoten govor je na voljo na spletni strani: http://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA63/A63_DIV5-en.pdf

Ray Chambers se je osredotočil na pomen boja proti malariji pri doseganju razvojnih ciljev tisočletja. Povedal je, da brez nadzora nad malarijo nekaterih razvojnih ciljev tisočletja ne bo mogoče doseči, in pozval navzoče, naj pomagajo, da se bo število smrti zaradi malarije do leta 2015 približalo ničli. Celoten govor je na voljo na spletni strani: http://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA63/A63_DIV6-en.pdf.

A. ICN

Številne države so se pozitivno odzvale na pismo, v katerem jih ICN spodbuja, naj v svojo delegacijo vključijo tudi medicinsko sestro, obenem pa so podprle tudi večjo udeležbo medicinskih sester pri političnih zadevah v teh državah in v Svetovni zdravstveni organizaciji. Tako kot prejšnja leta je ICN tudi tokrat organiziral svečano kosilo, ki se ga je letos udeležilo 110 medicinskih sester, od tega približno 32 državnih delegatki. ICN je to priložnost izkoristil za predstavitev ključnih tem dnevnega reda tokratnega zasedanja Generalne skupščine. V svojo delegacijo na zasedanju Generalne skupščine so vključili predstavnice 17 nacionalnih združenj medicinskih sester in jim tako omogočili sodelovanje v dejavnostih ICN ter udeležbo na zasedanju Generalne skupščine Svetovne zdravstvene organizacije.

B. Krepitev področja zdravstvene in babiške nege

Ta točka dnevnega reda je spodbudila številne komentarje delegatov, ki so poudarili pomen zdravstvene nege, opozorili na trenutno globalno pomanjkanje medicinskih sester in pozvali k takojšnjim ukrepom, s katerimi bi zaposlili in obdržali zdravstveno in babiško osebje. Številne države so poudarile osrednjo vlogo medicinskih sester in babic v osnovnem zdravstvenem varstvu, kar vključuje predpisane pristojnosti na strokovnem področju in v politiki. Izrecno so pozvale k oblikovanju poročila o napredku ter resolucije o zdravstveni in babiški negi, ki bosta predstavljena na 64. zasedanju Generalne skupščine SZO leta 2011. ICN je v svojem komentarju na to točko dnevnega reda pozdravil poročilo o napredku in obenem pozval k prihodnjim poročilom, izrazil pa je skrb zaradi sedanjega pomanjkanja delovnih mest za medicinske sestre pri Svetovni zdravstveni organizaciji. SZO je pozval, naj poveča pomen zdravstvene nege.

C. Spremljanje doseganja razvojnih ciljev tisočletja s področja zdravstva

Številne države so poudarile pomen razvojnih ciljev tisočletja s področja zdravstva in prepoznale pretekle dosežke, hkrati pa Svetovno zdravstveno organizacijo pozvale k podpori, ki bi pospešila napredek. Nekatere države članice so izrazile skrb, da je razvoj 4. in 5. razvojnega cilja tisočletja (smrtnost otrok in mater) prepočasen. Poudarile so, da je potrebno boljše sodelovanje med zasebnim in javnim sektorjem in da sta usposabljanje zdravstvenih delavcev ter prelaganje dolžnosti pomemben del prizadevanj za doseganje razvojnih ciljev tisočletja. Generalna skupščina SZO je odobrila resolucijo, ki izraža skrb zaradi počasnega napredka pri doseganju razvojnih ciljev tisočletja, in znova poudarila pomen osnovnega zdravstvenega varstva.

D. Mednarodno zaposlovanje zdravstvenega osebja: osnutek kodeksa ravnanja

Skupščina je soglasno izglasovala resolucijo o sprejemu prostovoljnega globalnega kodeksa ravnanja SZO na področju mednarodnega zaposlovanja zdravstvenega osebja. Kodeks državam članicam zagotavlja etična načela za mednarodno zaposlovanje zdravstvenih delavcev, ki krepijo zdravstvene sisteme držav v razvoju. Načela države odvrčajo od aktivnega zaposlovanja zdravstvenih delavcev iz držav v razvoju, ki se soočajo z velikim primanjkljajem zdravstvenega osebja, spodbujajo pa jih, naj omogočijo »krožno migracijo zdravstvenih delavcev«, s čimer bodo povečale souporabo veščin, spretnosti in znanj. Države članice morajo Svetovni zdravstveni organizaciji v roku dveh let in nato vsaka tri leta priskrbeti podatke o migraciji zdravstvenih delavcev. ICN je v imenu Svetovnega združenja zdravstvenih poklicev (WHPA) podal komentar, v katerem je podprl sprejem kodeksa ravnanja kot uporabnega instrumenta za etično zaposlovanje zdravstvenih delavcev.

E. Preprečevanje in zdravljenje nenalezljivih bolezni: izvajanje globalne strategije

Delegati so preučili napredek, dosežen v prvih dveh letih izvajanja akcijskega načrta za globalno strategijo na področju preprečevanja in nadzora nad nenalezljivimi boleznimi, in izpostavili uspešne pristope pri:

- izvajanju dejavnosti za nadzor nad nenalezljivimi boleznimi in dejavniki tveganja;
- obravnavi dejavnikov tveganja, podprti z učinkovitimi mehanizmi medsektorskega delovanja; in
- izboljšanju zdravstvene oskrbe za ljudi z nenalezljivimi boleznimi s pomočjo krepitve zdravstvenega sistema.

Predstavniki ICN so v svojem komentarju na to točko dnevnega reda poudarili vlogo zdravstvene nege pri preprečevanju in nadzoru nad nenalezljivimi boleznimi ter orisali svoje dejavnosti in partnerstva.

F. Strategije za zmanjšanje zlorabe alkohola

Delegati so razpravljali o globalni strategiji za zmanjšanje zlorabe alkohola, ki določa prednostna področja za ukrepanje in predlaga niz političnih možnosti in ukrepov. Države članice so bile pozvane, naj za dopolnitev in podporo politiki javnega zdravstva ter aktiviranje politične volje in finančnih sredstev sprejmejo in izvajajo globalno strategijo. Svetovno zdravstveno organizacijo so pozvali, naj strategijo izvaja v sodelovanju z državami članicami, spremlja napredek in državam članicam nudi podporo pri izboljšanju dostopa do nadzornih ukrepov. Pozvale so h krepitvi ukrepov za nadzor nad diagnozo in kakovostnim zdravljenjem tuberkuloze M/XDR ter k raziskavam novih vrst diagnostike, zdravil in cepiv proti tuberkulozi. Ena od držav je poudarila ključno vlogo medicinskih sester na vseh političnih ravneh programov za boj proti HIV/tuberkulozi. Predstavniki ICN so pri tej točki dnevnega reda poudarili pomembno vlogo medicinskih sester, opisali svoje izkušnje pri usposabljanju medicinskih sester v okviru svojega globalnega projekta TB/M-DR-TB ter pozvali k investiranju v delovno silo na področju zdravstvene nege.

ICN je kot del Svetovnega združenja zdravstvenih poklicev poudaril škodljivost alkohola in pozval k ukrepom za nadzor njegove zlorabe.

G. Nadzor nad tuberkulozo

Številne države so spregovorile o vedno večji razširjenosti tuberkuloze, odporne na več zdravil (M-DR), in tuberkuloze, odporne na večino znanih zdravil proti TBC (X-DR), ter pozvale k aktivnostim za izboljšanje dostopa do nadzornih ukrepov. Pozvale so h krepitvi ukrepov za nadzor nad diagnozo in kakovostnim zdravljenjem tuberkuloze M/XDR ter k raziskavam novih vrst diagnostike, zdravil in cepiv proti tuberkulozi. Ena od držav je poudarila ključno vlogo medicinskih sester na vseh političnih ravneh programov za boj proti HIV/tuberkulozi. Predstavniki ICN so pri tej točki dnevnega reda poudarili pomembno vlogo medicinskih sester, opisali svoje izkušnje pri usposabljanju medicinskih sester v okviru svojega globalnega projekta TB/M-DR-TB ter pozvali k investiranju v delovno silo na področju zdravstvene nege.

H. Pospešitev pridobivanja zdravstvenih delavcev

Številni delegati so opozorili na nekatera ozka grla pri pospeševanju pridobivanja zdravstvenih delavcev, vključno s pomanjkanjem učiteljev, finančnimi omejitvami, šibkim vodenjem kadrovskega razvoja in nezadostno infrastrukturo, kot so šole in ambulate. Ugotovljeno je bilo, da je skoraj polovica od 57 držav s pomanjkanjem zdravstvenih delavcev razvila strateški načrt za reševanje težav in da so številne že zagotovile financiranje za izvajanje ukrepov pospešitve.

I. Ponarejeni zdravstveni izdelki

Razprave o ponarejenih zdravstvenih izdelkih so bile osredotočene zlasti na izraz »ponaredek«, pri čemer so številni delegati menili, da je to vprašanje intelektualne lastnine in torej ne sodi med pristojnosti Svetovne zdravstvene organizacije. Namesto tega so predlagali uporabo izrazov lažni, nekakovostni izdelki. Po dolgih razpravah je bila predlagana delovna skupina za ponarejene zdravstvene izdelke, Generalna skupščina pa je sprejela sklep, naj Svetovna zdravstvena organizacija oblikuje medvladno delovno skupino. V predlogu je bilo poudarjeno, naj se skupina izrecno osredotoči na vprašanja javnega zdravstva. Intelektualna lastnina ali trgovinska vprašanja naj ne bodo del njenih pristojnosti. Delovna skupina bo izdelala posebna priporočila za 64. zasedanje Generalne skupščine SZO leta 2011.

ICN je kot del Svetovnega združenja zdravstvenih poklicev opozoril na škodljivost ponarejenih izdelkov in na vlogo zdravstvenih strokovnjakov pri odkrivanju ponaredkov in boju proti ponarejanju.

J. Zdravljenje in preprečevanje pljučnice

Države članice Svetovne zdravstvene organizacije so sprejele resolucijo o zdravljenju in preprečevanju pljučnice – zaradi te bolezni na svetu umre največ otrok, mlajših od pet let. Resolucija jasno določa, da so poostrena prizadevanja za reševanje problema pljučnice nujna, če želimo doseči 4. razvojni cilj tisočletja (zmanjšati smrtnost otrok).

Za več informacij obiščite spletno stran Svetovne zdravstvene organizacije na naslovu www.who.int.

Pripravila Renata Nahtigal

Mednarodna zveza babic je v juniju podala izjavo za tisk, v kateri poziva k ukrepom za reševanje življenj ter promocijo zdravja žensk in novorojenčkov.

Maternalna umrljivost: še vedno največja nepravilnost na svetu

Babice in drugi svetovni zdravstveni strokovnjaki, ki so se junija 2010 zbrali na konferenci v Washingtonu, menimo, da je za dosego 5. milenijskega razvojnega cilja (izboljšati maternalno zdravje) in 4. milenijskega razvojnega cilja (zmanjšati umrljivost otrok) nujno takojšnje ukrepanje. Danes 99 % mater in otrok umre v deželah v razvoju. Vsako leto po nepotrebnem umre več kot dva milijona žensk in novorojenčkov, čeprav bi bilo možno te smrti med nosečnostjo, porodom in v poporodnem obdobju preprečiti; milijonom pa ostanejo posledice. Če umre ženska, imajo njeni otroci manj možnosti, da bodo primerno prehranjeni in da bodo deležni izobraževanja. Ohranjanje življenj žensk in izboljševanje njihovega zdravja sta ključ za dosego vseh milenijskih razvojnih ciljev.

Vemo, kaj storiti

Mednarodna strokovna javnost se strinja, da so rešitev aktivnosti za zagotavljanje pogojev, da bo vsaka nosečnost zaželena, vsak porod varen in vsak novorojenček zdrav. Pri tem je bistvenega pomena visoko izobraženo osebje in dobro delujoč zdravstveni sistem, v okviru katerega osebje deluje. Babice naj zagotavljajo kontinuiteto babiške nege, ki jo nosečnice in novorojenčki potrebujejo in v vseh ravneh zdravstvenega varstva.

Babice rešujejo življenja in promovirajo zdravje

Do 90 % maternalnih smrti bi lahko preprečili, če bi zdravstveni sistemi podpirali babice in drugo osebje z babiškimi spretnostmi, da delujejo v okviru vseh svojih kompetenc, vključno s tistimi za primere nujnih porodniških stanj in ustrezno oskrbo novorojenčkov. Poleg tega babice pomagajo izboljševati spolno in reproduktivno zdravje posameznikov in parov, vključno z mladostniki, saj zagotavljajo svetovanje o načrtovanju družine in preprečevanju okužbe z virusom HIV, tudi prenosa virusa z matere na otroka. Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije bi bilo do l. 2015 v državah z visoko umrljivostjo potrebnih okoli 334.000 babic.

Poziv h krepitvi služb za babiške storitve

ICM obljublja, da bomo skupaj z vladami, civilno javnostjo in drugimi partnerji združili moči pri naporih za uveljavljanje resolucije 59.27 Generalne skupščine Svetovne zdravstvene organizacije, ki govori o krepitvi vloge medicinskih sester in babic ter začetku svetovnega gibanja za krepitev babiških storitev. To bo zagotovilo hitro približevanje

5. milenijskemu razvojnemu cilju ter prispevalo tudi k približevanju 4. in 6. cilju (zmanjšati umrljivost otrok, preprečevati HIV/AIDS, malarijo in druge bolezni). Kot odgovor na poziv generalnega sekretarja Organizacije združenih narodov k skupnemu programu ukrepov za zdravje žensk in otrok pozivamo vlade, da takoj povečajo vlaganje v službe za zagotavljanje babiških storitev in da to področje izpostavijo na srečanju Organizacije združenih narodov v zvezi z milenijskimi razvojnimi cilji, ki bo septembra 2010.

Vlade pozivamo, da se posvetijo naslednjim pomembnim področjem:

Izobraževanje in usposabljanje

Zagotoviti možnost izobraževanja in usposabljanja za osnovno babiško prakso. Krepitev zmogljivosti izobraževalnih institucij, vključno s kliničnim usposabljanjem, podiplomskim izobraževanjem in raziskovalnim delom. Okrepiti sodelovanje med bolj in manj razvitimi področji z namenom usposabljanja babic na osnovi znanj, temelječih na raziskavah.

Zakonodaja

Dopolniti zakonodajo s primernimi strokovnimi standardi za babištvo ter dati babicam možnost, da delujejo v okviru svojih kompetenc, določenih s strani Svetovne zdravstvene organizacije in Mednarodne zveze babic. Zagotoviti obvezno in takojšnje prijavljanje maternalnih smrti.

Zaposlovanje

Sprejeti nacionalne načrte o zaposlovanju zdravstvenega osebja in povečati kapacitete menedžmenta ministrstev za zdravje v zvezi z usposabljanjem in zaposlovanjem babic, kot je bilo sprejeto l. 2008 v Kampalski deklaraciji, kar je zelo pomembno za izboljšanje dostopnosti do babiških storitev za revne in marginalne skupine žensk.

Strokovne organizacije

Krepiti nacionalne strokovne organizacije babic z namenom promocije poklica, izboljšanja standardov babiške nege, sodelovanja pri političnem odločanju na regionalnih in nacionalnih ravneh in vzpostavljanja tesnejšega sodelovanja z drugimi strokovnimi organizacijami, posebej z združenji za porodništvo in pediatrijo.

Pozivamo tudi razvojne partnerje, še posebej G8 in G20,

da zagotovijo dolgoročno podporo državam pri trudu za krepitev babiških storitev, in sicer skozi vlaganje v poklic babic, kar pomeni prvi korak k funkcionalnemu primarnemu zdravstvenemu sistemu, ki bo deloval v prid mater in novorojenčkov ter s tem vplival na bolj zdravo prihodnost za vse.

Na spletni strani Zbornice Zveze www.zbornica-zveza.si je objavljen predlog NOVEGA KODESKA ETIKE ZA BABICE. Delovna skupina, ki je predlog pripravila, poziva k javni razpravi, predlogom in mnenjem članov Zbornice – Zveze. Vaše pripombe bomo zbiral do 30. oktobra 2010.

Predsednica delovne skupine: Renata Nahtigal

Medgeneracijsko sodelovanje v promociji zdravja

Doc. dr. Joca Zurc, doc. dr. Brigita Skela Savič

Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice (v nadaljevanju VŠZNJ) je v letu 2009 zasnovala razvojni projekt z naslovom "Medgeneracijsko sodelovanje v promociji zdravja". Projekt je bil izbran za sofinanciranje na »Javnem razpisu za sofinanciranje redne dejavnosti društev, ustanov in zasebnih zavodov ter razvojnih programov nepridobitnih organizacij na področju varovanja in krepitev zdravja v letih 2009/2010« s strani Ministrstva za zdravje Republike Slovenije.

O srednji namen razvojnega projekta je promocija zdravja v tretjem življenjskem obdobju na osnovi vzpostavitve medgeneracijskega sodelovanja med študenti VŠZNJ in starejšimi občani gorenjske regije, člani društev upokojencev ter varovanci domov starejših občanov.

Cilji projekta so:

- seznanjati starejše glede zdravega načina življenja, s poudarkom na gibanju, zdravi prehrani, duševnem zdravju in preventivi pred poškodbami,
- razvijati medgeneracijsko sodelovanje v promociji zdravja,
- razviti module in pristope za promocijo zdravega življenjskega sloga za starejše občane na področjih prehrane, gibalne aktivnosti, duševnega zdravja in preventive pred poškodbami,
- meriti kriterije poznavanja zdravega načina življenja starejših občanov gorenjske regije,
- usposabljanje študente zdravstvene nege za izvajanje delavnic o zdravem načinu življenja pri starejši populaciji,
- izvajati učne delavnice na temo zdravega načina življenja za starejše občane,
- omogočiti študentom prenos teoretičnega znanja v prakso v vlogi zdravstvenega vzgojitelja in učitelja.

Izvedba projekta temelji na štirih izvedbenih fazah. V prvi pripravljalni fazi projekta so bili razviti moduli in pristopi za promocijo zdravega življenjskega sloga starejših občanov gorenjske regije. Izbrane in pripravljene so bile vsebine s področij promocije zdravja, zdrave prehrane, redne gibalne aktivnosti, duševnega zdravja in preventive pred poškodbami. V tej fazi je v okviru predmeta Metodika zdravstvene vzgoje in promocija

zdravja na prvi stopnji študijskega programa Zdravstvene nege potekala tudi edukacija edukatorjev. Pod vodstvom mentorjev, izvajalcev predmeta, so bila izvedena izobraževanja študentov o edukacijskih procesih izobraževanja na področju zdravega življenjskega sloga. V drugi razvojni fazi projekta je potekala izdelava promocijskega materiala in drugih potrebnih orodij za izvedbo učnih delavnic promocije zdravja. Izmed vseh zloženek, ki so jih izdelali študenti, so bile izbrane in oblikovane vsebine za natis štirih reprezentativnih zloženek promocije zdravja pri starostnikih z naslovi »Zdrava prehrana« (2010), »Gibanje vam polepša dan, če si vzamete čas zanj« (2010), »Preprečevanje padcev in poškodb pri starejših« (2010) ter »Duševno zdravje v starosti« (2010). V tej razvojni fazi projekta so bile na Mednarodni dan medicinskih sester, 12. maja 2010, izvedene štiri delavnice promocije zdravja v tretjem življenjskem obdobju (prehrana, gibanje, duševno zdravje in preventiva pred poškodbami) v prostorih VŠZNJ, ki so se jih udeležili člani društev upokojencev gorenjske regije. K udeležbi smo povabili Društva upokojencev Jesenice, Radovljica in Kranj. Vse učne delavnice so izvedli študenti samostojno. V namen priprave študentov na navedene delavnice v okviru seminarjev pri predmetu Metodika zdravstvene vzgoje in promocija zdravja je bil pripravljen tudi delovni zvezek, t. i. didaktično študijsko gradivo za izvedbo seminarja – pripravo delavnic promocije zdravja (Zurc, 2010b).

V drugi razvojni fazi projekta je bila pred in po zaključku delavnic promocije zdravja za starostnike izvedena tudi kvantitativna empirična raziskava o življenjskem slogu starostnikov na izbranih štirih področjih promocije zdravja. Vprašalnike za raziskavo, izvedbo in zbiranje podatkov so opravili študenti prvega letnika VŠZNJ pod mentorstvom visokošolskih učiteljev v okviru predmeta Uvod v raziskovanje in informatika v zdravstveni negi v zimskem semestru študijskega leta 2009/2010.

Tretja izvajalna faza projekta je vključevala pripravo in izvedbo učnih delavnic promocije zdravja v domovih starejših občanov gorenjske regije. Študenti so se na delavnice pripravljali v okviru klinične prakse pri predmetu Metodika zdravstvene vzgoje in promocija zdravja v obdobju od maja do junija 2010. Vsak študent je imel za pripravo nastopa 30 ur klinične prakse. Študenti so izdelali gradiva in oblikovali zdravstveno-vzgojne nastope za štiri osrednje tematske sklope: prehrana starostnika (npr. Vitamini in minerali v prehrani, Prehrana pri srčno-žilnih obolenjih, Prehrana pri sladkorni bolezni, Visok krvni tlak in primerna prehrana), gibalna aktivnost starostnika (npr. Povečajmo pogostost in intenzivnost gibanja v vsakdanjem življenju, Nasveti za vzdrževanje primerne telesne teže), preventiva pred poškodbami pri starostniku (npr. Preventiva pred poškodbami pri rekreaciji, Preventiva pred poškodbami v domačem okolju, Preprečevanje osteoporoze) in duševno zdravje starostnika (npr. Žalovanje ob izgubi bližnje osebe, Skrb za duševno zdravje v tretjem življenjskem obdobju).

Izdelani zdravstveno-vzgojni nastopi študentov so bili izvedeni v času od 30. 6. do 2. 7. 2010 v Domu upokojencev dr. Franceta Bergelja Jesenice, Domu starejših občanov Preddvor in v Domu dr. Janka Benedika Radovljica. Po zaključku delavnic promocije

zdravja v navedenih domovih starejših občanov je potekala tudi empirična raziskava o življenjskem slogu udeležencev delavnic na področju prehrane, gibalne aktivnosti, duševnega zdravja in preventive pred poškodbami. Izvedli pa smo tudi kratko evalvacijo o zadovoljstvu starostnikov, osebja in študentov z izvedenimi delavnicami medgeneracijskega sodelovanja v promociji zdravja.

Četrta evalvacijska in desiminacijska faza projekta se odvija vzporedno z vsemi ostalimi fazami. Gre za izvedbo etapnih evalvacij (npr. na posamezne učne delavnice promocije zdravja), ugotavljanje sprememb, javno predstavitev rezultatov projekta na srečanjih, posvetih in konferencah ter javno objavo rezultatov projekta v strokovnih in znanstvenih publikacijah (Mezek, Rebolj, Zurc, 2010; Zurc, 2010a).

Dosedanji **rezultati razvojnega projekta** o življenjskem slogu starostnikov gorenjske regije glede prehranjevanja, gibalne aktivnosti, duševnega zdravja in preventive pred poškodbami pred izvedbo delavnic promocije zdravja študentov VŠZNJ, zbrani s kvantitativno empirično raziskavo na vzorcu 218 gorenjskih starostnikov (starih 65 let in več) (57 % žensk, 43 % moških), pridobljeni z anketnim vprašalnikom in obdelani s statističnim paketom SPSS 19.0, izpričujejo mnenje gorenjskih starostnikov, da imajo dobre prehranske (66,7 %) in gibalne navade (63,1 %). Na dan zaužijejo od tri do štiri obroke, za en obrok porabijo v povprečju od deset do trideset minut. Najraje jedo meso, najmanj sladice in ribe. Hoja je najpopularnejša gibalna aktivnost (65,6 %). Največji dejavnik pojava poškodbe pri gorenjskih starostnikih je nepredvidnost (47,2 %). Največji strah pred poškodbo doživljajo pozimi in ko so sami. Demenca (74 %) in depresija (72,4 %) sta najbolj poznani duševni motnji. V primeru težav z lastnim duševnim zdravjem bi se v največji meri zaupali svojemu zdravniku (49,6 %) (Zurc, 2010a).

Razvojni projekt »Medgeneracijsko sodelovanje v promociji zdravja« omogoča v sodelovanju z društvi upokojencev ter domovi starejših občanov gorenjske regije študentom zdravstvene nege VŠZNJ prenos teoretičnih znanj v prakso in s tem razvoj specifičnih zdravstveno-vzgojnih veščin. Starejši občani gorenjske regije pa osvajajo znanja in veščine s področja

zdravega življenjskega sloga, ki jim bodo omogočala kakovostnejše življenje ter varovanje in krepitev zdravja. Študenti in starostniki tako skozi proces medgeneracijskega učenja razvijajo veščine za ohranitev lastnega telesnega, duševnega ter družbenega zdravja in dobrega počutja.

V nadaljnjih aktivnostih razvojnega projekta »Medgeneracijsko sodelovanje v promociji zdravja« bomo pozornost usmerili predvsem na raziskovalno proučevanje učinka učnih delavnic promocije zdravja in zdravstvene vzgoje na spremembo življenjskega sloga gorenjskih starostnikov ter v skladu z dobljenimi rezultati načrtovati nadaljnje aktivnosti pri razvoju modulov promocije zdravja v tej starostni skupini prebivalstva.

Ponovno imenovanje Kolaborativnega centra Svetovne zdravstvene organizacije za primarno zdravstveno nego

Tamara Lubi

Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) je znova imenovala naš Kolaborativni center (KC) WHO za primarno zdravstveno nego za obdobje štirih let (2010–2014).

S ponovnim imenovanjem je KC dobil sledeče naloge:

- podpora SZO v utrjevanju vloge medicinskih sester na področju javnega zdravstva, promocije zdravja in razvoja patronažne zdravstvene nege;
- podpora SZO pri vzpostavljanju dokumentirane in na dokazih razvite zdravstvene nege;
- podpora ciljem WHO v organizaciji k družini usmerjene zdravstvene nege v lokalni skupnosti;
- podpora SZO pri integraciji zdravstvene nege v zdravstvene sisteme, ki sledijo spreminjajočim se zdravstvenim potrebam prebivalstva.

KC SZO za primarno zdravstveno nego po svoji osnovni funkciji sodeluje z vsemi članicami SZO, predvsem pa je njegova naloga prenašanje informacij in znanja v matični državi. Ustanova, gostiteljica KC SZO za primarno zdravstveno nego, ostaja Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor.

Naslov: Kolaborativni center SZO za primarno zdravstveno nego, Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor, Sodna ulica 13, 2000 Maribor - who.kcmb@zd-mb.si - <http://www.zd-mb.si/>

Usposabljanje kliničnih mentorjev in študentov zdravstvene nege za kakovostno delo s starostniki – priložnosti za izboljševanje klinične prakse na področju zdravstvene nege starostnika

dr. Simona Hvalič Touzery, doc. dr. Brigita Skela Savič

V raziskovalni skupini Visoke šole za zdravstveno nego Jesenice (VŠZNJ) od marca do oktobra 2010 izvajamo razvojni projekt »Usposabljanje kliničnih mentorjev in študentov zdravstvene nege za kakovostno delo s starostniki – priložnosti za izboljševanje klinične prakse na področju zdravstvene nege starostnika«, ki smo ga pridobili na javnem razpisu Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo.

Živahno delo v skupinah

Projekt (št. OP RCV_VS-10-09) je financiran iz Evropskega socialnega sklada in se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov 2007–2013, razvojne prioritete 3: »Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja«; prednostne usmeritve 3.3 »Kakovost, konkurenčnost in odzivnost visokega šolstva«.

Namen projekta je opolnomočenje kliničnih mentorjev in študentov zdravstvene nege na študijskem programu prve in druge stopnje z znanji s področja kakovostnega dela s starimi ljudmi v kliničnem okolju. S projektom želi VŠZNJ opozoriti na to problematiko in spodbuditi k večjemu zanimanju za delo s starostniki. Demografski trendi v razvitem svetu, kamor sodi tudi Slovenija, namreč kažejo povečevanje števila starih ljudi, s tem pa tudi naraščanje potreb starejših po oskrbi in negi. Po Eurostatovih projekcijah prebivalstva naj bi bilo v Sloveniji leta

2015 že med 60 in 65 tisoč ljudi potrebnih pomoči pri samooskrbi. Kljub omenjenim trendom pa tuja in domača spoznanja kažejo, da so posamezne poklicne skupine slabo pripravljene na zdravstveno obravnavo in socialno skrb za starejše in da se malo strokovnjakov danes odloči, da bi svojo kariero razvijali na tem strokovnem področju.

V okviru projekta:

1. smo 21. in 22. junija izvedli **strokovni posvet z učnimi delavnicami za klinične mentorje in študente zdravstvene nege za kakovostno zdravstveno obravnavo starih ljudi z naslovom »Priložnosti za izboljševanje klinične prakse na področju zdravstvene nege starostnika«.**

Na posvetu je predavalo 11 domačih strokovnjakov s področja zdravstvene nege in družboslovnih ved ter dve tuji predavateljici, dr. Angela Kydd z Univerze West of Scotland in dr. Iva

Holmerovo, direktorica in svetovalka s področja geriatrije v Gerontološkem centru v Pragi. Posveta se je udeležilo 20 študentov zdravstvene nege in 48 kliničnih mentorjev. Ob tej priložnosti smo izdali Zbornik prispevkov z recenzijo;

2. smo v juniju izvedli **raziskavo** med kliničnimi mentorji in študenti, v kateri smo proučevali **stopnjo in vsebino znanj s področja gerontološke zdravstvene nege in oskrbe ter stališča s področja dela s starimi ljudmi**.

Raziskava je bila izvedena na priložnostnem vzorcu 101 kliničnih mentorjev in študentov. Med študenti zdravstvene nege in kliničnimi mentorji VŠZNJ smo ugotovili nizko stopnjo znanja s področja starosti in staranja in prisotnost nekaterih splošnih stereotipov in predsodkov o starih ljudeh; da je *staranje povezano z duševnim in nazadovanjem, da so si starejši podobni, da sta ustvarjalnost in družbeni doprinos področje mlajših oziroma zaposlenih, da se starejših ne da poučevati o novostih in novih pristopih*. Raziskava je sicer pokazala na bolj pozitiven kot nevtralen odnos kliničnih mentorjev in študentov do starih ljudi. Več kot polovica študentov (55,9 %) je izrazila zanimanje za zdravstveno delo s starimi ljudmi, kar je višje od predhodnih ugotovitev. Kot glavna razloga za to so navedli *veselje do dela s starimi ljudmi ter potrebo po tem, da se večjo pozornost nameni kakovostni negi vse večjega števila bolnih starejših*. Delež kliničnih mentorjev, ki jih je zanimalo tovrstno delo, je bil še višji. Najpogostejše omenjena razloga za željo po delu s starejšimi sta bila *zadovoljstvo ob delu s starimi ljudmi ter izzivi, ki jih tovrstno delo prinaša*. Potrdili smo spoznanja tujih raziskav, da imajo zdravstveni delavci ali študentje z izkušnjami z zdravstveno obravnavo starega človeka bolj pozitiven odnos do tovrstnega dela kot tisti brez izkušenj. Večina kliničnih mentorjev (92,5 %) in polovica študentov je tudi menila, da bi bilo treba več ur izobraževanja v učnem načrtu zdravstvenih delavcev nameniti zdravstveni negi starejših ljudi kot specialnemu predmetu. Velika večina mentorjev in nekaj manj kot dve tretjini študentov – 62,3 % se je strinjalo, da v Sloveniji potrebujemo gerontološko in geriatrično izobraževanje zdravstvenih delavcev;

3. v juniju, juliju in avgustu 2010 med študenti zdravstvene nege in kliničnimi mentorji učnih baz VŠZNJ izvajamo raziskavo **»Odnos zdravstvenih delavcev in študentov zdravstvene nege do gerontologije ter dejavniki, ki vplivajo na strokovni ugled zdravstvenih delavcev, ki delajo s starejšimi«**, ki je del mednarodne raziskave s podobnimi raziskovalnimi izhodišči. Nosilka raziskave je Univerza West of Scotland.

V raziskavi so poleg Slovenije in Škotske sodelovale ZDA, Švedska, Nemčija in Japonska. Raziskava temelji na merskem instrumentu dr. *Angele Kydd*, s katerim raziskuje odnos zdravstvenih delavcev in študentov zdravstvene nege do gerontologije. V raziskavo smo vključili tudi lestvico trditev, ki smo jo posebej za to študijo oblikovali na Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice (*leštvica VŠZNJ*). Trenutno imamo zbranih 150 izpolnjenih vprašalnikov, izvajamo pa tudi kvalitativni del študije;

4. smo 9. in 10. septembra 2010 v prostorih VŠZNJ organizirali dvodnevno Interaktivno konferenco in mentorsko izobraževanje za klinične mentorje z naslovom **»Kako izboljšati odnos zdravstvenih delavcev v kliničnem okolju in študentov zdravstvene nege do gerontologije ter dvigniti strokovni ugled do dela s starejšimi«** in učni delavnici **»Razvijmo odnos in ugled do zdravstvene nege starostnikov – delo po skupinah«**.

Učni delavnici sta bili namenjeni izboljšanju dela kliničnih mentorjev s starejšo populacijo ter izmenjavi mnenj in izkušenj. Na mentorski šoli smo predstavili celoten projekt, pa tudi rezultate junijske raziskave med študenti in kliničnimi mentorji. Na šoli mentorstva je s predavanjem sodelovalo 8 strokovnjakov. Ob tej priložnosti smo izdali Zbornik prispevkov z recenzijo.

S projektom smo izpostavili problematiko, s katero se bo treba v prihodnje intenzivno ukvarjati. Področje zdravstvene nege mora razviti specialna znanja za področje gerontologije v obliki obveznih in izbirnih predmetov na vseh bolonjskih stopnjah študija, prav tako je potrebna klinična specializacija iz gerontologije po končani visokostrokovni izobrazbi. Kakovostna gerontološka zdravstvena nega temelji na z dokazi podprtih intervencijah, je individualizirana za pacientove posebnosti in edinstvene situacije. Zahteva več kot samo znanje in izobraževanje medicinskih sester, potrebna je tudi resnična zavzetost zdravstvene organizacije do te rizične populacije pacientov.

Pojav staranja populacije se vedno bolj dotika vsake medicinske sestre. Prevzeti morajo odgovornost na področju pridobivanja znanj, veščin, spoznanja in dokazov, ki jih bodo prenesle v prakso, s ciljem zagotavljanja kakovostne zdravstvene obravnave in oskrbe starostnikov. Njihova vloga je pomembna in ključna, saj starostniki potrebujejo strokovno pomoč in oporo za čim daljše samostojno staranje.

Fakulteta za zdravstvene vede Univerze v Mariboru slovenski sedež eminentnega združenja Sigma Theta Tau

Fakulteta za zdravstvene vede Univerze v Mariboru je meseca maja 2010 prejela povabilo, da kot priznana slovenska institucija s področja zdravstvenih ved postane sedež eminentnega mednarodnega častnega združenja za zdravstveno nego Sigma Theta Tau. Koordinatorica združenja za Evropo, prof. dr. Dame June Clark, je namreč predlagala ustanovitev slovenske veje Sigma Theta Tau. Fakulteta za zdravstvene vede UM je sprejela pobudo, da združenju nudi sedež, in s tem zagotovila prvo slovensko članstvo; združenje je namreč članstvo podelilo doc. dr. Majdi Pajnikhar.

Poslanstvo združenja je mednarodno podpirati razvoj zdravstvene nege skozi dejavno zbiranje finančnih sredstev za podporo drugim, potrebnim pomoči. Fundacija je bila ustanovljena leta 1936 s financiranjem prve raziskovalne

štipendije na področju zdravstvene nege v Združenih državah Amerike. Danes je za proračun združenja namenjenih prek 180.000 USD za raziskovanje na področju zdravstvene nege in podporo mladim v obliki štipendij. Poslanstvo združenja je pomoč medicinskim sestram po svetu, tako na področju raziskovanja kakor izobraževanja.

Vključitev Fakultete za zdravstvene vede UM je plod trdega dela na področju mednarodne dejavnosti in raziskovanja ter prepoznavnosti na področju zdravstvene nege. Z včlanitvijo v eminentno mednarodno združenje se je FZV UM zavezala, da bo razvijala področje zdravstvene nege in zdravstvenih ved ter s tem še naprej kreirala razvoj, odličnost in inovativnost na vseh omenjenih področjih.

Opolnomočenje kliničnih mentorjev in študentov zdravstvene nege z znanji in veščinami s področja komunikacije za kakovostno delo v kliničnem okolju – priložnost za izboljšanje kakovosti

dr. Neja Zupan, mag. Boris Miha Kaučič, dr. Nina Hočevar

Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice je bila uspešna na javnem razpisu Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Republike Slovenije in je pridobila projekt Opolnomočenje kliničnih mentorjev in študentov zdravstvene nege z znanji in veščinami s področja komunikacije za kakovostno delo v kliničnem okolju – priložnosti za izboljšanje kakovosti (Personal excellence in Health care). Projekt je bil delno financiran iz Evropskega socialnega sklada »Naložba v vašo prihodnost« v okviru operativnega programa razvoja človeških virov 2007–2013.

Udeleženci izobraževanja NLP

Namen projekta je bil opolnomočenje kliničnih mentorjev v učnih bazah in študentov zdravstvene nege na študijskem programu prve stopnje Zdravstvena nega s komunikacijskimi veščinami. Strokovnjaki so ugotovili, da je za uspešnost na delovnem mestu, poleg visoke strokovne usposobljenosti, pomembno tudi obvladovanje komunikacijskih veščin. Enako velja za zaposlene v zdravstveni negi. Z obvladovanjem komunikacijskih veščin pri delu s pacienti, študenti, s sodelavci in drugimi zdravstvenimi sodelavci naše strokovne veščine še oplemenitimo.

Osebnostna odličnost v zdravstvu je izobraževalni program, ki temelji na znanjih NLP. NLP ali **N**evro **L**ingvistično **P**rogramiranje je v zadnjem času pridobilo pomen in je ena najbolj iskanih komunikacijskih metod. Je eden od načinov, kako razmišljati o ljudeh in komunikacijskih procesih ter predstavlja tehnike, modele in veščine za učinkovito komunikacijo v izobraževanju, terapiji, vodenju, zdravstvu in drugje (De Luyne, 1995 v Brown, 2004; Kandersen et al, 2007).

Prva stopnja izobraževanja iz NLP – **NLP Diploma** na Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice je bila izvedena v sodelovanju z domačimi in tujimi strokovnjaki s področja osebne odličnosti v komunikaciji. Izobraževanja, ki je potekalo od 3. do 28. maja 2010, so se udeležili 104-je slušatelji.

Izobraževanje je potekalo v petih skupinah na lokaciji Visoke šole za zdravstveno nego na Jesenicah in v študijskem središču v Ljubljani. Obsegalo je 90 ur, od tega 45 ur v predavalnici in 45 ur samostojnega dela po navodilih izvajalcev izobraževalnega programa. Vsaka skupina je imela izobraževanje enkrat na teden v mesecu maju. Čeprav je bila vključitev v program izobraževanja prostovoljna, je bilo zanimanje večje od prostih mest. Udeleženci so po zaključku izobraževanja pridobili NLP diplomu in 3 ECTS. Slednje lahko uveljavljajo na študijskem programu prve/druga stopnje.

Komunikacijske veščine so pomembne na več ravneh strokovnega dela kliničnih mentorjev in študentov zdravstvene nege. Ravni, kjer klinični mentorji in študenti zdravstvene nege

foto: VŠZNU, 2010

Udeleženci izobraževanja NLP

nujno potrebujejo komunikacijske veščine, so: nivo prenosa znanj in veščin, timskega dela, vodenja in osebni nivo. V okviru izobraževanja smo posebej izpostavili raven komunikacije s pacienti ter raven medsebojne komunikacije pri študiju in delu. Program je bil oblikovan po merilih mednarodne organizacije NLP trenerjev **INLPTA** (s sedežem v Nemčiji), po standardih prve stopnje NLP izobraževanja: **NLP Diploma**.

Visoka šola za zdravstveno nego je središče kritične misli in varuh inovativnosti. V svoje razvojno delovanje nenehno vključuje in skrbno izbira domače in tuje strokovnjake. V okviru razvojnega projekta so sodelovali strokovnjaki s področja osebnih odnosov:

- dr. Nina Hočevar, zavod PANTEA, poslovni svetovalec, NLP Coach, Slovenija;
- dr. Daniel Charleton-Guitteaud, poslovni svetovalec, NLP Coach, NLP Trener, Francija;
- Atiya Chaudhry-Green, MBA, medicinska sestra, NLP Coach, Medical NLP Practitioner in NLP Trener, Velika Britanija;
- dr. Neja Zupan, zavod BISERNICA, terapevtka CSO, TFH trenerka, NLP Coach in NLP trenerka.

Predavanja tujih predavateljev so potekala v angleškem jeziku. Slušateljem smo omogočili konsektivno tolmačenje. **E-gradivo** z izobraževanja je brezplačno in dosegljivo na spletni strani Visoke šole za zdravstveno nego Jesenice – www.vszn-j.si. Izobraževanje je bilo zastavljeno kot kontinuirano prepletanje teorije in prakse, zato so udeleženci vse veščine takoj preizkusili v praksi skozi vaje v dvojicah ali skupinah. Po vsaki praktični izvedbi vaje so bili udeleženci takoj spodbujeni, da predstavijo spremembe v doživljanju. Ker so imeli vsak teden le en dan izobraževanja, so bili nagovorjeni, da vse naučeno takoj preizkusijo v praksi. Na srečanju, ki je sledilo, so bili udeleženci povabljeni k razpravi, da predstavijo svoje vtise in spremembe, ki so jih doživeli v tednu dela s pacienti in sodelavci, ko so uporabljali novo pridobljene veščine. Tako smo dosegli takojšen prenos naučenega v prakso in s tem zagotovili visoko učinkovitost izobraževanja.

Nekaj izjav udeležencev izobraževanja:

»Super ekipa ste. Do zdaj najboljšje izobraževanje. Super stvar, da dejansko prek primerov izkusimo vse stvari.«

»Vsa štiri izobraževanja so naredila name izjemen vtis, na moji komunikaciji pa pustila neizbrisni pečat. Naučila sem se upravljati s svojimi notranjimi stanji. Vsem predavateljem hvala.«

»Kar je najboljšje, tehnike NLP-ja so uporabne tako v domačem kot v poslovnem okolju. Zdaj gledam na življenje drugače.«

»Vsi štirje predavatelji ste bili res odlični. S svojim zgledom ste

pokazali, kako pozitivno lahko delujem v vsakem trenutku, v vseh okoljih.«

Na izobraževanju **Opolnomočenje kliničnih mentorjev in študentov zdravstvene nege z znanji in veščinami s področja komunikacije za kakovostno delo v kliničnem okolju** je bil predstavljen komunikacijski model NLP, ki sta ga razvila Richard Bandler in John Grinder (1979). Komunikacijski model razlaga, kako procesiramo informacije, ki jih sprejemamo iz sveta okoli sebe. Iz tega modela izhaja, da je naše vedenje pogojeno z našim notranjim odzivom na zunanji svet. Model nam torej pomaga razumeti, kako komuniciramo sami s seboj in z drugimi. Program izobraževanja je bil razdeljen v 4 medsebojno povezane dneve, od katerih je vsak dan izvedel en izmed predavateljev. Tako so udeleženci ob različnih predavateljih pridobili izkušnjo komunikacije z različnimi ljudmi, izkušnjo različnih perspektiv in izkušnjo različnega okolja. Vse skupaj pa so predavatelji povezali v smiselno celoto, ki je vsem razlikam navkljub pokazala, kako je možno vzpostaviti odlično komunikacijo v različnosti. Natančen program izobraževanja je objavljen na spletni strani Visoke šole za zdravstveno nego Jesenice. Skozi vse štiri module so udeleženci spoznali, da je za izboljšanje komunikacije pomembno poznavanje tako psihologije posameznika kot konkretnih orodij, ki pomagajo, da komunikacija lažje steče. Namen komunikacije je, da neko informacijo, ki si jo oblikujemo v glavi, kar najbolje predstavimo sogovorniku. Ker pa je vsak od nas svet zase, je treba pri prenosu informacij upoštevati različne dejavnike, da bi ta informacija imela želeni učinek. Komunikacija je kot ples med dvema. V času izobraževanja so udeleženci spoznali osnovne korake, različne strategije, ki jih lahko uporabimo, da se soplesalcu (pacientu, sodelavcu, študentu) približamo, spoznali so, koliko prostora naš soplesalec potrebuje, in druga bolj skrita pravila plesa.

Po mnenju predavateljev na izobraževanju so bili udeleženci zelo motivirani za pridobivanje novih znanj, kar se je pokazalo v njihovem stalnem sodelovanju v razpravah in v njihovi pripravljenosti podeliti pridobljene izkušnje z delom v službi, pa tudi doma. Nova znanja so bila svež veter na področju medsebojnih odnosov na vseh področjih, kar so udeleženci skozi primere uporabe tudi doživeli. Udeleženci so izrazili željo po nadaljnjem izpopolnjevanju in poglobljanju osvojenih tehnik osebne odličnosti v komunikaciji. Po njihovih besedah je ... »izobraževanje pika na i« strokovnemu znanju in učinkovitemu prenosu znanja v prakso. V mesecu septembru Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice organizira interaktivno konferenco s področja NLP in dve nadaljevalni izobraževanja za tiste slušatelje, ki so se udeležili majskega izobraževanja.

Svetovni kongres medicinskih sester v anesteziologiji

Zorica Kardoš, Natalija Brunčič, Zlatko Grubešić

Od 4. do 8. 6. 2010 je v kongresnem centru World Forum v Haagu, na Nizozemskem, potekal svetovni kongres anestezijskih medicinskih sester, ki ga je v sodelovanju z nizozemskim združenjem anestezijskih medicinskih sester (NVAM) organizirala IFNA (International Federation Of Nurse Anesthetists).

Udeleženci iz Slovenije

Kongres je bil 9. po vrsti in hkrati jubilejni, saj je IFNA proslavljala polnoletnost. Ob tej priložnosti je bila izdana tako imenovana »zgodovinska knjiga« (History book), v kateri je Slovenija s svojo predstavnico Veroniko Spindler navedena kot ena od držav ustanoviteljic te organizacije.

Kongresa se je udeležilo 1012 predstavnikov iz vsega sveta, med katerimi so bile tudi anestezijske medicinske sestre iz Slovenije. Predkongresne dejavnosti, ki so potekale od 1. do 4. 8., so vključevale sestanke odbora za izobraževanje, odbora za pripravo 10. kongresa in sestanek predstavnikov 34 držav, članic IFNA.

Tri predstavnice Slovenije, ki je bodoča organizatorica kongresa, smo predstavile potek priprav, finančno konstrukcijo, strokovni program in naše videnje organizacije kongresa, ki bo leta 2012 v Ljubljani (www.wcna2012.com).

Na sestanku predstavnikov držav članic so poročali o stanju v nacionalnih stanovskih združenjih, kako delujejo, kakšen vpliv imajo na oblikovanje zdravstvene politike, kakšna je moč poklicnega sindikata, kako poteka izobraževanje in katera javna pooblastila ima strokovno združenje v posamezni državi. Vsaki dve leti potekajo volitve v organizacijski in izvršilni odbor IFNA. **Dosedanjo predsednico, gospo Sandro Ouellette (ZDA), je zamenjal Jaap Hoekman (Nizozemska), za prvega podpredsednika je bila izvoljena Hui Ju Yong (Tajvan), za drugega Ingrid Anderson (Švedska), za blagajničarko pa Zorica Kardoš (Slovenija), za katero so kolegi rekli, da svoje delo opravlja tako dobro, da ji bo ta funkcija ostala doživljenjsko.**

Pot ostalih udeležencev kongresa iz Slovenije se je začela v petek, 4. junija zgodaj zjutraj, na letališču Jožeta Pučnika, kjer smo uredili še zadnje pomembne malenkosti. Razdelili smo jopice (za ženske zelene, za moške rdeče) z logotipom naslednjega svetovnega kongresa.

9. svetovni kongres je potekal pod sloganom "Meet The Young International Professionals", torej: spoznajte mlade mednarodne profesionalce. Začel se je s pozdravnim govorom predsednice IFNA, gospe Sandre M. Ouellette. Sledila je predstavitev držav članic; ob tem so predstavniki držav prinesli na oder zastave, ki so dvorano preplavile z najrazličnejšimi barvami. Največji in

Zadovoljne udeleženke

najbolj bučen aplavz smo namenili gospe Zorici Kardoš, nacionalni predstavnici anestezijskih medicinskih sester iz Slovenije, ko se je sprehodila proti odru, s slovensko zastavo v roki. Ob tem so iz prvih vrst v dvorani vihrale majhne slovenske zastave. Že takrat so nas opazili, naše zelene in rdeče jopice pa so postale prepoznavne. Sledil je kulturni program z glasbenimi točkami, ki nas ni razočaral.

Strokovni del programa je bil raznovrsten in kljub nekaterim organizacijskim pomanjkljivostim bogat, saj so istočasno potekala različna predavanja v treh predavalnicah in tudi praktične delavnice. Izpostaviti velja najzanimivejše.

Uvodoma je bila predstavljena uporaba varnostnega kontrolnega lista pred operativnim posegom; to je t. i. »check list«, katerega namen je preprečitev odklonov, kot so zamenjava identitete pacienta, operacija napačnega predela oz. strani telesa, pravočasna ugotovitev napak na vseh tehničnih pripomočkih in pripravljenem materialu.

Zanimiva je bila primerjava statusa anestezijskih medicinskih sester v ZDA in državah EU.

Potres na Haitiju je terjal ogromno žrtev, med drugim se je sesedla tudi tamkajšnja centralna bolnišnica; ostali so brez številnih zdravstvenih delavcev in že tako skromnih kapacitet, zato je bil prihod in pomoč tujih reševalcev in drugih strokovnjakov nujen. Prikazana sta bila delo in anestezija v tamkajšnjih razmerah – za nas nepredstavljivo. Operirali so v splošni in regionalni anesteziji. Izvajali so amputacije, moderne oskrbe zlomov, abdominalne operacije, carske reze, sterilizirali material, vse z veliko improvizacije.

V Tuniziji je neuspešna intubacija (v požiralnik) najpogostejši anestezijski vzrok smrti pri pacientkah s carskim rezom, kar se zdi v današnjem obdobju številnih pripomočkov in aparatur težko predstavljivo.

Rotacijska trombelastometrija (ROTEM) je laboratorijska preiskava za ciljano zdravljenje motenj strjevanja krvi, ki se pri nas šele dobro uvaja. Predstavljene so bile izkušnje s to preiskavo iz Švice, ki kažejo uspešnejše in varčnejše rezultate, kot so jih kazali prejšnji pristopi zdravljenja z rutinskim dajanjem krvnih pripravkov.

Druženje na plaži

Učni delavnici, kot sta izvajanje epiduralne anestezije in začetna oskrba življenjsko ogroženega pacienta, sta pokazali pomembnost dobrih simulacijskih pripomočkov v fazi edukacije ali vadbe.

Aktivni udeleženci kongresa sta bili tudi **mag. Aleksandra Stjepanović Vračar** iz Kliničnega oddelka za anestezijo in intenzivno terapijo operativnih strok UKC Ljubljana, ki je predstavila prispevek z naslovom »Continuos professional Education Imperativ of modern times«, in **Sonja Trobec** s predavanjem »Education as a factor of quality in patient health care«. **Bojana Berus** in **Helena Švajger** iz Bolnišnice Novo mesto pa sta predstavili poster z naslovom »Are our patient warmed enough during surgical operations?«

Najbolj živahno dogajanje je potekalo na razstavnem prostoru, kjer smo imeli udeleženci kongresa priložnost, da navežemo nove stike, tudi prijateljske, izmenjamo informacije, izkušnje in se seznanimo z novostmi na področju medicinskih pripomočkov in opreme.

Na naši stojnici, ki je bila ves čas nadpovprečno obiskana, smo promovirali Slovenijo in Ljubljano, ki bo gostiteljica naslednjega svetovnega kongresa. Na velikem zaslonu smo predvajali posnetke znamenitosti Slovenije, kot so Triglav, Bled, Lipica, Piran, Soča, Tromostovje, brod na Muri, akustična kulisa pa je obiskovalce popeljala na Golico. Na mizi sta bila domač kruh in klobasa, brez potice seveda ni šlo, za poplakniti pa dobra, najboljša slovenska vina. S seboj smo imeli veliko prospektov Ljubljane in Slovenije, največ pa dobre volje in pripravljenosti pokazati lepote naše dežele in našo gostoljubnost. Ves čas kongresa smo bili oblečeni v majice z napisom »Ljubljana je lepo mesto«, ki nam jih je za to priložnost podaril Turistično informativni center iz Ljubljane, ter jopice z logotipom našega kongresa. Res smo bili prepoznavni. Vse to, pa tudi veliko nasmejanih anestezijskih medicinskih sester (obeh spolov) iz Slovenije, je navdušilo kolege in kolegice iz ZDA, Sejšelov, Španije, Norveške, Tunizije, Gane. Dobili smo veliko pohvalnih pisem, tako od organizatorjev kot udeležencev kongresa. Vsi želijo leta 2012 obiskati Ljubljano.

Poznanstva in prijateljstva smo lahko utrdili in spoznali tudi koga na novo na težko pričakovanem »Beach Partyju«, na čudoviti peščeni plaži v mestni četrti Scheveningen. Zanimiva anekdota o imenu Scheveningen pravi, da so v času druge svetovne vojne, ko je bila Nizozemska okupirana s strani Nemčije, ime uporabljali tudi kot geslo, da bi prepoznali nemške vohune, ki so začetni Sch izgovorili drugače kot Nizozemci. Na zabavi na plaži ni manjkalo ničesar; bilo je sonce, prijetne temperature, dobra hrana in pijača, dobra družba, odbojka na mivki. Najbolj pogumni so poskusili tudi Haaring, ki je nizozemska specialiteta. Gre za vrsto ribe, ki jo uživajo surovo. V bolj poznih urah se nam je pridružil tudi DJ in del prizorišča spremenil v plesišče.

Zaključna slovesnost

Del vsakega strokovnega izobraževanja je tudi spoznavanje mesta, kjer se srečanje odvija. Haag smo spoznavali sproti, zato smo se odločili, da si na dan, ko ni bilo predvidenih drugih aktivnosti, organiziramo pozno-popoldanski izlet; kam drugam kot v Amsterdam. Ogled mesta je potekal z vode, ob kozarčku dobrega vina in izbranih nizozemskih sirih. Videli smo najozgo hišo v Amsterdamu, hišo, kjer se je med 2. svetovno vojno skrivala in pisala svoj dnevnik Ana Frank, prebivališča na vodi, v zasidranih ladjah s čudovitimi verandami, na katerih je polno cvetočih in pisanih rož, vse tiste poševne hiše, v katerih nihče več ne živi, a so še tam, kot znamenitost. Znamenitost Amsterdama je tudi Rdeča četrt, kjer smo nekateri bolj, drugi manj, doživeli kulturni šok. Tako kot številni obiskovalci, milijoni turistov, smo se sprehodili skozi to najbolj znano četrt, ki je obkrožena z rdečimi lučkami in ponuja stvari, ki so v drugih državah prepovedane. Brez fotografij iz Rdeče četrti, saj je fotografiranje tam strogo prepovedano, smo se vkrcali na ladjico in počasi odpluli proti pristanišču, od tam pa nazaj v Haag.

Zaključna slovesnost je vsebovala zaključni govor, zahvale, pohvale in predajo zastave IFNA v roke gospe Zorice Kardoš, s strani organizatorjev tega svetovnega kongresa pa najboljše želje pri organizaciji naslednjega. Še enkrat vabilo v Slovenijo. Na velikem platnu World Forum Theatra so se pojavile slike: najprej geografska lega Slovenije in osnovni podatki o naši državi. Potem nekaj o Ljubljani, Cankarjevem domu, ki bo prizorišče 10. svetovnega kongresa, nastanitvenih kapacitetah, družabnem življenju v Ljubljani in neomejenih možnostih za izlete. Vsi smo se pridružili gospe Zorici Kardoš na odru. Dva para v narodnih nošah sta zaplesala polko in nato smo vsi v en glas povabili: "Welcome To Slovenia!"

Le še zaključno dejanje se je moralo zgoditi: gala večerja. Dogodek za večerno toaleta in večer za rdečo preprogo. Svečanost je potekala v bivši železniški postaji, ki je obnovljena in spremenjena v muzej. Pred vhomom na prizorišče pa, kot že omenjeno, rdeča preproga. Pijača za dobrodoščilo, hiter klepet s kolegi in večerja. Hrana z vseh kontinentov, vsak je našel nekaj po svojem okusu. Za zabavo je poskrbel simpatičen, starejši gospod v vlogi DJ-ja, ki nas je prek vinilnih plošč popeljal v 30. leta prejšnjega stoletja in počasi stopnjeval tempo, do 80. let prejšnjega stoletja. Odplesali smo vse: dunajski valček, angleški valček, ča-ča-ča, disco fox, rock n' roll ... Sledili so še zadnji stiski rok, zahvale, pohvale, iskreni pogledi v oči, v njih pa obljuba: "Vidimo se čez dve leti v Ljubljani."

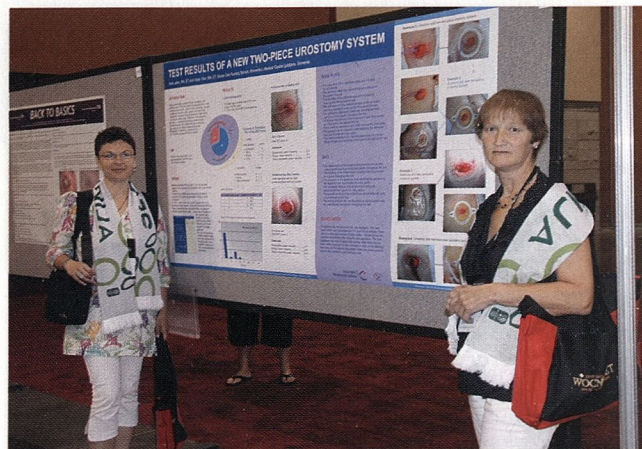
Hvala vsem, ki ste nam omogočili udeležbo na kongresu.

Osredotočite se na oskrbo pacientov

Boža Hribar, Suzana Dvoršak Majcen

V Phoenixu v Arizoni je od 12. do 16. junija letos potekal 18. svetovni kongres enterostomalne terapije pod motom »Osredotočite se na oskrbo pacientov«, v organizaciji WOCN (ameriško združenje za oskrbo ran) in WCET (svetovno združenje enterostomalnih terapevtov).

Prič letošnja sta istočasno potekala dva kongresa, združena v enega. Organizacijo sta prevzeli združenji WOCN (ameriško združenje medicinskih sester za oskrbo stom, ran in inkontinence) in WCET (svetovno združenje enterostomalnih terapevtov). Kongres je potekal v Phoenixu v Arizoni, ki je barvito mesto, tako kot starodavna ljudstva in priseljenci, ki živijo v njem. Mesto Phoenix je nastalo leta 1868, bilo je kilometer dolgo in pol milje široko, s 74 stanovanji in 250 prebivalci. Danes mesto pokriva okoli 2000 km² površine v puščavi in presega 3.800.000 prebivalcev. Sredi mesta se razprostira puščava, ki jo krasita botanični in živalski vrt. Veliko je puščavskih kaktusov v mestu in zunaj njega; ogromni, večji kot mi, služijo za domovanje puščavskim pticam.

Predstavitve rezultatov različnih raziskav, tehnike izvedbe različnih negovalnih intervencij in študije primerov so pod motom »Osredotočite se na oskrbo pacientov« oblikovale strokovno izobraževanje vseh, ki se pri svojem delu srečujejo s pacienti z rano, stomo ali inkontinenco. Izmenjava izkušenj strokovnjakov z vsega sveta vedno omogoči napredek stroke, ki pa je povezan tudi s prenosom teorij v klinično okolje.

Kongresa se je udeležila tudi skupina medicinskih sester iz Slovenije, ki se na tak ali drugačen način srečujejo s pacienti z različnimi stomami in ranami. Seveda smo bile enterostomalne terapevtke tudi aktivno udeležene. Predstavile smo štiri posterje. Tematsko so posterji predstavljali rezultate testiranja in uporabe novega dvodelnega sistema za urostomo, študijo primera, ki je bila prikazana po korakih okrevanja pacienta, oskrbo abdominalne rane pri pacientu s počasnejšim okrevanjem, predstavili pa smo tudi ključne točke, ki so zaznamovale organizacijo kongresa v Ljubljani. S predavanjem smo predstavili rezultate kvalitativne študije, ki smo jo izvedli v letu 2008, kasneje pa obdelali. S tem smo zaključili nacionalno klinično raziskavo o kakovosti življenja pacientov s stomo v Sloveniji.

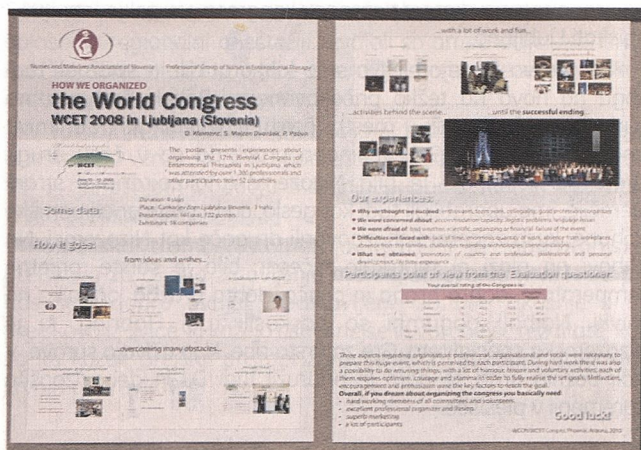
Na kongresu je bilo prisotnih 3500 slušateljev z vsega sveta. Predavanja so potekala v različnih sklopih. Osredotočile smo se na oskrbo pacienta s stomo in na novosti pri oskrbi ran. Z zanimanjem smo poslušale o oskrbi ran v posebnih pogojih, predvsem ko je ena od kolegic, zaposlenih v vojski, predstavila rane, ki jih medicinske sestre obravnavajo na vojnih področjih.

Pridobile smo veliko novih izkušenj in znanj.

Čeprav je bil kongres organiziran v sodelovanju dveh organizacij, so v njegovem okviru potekale tudi aktivnosti, ki so običajne na svetovnih kongresih enterostomalnih terapevtov. Pred začetkom kongresa je potekal sestanek mednarodnih delegatov, namenjen seznanitvi z aktivnostmi na kongresu. Na otvoritveni slovesnosti so bili prisotni vsi udeleženci, slovenska mednarodna delegatka je blestela v štajerski narodni noši med pisano množico noš z vsega sveta. »General meeting« (skupščina) WCET je bil sestanek delovne narave – pregledali so poročila za preteklo leto, načrte za naprej, potrdili nekaj statutarne spremembe in nas seznanili, da bo naslednji svetovni kongres v Avstraliji. Na sestanku je bilo predano končno poročilo 17. Svetovnega kongresa WCET, ki je potekal v Ljubljani. V imenu vseh enterostomalnih terapevtk iz Slovenije smo zaželeli organizatorjem naslednjega kongresa veliko uspeha.

Izvoljeno je bilo tudi novo vodstvo WCET.

Kot novost je letos vodstvo WCET organiziralo prisotnost mednarodnih delegatov v narodnih nošah na njihovi stojnici. Izkušnja je bila zelo zanimiva, saj ta korak ni le zbudil zanimanja za WCET, ampak tudi za državo, ki je bila predstavljena. Pohvalimo pa se lahko tudi, da so se skoraj vsi mimoidoči, ki so se srečali s Štajerko, kongresa v Ljubljani spominjali v superlativih, na kar smo kot organizatorji vsekakor lahko ponosni.

Poročilo s sestanka EfCCNa v Bruslju

Maruša Brvar

Spomladansko srečanje EfCCNa (European federation of Critical Care Nursing associations) je bilo zaradi izbruhov ognjenika na Islandiji in posledične ohromitve zračnega prometa v večini evropskih držav prestavljeno iz aprila na zadnji vikend v juniju. Potekalo je v Bruslju, glavnem mestu Evropske unije, organizatorka in gostiteljica pa je bila gospa Lerma Hernandez ob pomoči sodelavk iz belgijskega nacionalnega združenja medicinskih sester, ki delajo na področju zdravstvene nege življenjsko ogroženih bolnikov.

Evropsko združenje EfCCNa (www.efccna.org), ki danes vključuje že 23 evropskih držav, je bilo formalno ustanovljeno leta 1999 z namenom povezati medicinske sestre, ki delajo na področju zdravstvene nege življenjsko ogroženih pacientov (critical care), promovirati zdravstveno nego, vzpostaviti pogoje za sodelovanje znotraj Evrope, predlagati standarde za izobraževanje ter prispevati k izboljševanju kakovosti klinične prakse in raziskovalnega dela na področju zdravstvene nege življenjsko ogroženih bolnikov. V okviru EfCCNa aktivno deluje več delovnih skupin, in sicer za raziskave in razvoj, za izobraževanje, za program mednarodne izmenjave, za klinično prakso, za stike z javnostjo in za pripravo kongresov. V združenje EfCCNa je že od formalne ustanovitve pred dobrimi desetimi leti vključena tudi Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v urgenci.

Program dvodnevne delovne sestanke v Bruslju je bil pretežno zapolnjen s poročili članov izvršilnega odbora in predstavnikov posameznih delovnih skupin, ki delujejo v okviru EfCCNa, o delu v preteklem obdobju in načrtih za naprej. Predstavniki vsake države je podal tudi kratko poročilo o delovanju posameznih nacionalnih združenj, predstavil aktivnosti in aktualno problematiko v svoji državi. Sestanki

EfCCNa so že tradicionalno priložnost za odprto in konstruktivno razpravo o aktualnih tematikah ter izmenjavo stališč med udeleženci in potekajo v pozitivnem vzdušju.

Eden ključnih projektov združenja EfCCNa je vsebinska priprava in organizacija strokovnih srečanj. Pretekli kongresi v Parizu (2002), v Amsterdamu (2005) in Firencah (2008) so bili strokovno in organizacijsko zelo uspešni. Udeležilo se jih je veliko število medicinskih sester iz vse Evrope in tudi iz Slovenije. Četrti kongres EfCCNa bo potekal od 24. do 26. 3. 2011 v Kopenhagnu na Danskem. Osrednje teme bodo:

- ustvarjalnost v klinični praksi in izboljšave na področju zagotavljanja varnosti,
- zdravstvena informatika in tehnologija,
- novosti v izobraževanju in razvoj na področju prakse zdravstvene nege,
- vključevanje svojcev ter vplivi mešanja kultur,
- raziskave, z dokazi podprta praksa in razvoj profesionalnih vlog.

Podrobnejše informacije o kongresu so na voljo na spletni strani www.efccna2011.dk. Vabimo vas, da se evropskega kongresa udeležite!

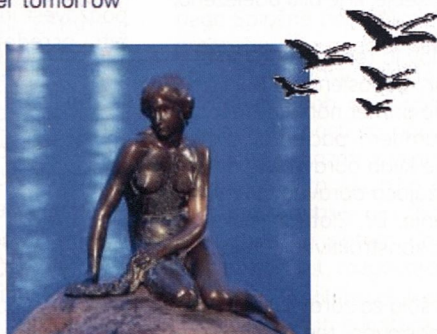
4th EfCCNa Congress & FSAIO Spring Congress

CRITICAL CARE NURSING IN EUROPE: WORKING TOGETHER ACHIEVING MORE

FIRST ANNOUNCEMENT & CALL FOR ABSTRACTS

European Critical Care Nursing: Working together
for a better tomorrow

COPENHAGEN, DENMARK, 24 – 26 MARCH 2011

www.efccna2011.dk

3. Dnevi Angele Boškin

Zdenka Kramar, Jana Lavtižar

Z veliko naglico se nam bliža jesen, ki bo ponovno obarvala bližnje gozdove in spremenila gorenjsko pokrajino v tisoče odtenkov zlato rjave barve. S poročilom o Srečanju Angele Boškin, ki smo ga v mesecu aprilu organizirali v Gozd Martuljku, vas bomo vrnili v pomladanski čas, ko je bilo deževje aprilsko vsakodnevnica.

Udeleženci okrogle mize

22. in 23. 4. 2010 smo v Splošni bolnišnici Jesenice organizirali tradicionalne dneve Angele Boškin. Strokovno srečanje, ki smo ga organizirali že tretjič zapored, ima rdečo nit, ki je namenjena varnosti in kakovosti pri obravnavi pacienta. Letošnje vodilo strokovnega seminarja je bilo »Učimo se varnosti od najboljših – prikaz dobrih praks«. Medicinske sestre sledimo razvoju stroke in tako nadaljujemo pot, ki jo je pred 91. leti na Jesenicah pričela tlakovati Angela Boškin. Prisotnim je **Andreja Korenčan** v uvodu prebrala odlomek iz knjige *Življenje in delo Angele Boškin*, ki je njeno avtorsko delo in nadgradnja diplomskega dela, za katero je prejela Prešernovo nagrado.

Strokovni del srečanja je pričela **Biserka Simčič** z Ministrstva za zdravje, ki nam je predstavila načrte in razvoj varnostne kulture glede na spremembe v zdravstveni dejavnosti. Poudarila je, da je sistem kakovosti in varnosti sistem odgovornosti in da je danes to glavni pogoj za pridobitev, nudenje in izvajanje zdravstvenih storitev. Zavedati se moramo, da so pričakovanja in zahteve pacientov večje, zakonski predpisi in standardi strožji ter konkurenca zaostrena.

Učenje skozi obravnavo opozorilnih nevarnih dogodkov je zelo pomembno in edina prava pot za doseganje visoke varnostne kulture v zdravstveni ustanovi, je poudarila **Sandra Tušar**, strokovna direktorica Splošne bolnišnice Jesenice.

Poudarila je pomen poročanja o varnostnih zapletih, saj se lahko iz izkušenj in učenja iz napak nekaj naučimo in jih tako kasneje preprečimo. Pri tem se moramo zavedati, da je poročanje in zbiranje podatkov o zapletih smiselno samo takrat, kadar te tudi analiziramo in ocenimo, osebje, ki je bilo udeleženo, pa o tem dobi povratno informacijo.

Napaka – kaj pa zdaj? Zanimiv naslov in tema predavanja, ki ga je predstavila dr. **Zlata Remškar**, zaposlena v Bolnišnici Golnik. Zelo nazorno nam je predstavila primer napake z analizo procesa kliničnega razmišljanja pri umrlem pacientu. V svoji predstavitvi je želela poudariti, da se je kljub obravnavi primera na varnostni konferenci pojavila obtožujoča obravnava oseb, ki so bile udeležene v procesu zdravljenja. Dr. Zlata Remškar je navedla, da tako ravnanje onemogoča konstruktiven edukacijski dialog med zaposlenimi.

Doc. dr. Brigita Skela Savič, Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice, je v svoji predstavitvi z naslovno temo *Znanje o kakovosti v zdravstvu in zdravstveni negi* poudarila, da mora avtonomizacija v zdravstvenem timu preiti z individualne avtonomije zdravnika v proces skupnega odločanja za pacienta ter s profesionalne hierarhije v timsko delo. Poudarila je

pomembnost vključevanja dodatnih vsebin s področja kakovosti, varnosti pacienta in timskega dela, pa tudi uvajanje sprememb in komunikacije v študijske programe iz zdravstva.

Nika Škrabl iz Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana je predstavila zelo zanimiv prispevek o pomenu medpoklicnega sodelovanja pri uvajanju varnostne kulture.

Predavanje sta nadaljevali **Tina Ahačič** in **Jožica Trstenjak** iz Splošne bolnišnice Jesenice, ki sta predstavili *Varnost otrok v luči sobivanja*. Spraševali sta se, kako varni so otroci v času sobivanja s starši.

Doc. dr. Ivica Aberšek Lužnik, Splošna bolnišnica Jesenice, je v predavanju *Varnost v laboratorijski medicini* poudarila, da bodočnost laboratorijske medicine temelji na zagotavljanju kakovostnih rezultatov in večji aktivnosti izvajalcev v procesih akreditacije laboratorijev ter obenem tudi v razvoju znanstveno-raziskovalnega pristopa pri kritični oceni sistematičnih preglednih člankov. Izpostavila je potrebo po izboljšanju komunikacije med zaposlenimi v laboratoriju in ostalimi zdravstvenimi delavci.

V predavanju *Predstavitev preddializne edukacije v centru za dializo* v Splošni bolnišnici Novo mesto nam je **Marica Parapot** predstavila preddializno edukacijo, ki jo načrtovano izvajajo od decembra 2006.

V popoldanskem času je sledila okrogla miza: *Varnost pacientov in napake v zdravstvu*, na kateri so sodelovali **izr. prof. dr. Andrej Robida**, **prim. Janez Remškar** – Ministrstvo za zdravje, **dr. Zlata Remškar** – Bolnišnica Golnik, **Jelka Mlakar** – Sindikat delavcev v zdravstveni negi Slovenije, **Darinka Klemenc** – Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije in **Zdenka Kramar** – Splošna bolnišnica Jesenice. Okroglo mizo je vodil **prim. mag. Miran Rems** iz Splošne bolnišnice Jesenice. Okrogla miza je bila izredno zanimiva in razgibana. **Prim. mag. Rems** je udeležence izzval s številnimi vprašanji, sodelovanje je bilo izredno aktivno, večina vprašanj se je nanašala na varnost pacientov. Pogovor je potekal o sistemskih napakah ter rešitvah takšnih napak in vpeljevanju nekažnovalne politike. Danes se je treba osredotočiti na iskanje napak z namenom preprečitve zapletov oziroma posledic za pacienta in zaposlenega. Iz napak se moramo nekaj naučiti, ne pa kaznovati zaposlenega. Žal imamo ob zelo razviti informacijski tehnologiji še vedno organizacijo dela iz 19. stoletja. Poročanje mora preiti v našo podzavest in mora biti dolžnost posameznika. Ukrepanje mora biti osredotočeno na spremembo sistema, ne pa na obtoževanje. Torej ne obojajmo drugih in obenem tudi ne sebe. Postopke je treba pregledati in analizirati, saj tako lahko v bodoče preprečimo napake. Vsem, ki se jim napaka zgodi, je treba nuditi psihično podporo, saj je stiska, ki jo doživljajo ob tem, lahko zelo huda.

Nekaj besed, ki so jih izrekli udeleženci okrogle mize.

Prim. Janez Remškar: Ključni pomen pri našem delu ima odgovornost. Vsak posameznik je odgovoren sam zase. Seveda moramo biti dovolj zreli, da zmoremo prevzeti odgovornost. Največkrat prihaja do neustreznega komuniciranja v zdravstvenem timu, ker se tega nismo naučili.

Dr. Zlata Remškar: Za uvajanje tima in timskega dela v zdravstveni instituciji je v veliki meri odgovorno vodstvo. S pozitivnim pristopom se vsi angažirajo v dobro tima. Vodstvo

določa vzdušje in pomembne so pohvale.

Prim. mag. Miran Rems je prebral odlomek iz knjige in izpostavil, da smo zaposleni v zdravstvu na različnih planetih MARS – VENERA ...

Darinka Klemenc: Ustvariti je treba partnerski odnos, kar je velikokrat težko. Uniformiranost pogosto pomeni oviro. Hierarhija je v zdravstvu še vedno zelo prisotna, zaradi tega nastanejo velike težave v komunikaciji. Strah nas je, da bi nekaj povedali in se s tem izpostavili.

Dr. Zlata Remškar: Potrebno je zgraditi tim. Osebe se morajo poznati in ustvariti moramo naravno komunikacijo brez nazivov. Obenem pa je treba preprečiti krpanje lukenj zaradi pomanjkanja osebja s prerazporejanjem zaposlenih, ker s tem trgamo dobre time.

Jelka Mlakar je poudarila izsledke raziskav, ki so potrdile, da nekaterim v zdravstvenem timu primanjkuje čustvene inteligence. To je ključnega pomena za dobro sodelovanje v timu. Veliko je pritožb zaradi pomanjkanja in pomanjkljive komunikacije s svojci, pacienti. Timskega sodelovanja se moramo naučiti. Stopiti je treba stopničko navzgor ali navzdol in slišati.

Prim. mag. Miran Rems: Bolje stopiti stopničko navznoter.

Zdenka Kramar: Barva delovne obleke ni pomembna, vendar je med zdravstvenimi delavci zakoreninjeno, da moramo strokovne skupine zaposlenih ločiti po barvi delovne obleke. Za dober tim je potrebna sprememba miselnosti navzgor, navzdol ali navznoter, kakorkoli. Vendar se moramo vsi zavedati, da delamo za isto osebo, to je za pacienta. Tega ne zanima, kakšni so naši odnosi v timu.

Izr. prof. dr. Andrej Robida: O timske delu zdravniki v času študija ne slišijo ničesar. Vendar je to zelo pomembno. Za dobro timsko delo je potreben trening, pa tudi določena znanja, ki jih moramo pridobiti že v času študija.

V petek, 23. 4. 2010, je **izr. prof. dr. Andrej Robida** predstavil predavanje Kako priti do večje varnosti v zdravstvu. Kultura varnosti je kultura, pri kateri se vsakdo nenehno in dejavno zaveda svojega prispevka k delovanju ustanove. Poudaril je, da morajo vodstvo, zdravniki, medicinske sestre in drugi zaposleni razumeti, da se bomo šele takrat lahko premaknili stran od obtoževanja – ko bomo sprejeli dejstvo, da ljudje delamo napake, da so napake kot dihanje. Ko bomo to storili, se bomo lahko osredotočili na pomanjkljivosti sistema.

Prim. Dušica Pleterski Rigler, Univerzitetni klinični center Ljubljana, nam je v prispevku Uvajanje varnostne kulture in obvladovanje odklonov v Univerzitetnem kliničnem centru Ljubljana predstavila, kako deluje v UKC Ljubljana sistem upravljanja z odkloni. Deluje neodvisno in samostojno, v okviru službe za zagotavljanje kakovosti.

Dr. Saša Kadivec, Bolnišnica Golnik, je v predavanju Notranji nadzor v zdravstveni negi predstavila primer izvedenih notranjih nadzorov na področju razdeljevanja zdravil. Z nadzorom so prepoznali nepravilnosti pri razdeljevanju zdravil in medicinske sestre opozarjali nanje. Njen zaključek je bil, da jim sistem vodenja kakovosti z notranjimi nadzori pomaga, da ohranjajo svojo usmeritev v uspešno, učinkovito in varno skrb za pacienta.

Nevenka Marinšek, Splošna bolnišnica Jesenice, nam je v predavanju Padce pacientov lahko predvidimo in preprečimo – ali res? predstavila, kako v Splošni Bolnišnici Jesenice spremljamo padce pacientov. Pomembno je, da vsi, ki s pacienti delajo, pravočasno prepoznajo in razumejo opozorilna znamenja za padec.

V predavanju Ali in koliko lahko z izbiro orodja, ki ugotavlja tveganje nastopa padcev pri pacientih v bolnišnicah, zaposleni v zdravstvenem timu pripomoremo k preprečevanju le teh? avtorice **Bojane Zemljič** iz Splošne bolnišnice Slovenj Gradec smo slišali, kako bi lahko z ocenjevanjem tveganja za padec slednjega morebiti preprečili. Izpostavila je Morsejevo in Hendrichovo lestvico. V predavanju je predstavila tudi ugotovitve

po ocenjevanju pacientov (starostnikov) po obeh lestvicah.

Marija Mulej, Splošna bolnišnica Jesenice, je v predavanju Varno zdravljenje bolnikov s srčnim popuščanjem predstavila, kako poteka oskrba pacienta s srčnim popuščanjem, in poudarila pomembnost doslednega spremljanja pacienta, da lahko dosežemo želene ciljne vrednosti odmerkov zdravil.

Dubravka Karadžić Šmitran, Splošna bolnišnica Jesenice, nam je v predavanju z naslovom Pogovor o varnosti pri aplikaciji terapije predstavila, kako pomembno je izvajanje varnostnih vizit in razgovorov, tudi o aplikaciji zdravil. Zato je potrebno tej temi nameniti več pozornosti in se iz napak, ki so se pripetile, tudi kaj naučiti, namesto da jih skrivamo.

Mag. Jožica Rešetič, Splošna bolnišnica Novo mesto, je v predavanju z naslovom Klinične poti zagotavljajo varno obravnavo pacienta predstavila prednosti in slabosti uporabe kliničnih poti na kirurškem oddelku.

V predavanju Predaja pacienta – pomemben element zagotavljanja varne in kakovostne kontinuirane zdravstvene nege, ki nam ga je predstavila **Danijela Pušnik,** Univerzitetni klinični center Maribor, smo lahko slišali, da je timska predaja pacienta učinkovit prenos informacij o pacientu od enega izvajalca zdravstvenih storitev na drugega. Pomen se kaže predvsem v tem, da pomembne, pravočasne in točne informacije posledično zmanjšajo možnost neželenih dogodkov in vplivajo na večjo varnost pacientov.

Jelena Vilman, Splošna bolnišnica Jesenice, nam je v predavanju z naslovom Timska obravnava pri predaji urgentnega bolnika predstavila opozorilni nevarni dogodek, ki se je pripetil v urgentni ambulanti Splošne bolnišnice Jesenice, kljub utečeni praksi pri predaji bolnika. Predavanje je zaključila z besedami, da je pomembno sporočanje opozorilnih, nevarnih dogodkov tako nadrejenim in strokovnemu vodstvu bolnišnice kot na Ministrstvo za zdravje.

Predzadnje predavanje nam je predstavila **Zdenka Kramar,** Splošna bolnišnica Jesenice, z naslovom Varnostne vizite – pomemben element uvajanja varnosti pacientov. Povedala je, da je bilo v letu 2009 v Splošni bolnišnici Jesenice izvedenih 300 varnostnih vizit in varnostnih razgovorov. Določenih je bilo 370 korektivnih ukrepov in uspešnost izvedbe je bila 90 %. Zaključila je, da se z izvajanjem varnostnih vizit in razgovorov povečuje zavedanje zaposlenih o varnosti pacientov.

Zadnja predavateljica, **Lidija Ahec** iz Splošne bolnišnice Jesenice, nam je predstavila Spremljanje poškodb z možnostjo prenosa okužbe s podporo programa Epinet. Zdravstveni delavci smo vsakodnevno izpostavljeni številnim bolezenskim povzročiteljem in prav s krvjo se prenese več kot dvajset vrst mikroorganizmov. Program EPINET na osnovi izbranih podatkov omogoča pripravo zbirnih poročil o poškodovancu, poškodbi, načinu izpostavljenosti in sledenje poškodovanca po poškodbi z možnostjo prenosa okužbe. Seveda pa je najbolj pomembno, da poškodovanec poškodbo prijavi.

Za konec je bil predstavljen kratek film o varnostni viziti, ki so jo izvedli zaposleni kirurškega oddelka in oddelka za zdravstveno nego Splošne bolnišnice Jesenice. Tema varnostne vizite je bila preprečevanje padcev. Analizirali so padce pacientov in skušali poiskati možnosti, kako bi v bodoče podobne padce preprečili.

V dveh dneh smo spoznali veliko o varnostni kulturi in o pomenu varnosti za pacienta. Potrebno je odstraniti tabuje in praktično prikazati izvajanje varnostne kulture. Sprejeti moramo, da je varnostna kultura del našega vsakdana ter se na vseh ravneh ukvarjati z njo. Vsak posameznik jo mora prepoznati na svoji ravni in potem poskrbeti, da pride do timskih rešitev, sestankov, vizit, razgovorov.

V Splošni bolnišnici Jesenice smo ponosni, da nam je uspelo širjenje varnostne kulture. Po dveh dneh vemo, da smo na pravi poti in bomo z delom nadaljevali.

Ob letu osorej se spet srečamo in izmenjamo mnenja.

Najboljša zasvojenost je zasvojenost z ustvarjalnostjo

(Pablo Picasso)

Barbara Možgan, Mojca Urbanc-Zagmajster

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v psihiatriji je letošnje drugo strokovno srečanje posvetila odvisnosti. Srečanje z naslovom Delo z odvisnimi, povezovanje primarnega s sekundarnim zdravstvenim varstvom, je potekalo 11. junija 2010, v prostorih Zdravstvenega doma Ljubljana Center.

Centri za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog (CPZOPD) so organizirani v okviru zdravstvenih domov. Zaposleni v Centrih se v Sloveniji povezujejo v Združenje oziroma Koordinacijo, ki povezuje vse strokovne profile, delujoče na področju odvisnosti. Zaposleni v zdravstveni negi pa so želeli pripadati tudi strokovnemu združenju v okviru Zbornice – Zveze, ki bi bilo najbližje njihovem področju delovanja. Ker ustanovitev nove Strokovne sekcije iz več razlogov ne bi bila racionalna, so se leta 2009 povezali z vodstvom Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v psihiatriji z željo, da bi bili bolj aktivno vključeni v delovanje Sekcije. Izvršilni odbor je njihovo pobudo sprejel pozitivno. Na zadnjih volitvah članov Sekcije je gospa **Metka Debevec-Švigelj** postala članica izvršilnega odbora kot predstavnica zaposlenih v CPZOPD.

Prvi rezultat sodelovanja je bilo strokovno srečanje junija v Ljubljani. Strokovno-organizacijski odbor sta vodili gospe **Metka Debevec Švigelj** in **Barbara Loboda**. Skupaj jim je uspelo organizirati odlično strokovno srečanje, ki je pokrivalo primarno in sekundarno raven zdravstvene obravnave odvisnega od prepovedanih drog. Odvisnost je aktualen problem sedanjosti. Ljudje, ki zlorabljajo drogo, postanejo od nje odvisni, način zlorabe pa je dostikrat povezan z obolevnostjo za boleznimi in stanji, ki zahtevajo obravnavo na sekundarni ravni zdravstvenega varstva. Namen strokovnega srečanja je bil pridobiti vpogled v delo z odvisnimi v CPZOPD, pa tudi v problematiko odvisnih pacientov, ki se zaradi soobolevnosti zdravijo v različnih bolnišnicah. Zaradi aktualne in pereče problematike je na strokovnem srečanju sodelovalo veliko predavateljev z različnih področij medicine.

Po registraciji sta v imenu gostiteljev udeležence prijazno pozdravila in jim zaželela uspešno delo predstojnik Zdravstvenega doma Ljubljana Center, **gospod Franc Turk**, dr. dent. med. in vodja CPZOPD v zdravstvenem domu, in gospa **Branka Čelan Lucu**, dr. med., spec. psih. V imenu organizatorjev pa sta prisotne pozdravila gospa **Metka Debevec Švigelj** in gospod **Branko Bregar**, predsednik Strokovne Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v psihiatriji.

Prvo predavanje je bilo namenjeno predstavitvi delovanja CPZOPD. Predstavitev sta pripravili **Barbara Loboda** in **Metka Debevec Švigelj**. V Sloveniji deluje 18 centrov, prvi je začel delovati leta 1995. Nastali so iz potreb po obravnavi čim večjega števila oseb, odvisnih od prepovedanih drog. V prispevku sta poudarili potrebo po sodelovanju vseh strokovnjakov, ki obravnavajo pacienta, ter prepotrebno medsebojno informiranje in izobraževanje. **Duška Cvitković**, dr. med., in **Matevž Herzog**, ZT, sta govorila o obravnavi odvisnikov v ambulantni splošne nujne medicinske pomoči. V prispevku sta poudarila simptome stalnih ali priložnostnih uživalcev drog. Prikazani so bili simptomi, ki predstavljajo življensko ogrožujoča stanja in jih ne smemo spregledati, ter klinične slike, ki jih povzročajo najpogostejše uporabljene droge. Poudarjena je bila tudi problematika politoksikomanije, ki lahko zabriše klinično sliko in oteži diagnostiko. Pacienta pod vplivom psihoaktivnih drog na urgentnem oddelku sta predstavili **Majda Cotič Anderle**, dipl. m. s., in **Mojca Homar**, dipl. m. s. Obe že dolga leta delata v UKC Ljubljana, na oddelku za Internistično prvo pomoč.

Pacienti, obravnavani na njihovem oddelku, so navadno v življensko ogrožujočih stanjih, najpogostejše po predoziranju heroina. Pri obravnavi se srečujejo s težavami zagotovitve intravenskega dostopa, izpeljave laboratorijske diagnostike in z nesodelovanjem pacientov. Čeprav število teh pacientov v primarjavi z drugimi ni veliko, pa je njihova obravnava velikokrat medicinsko in negovalno zahtevna. V naslednjem predavanju smo poslušali predstavitev **Gregorja Vidriha**, dipl. zn., ki je predstavil obravnavo poškodovanca pod vplivom psihoaktivnih drog v urgentni travmatološki ambulanti. Uživanci so zaradi življenskega sloga, učinkov drog in nekritičnosti bolj izpostavljeni poškodbam. V prispevku je bil posebno izpostavljen problem nesodelovanja pacientov ter varnosti zaposlenih in pacientov ob obravnavi odvisnikov v urgentni kirurški ambulanti.

Okužbe so pogost zaplet pri intravenskih uživalcih drog in najpogostejši vzrok smrti. Razlog za hospitalizacijo so ponavadi hude bakterijske, glivične in virusne okužbe. Cilj zdravljenja je obvladovanje okužbe, na poti do cilja pa moramo z odvisnikom vzpostaviti odnos, v katerem nam bo zaupal, se počutil varnega in bo sodeloval pri zdravljenju. V pomoč pri dosegu tega cilja naj nam bo dejstvo, da je odvisnost bolezen, da z odvisnikom komuniciramo kot z drugimi pacienti in da ga ne obsojamo. Predavanje o okužbah je imela **Mateja Gračner**, dipl. m. s., ki prihaja iz UKC Ljubljana, Klinike za vročinska stanja in bolezni. **Dr. Monika Štalc**, dr. med., nam je predstavila vensko trombozo, kot pogost zaplet pri intravenskih uživalcih drog. Težave pri zdravljenju so neredno jemanje predpisane terapije in slabo sodelovanje pacientov. V ljubljanskem Kliničnem centru je organizirana ambulantna obravnava pacientov z vensko trombozo v okviru dnevne bolnišnice. Ambulantna obravnava zdravljenja venske tromboze je enako učinkovita kot bolnišnična. Za paciente predstavlja veliko prednost, ker jim ni treba ostati v bolnišnici, zelo primerna je za odvisnike z vensko trombozo, ker so na ta način bolj pripravljeni sodelovati pri zdravljenju. Delovanje in obravnavo odvisnika v dnevnem oddelku bolnišnice oddelka za žilne bolezni v UKC Ljubljana nam je predstavila **Katja Janša Trontelj**, dipl. m. s. Odvisniki od psihoaktivnih substanc (PAS) so pogosto hospitalizirani na intenzivnih oddelkih psihiatričnih oddelkov. O posebnostih in ovirah, s katerimi se srečujejo pri tem, sta nam spregovorili **Nataša Mikez**, dipl. m. s., in **Petra Kovač**, dipl. m. s., ki delata v Psihiatrični kliniki Ljubljana. Ti pacienti imajo v večini primerov poleg odvisnosti tudi duševno motnjo. Največkrat se pacienti s PAS z zdravljenjem na intenzivnem psihiatričnem oddelku ne strinjajo, zato je treba ob taki hospitalizaciji spoštovati določila Zakona o duševnem zdravju in obveščati različne ustanove. Zdravljenje samo pa je povezano z nesodelovanjem, lahko se pojavljajo razne grožnje in različne oblike nasilnega vedenja. Večkrat je potrebno izvajanje posebnih varovalnih ukrepov za obvladovanje pacientovega vedenja, pri osebju pa se kažejo občutki nemoči in predsodki, predvsem zaradi pomanjkanja znanja, izkušenj in strokovnih smernic pri zdravljenju in obravnavi pacientov z dvojnimi diagnozami. Veliko odvisnic od PAS zanosi in v takih primerih potrebujejo pomoč babic. Vlogo babice pri noseči odvisnici sta predstavili **Patricija Hafner Trajkovski**, dipl. babica, in **Renata Nahtigal**, dipl. babica. Nosečnosti so večinoma nenačrtovane in

nezaželene. Zaradi tvegane nosečnosti odvisnica sodi v ambulantno za patološko nosečnost. Po podatkih pa je le pri manjšem številu odvisnic ob sprejemu v porodnišnico odvisnost diagnosticirana. Ne glede na to, ali je prepoznana ali ne, je spremljanje poroda specifično za celoten tim, zlasti za babico, ki je ob porodnici več ali manj nepretrgoma. Zaradi specifičnosti in zahtevnosti dela pri obravnavi take porodnice si babice želijo, da bi jim bilo omogočeno pridobivati znanja s tega področja.

Branko Bregar, dipl. zdrav., se je v svojem pripevku vprašal, na kakšen način lahko zaposleni v zdravstveni dejavnosti prispevajo, da bo obravnava odvisnih od PAS bolj uspešna in tudi bolj smiselna. V svojem predavanju je prišel do treh zaključkov: pridobivanje znanj s področja dinamike bolezni in motivacijskih tehnik, poglobiti znanja s področja odvisnosti in, ne nazadnje, delo na odnosu strokovnjakov do odvisnikov, ki je še vedno moralistično. Predavatelj predlaga pragmatičen odnos, ki pacientom nudi več možnosti za kompetentno zdravstveno obravnavo. **Veronika Jazbec, ZT,** nam je s svojim predavanjem nazorno predstavila terapevtsko komunikacijo s postavljanjem meja. Težko je opisati, kaj vse nam je povedala in kako. Rečemo lahko le, da nam je odprla oči in da smo se po predavanju vsi pošteno zamislili. Za zaključek le to, da dobro strokovno podkovan strokovni delavec pri svojem delu s pacienti ne bo uspešen, če z njimi ne bo pravilno komuniciral. Pri tem pa so nam lahko v veliko pomoč osebne izkušnje, ki jih izmenjujemo s sodelavci. Mimo zagotavljanja pacientovih pravic nismo mogli.

Robert Sotler, dip. zdrav., ki je tudi zagovornik pacientovih pravic, nam je spregovoril o zagotavljanju varovanja zasebnosti ob zdravljenju pacienta. Opozoril nas je na podajanje informacij

o zdravstvenem stanju pacienta, osebno ali po telefonu, ter spregovoril tudi o obravnavi pacientov ob prisotnosti študentov in dijakov, ko za to nimamo soglasja. Nehote in naključno lahko razkrivamo podatke o pacientu ostalim delavcem v zdravstvu, ki niso neposredno vključeni v timsko obravnavo. Zaradi vsega tega moramo doseči kontinuirano ozaveščanje zdravstvenih delavcev s področja varovanja zasebnosti pacienta.

Na koncu je bila organizirana okrogla miza, na kateri sta se predavateljem pridružila tudi **Branka Čelan Lucu, dr. med.,** in **mag. Andrej Kastelic, dr. med.** Na okrogli mizi in tudi ob številnih razpravah med predavanji smo se vsi strinjali, da odvisnost postaja velik problem, še večji problem pa predstavlja neznanje zdravstvenega osebja in strokovnih služb ter odnos zdravstvenega osebja do oseb, odvisnih od PAS.

Strinjali smo se, da so potrebna kontinuirana izobraževanja na temo odvisnosti in zapletov pri pacientih. V veliko pomoč bi bila tudi izdelava smernic za določene probleme (npr. kaj storiti, ko ne moreš najti venske poti, kaj svetovati staršem, ali naj naredijo urinski test ali ne ...). Zavedamo se, da največjo nemoč predstavlja naše premajhno znanje in pomanjkanje izkušenj.

Pohvala vsem organizatorjem za odlično sestavljenost in strokovno polno srečanje. Strokovni sekciji je tokrat prvič uspelo izdati recenziran Zbornik prispevkov, kar daje celotnemu dogodku dodatno težo. Posrečena je bila tudi izbira kraja, kjer smo imeli kosilo. Pogostili so nas v hostelu Celica, ki je na znameniti Metelkovi, znanem zbirališču oseb, ki imajo težave z odvisnostjo od PAS. V objektu Celica pa je bilo videti in čutiti toliko ustvarjalne energije, da se je potrdil izrek Pabla Picassa, katerega sva si izposodili za naslov prispevka.

Zahvala vsem, ki ste sodelovali v raziskavi

V Sloveniji je med majem in julijem 2010 potekala raziskava "Kajenje ter dejavniki, povezani s kajenjem in opuščanjem kajenja, med medicinskimi sestrami, babicami in zdravstvenimi tehnikami v Sloveniji".

K sodelovanju v raziskavi smo povabili naključno izbrane člane Zbornice zdravstvene in babiške nege – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije. Raziskavo smo izvedli na Inštitutu za varovanje zdravja RS v sodelovanju in s podporo Zbornice zdravstvene in babiške nege – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

Ob tej priliki bi se radi zahvalili vsem, ki ste se vabilu odzvali in sodelovali v naši raziskavi. Sodelovanje v spletni raziskavi ni več mogoče, v kolikor pa ste se opredelili za sodelovanje po pošti in imate neizpolnjen vprašalnik še doma, Vas vljudno vabimo, da ga izpolnite in pošljete po pošti najkasneje do konca septembra letos.

Rezultate raziskave bomo objavili na spletnih straneh Inštituta za varovanje zdravja RS ter Zbornice zdravstvene in babiške nege – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, pa tudi v obliki člankov v različnih strokovnih revijah, predvidoma v naslednjem letu, nekatere preliminarne pa že letos.

Za sodelovanje se vam še enkrat najlepše zahvaljujemo in Vas lepo pozdravljamo.

Inštitut za varovanje zdravja RS v sodelovanju z Zbornico zdravstvene in babiške nege – Zvezo strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

HRUP – vpliv na zdravje, testiranje sluha, ocena delazmožnosti, verifikacija poklicne bolezni sluha

Tanja Ritonja

Ker je Rogaška Slatina tradicionalno gostitelj strokovnega srečanja, je tudi letošnje, 4. in 5. junija 2010, potekalo v tem mirnem mestu ob obronku gozda.

Strokovno srečanje z omenjenim naslovom so z združenimi močmi pripravili Združenje za medicino dela, prometa in športa, Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa UKC Ljubljana, KO za otorinolaringologijo UKC Ljubljana in Zavod RS za varstvo pri delu.

Srečanje se je pričelo v popoldanskih urah, ko smo vsi udeleženci opravili svoje redne dopoldanske obveznosti na delovnih mestih.

Uvodno predavanje je imel **prim. prof. dr. Marjan Bilban, dr. med.**, z naslovom Vpliv hrupa na človeka na delovnem mestu. V obsežnem predavanju smo izvedeli vse od osnov hrupa do prekomernih obremenitev s hrupom v človekovem bivalnem in delovnem okolju. S pomočjo statističnih podatkov smo se seznanili s čezmerno ravni hrupa, s katero je v petdesetih odstotkih obremenjena celotna populacija v Evropi in s tem tudi v Sloveniji. Hrup ne povzroča problemov le v industriji ali drugih tradicionalnih gospodarskih dejavnostih. Vse pogosteje se pojavlja tudi v storitvenih dejavnostih, kot so izobraževanje, zdravstveno varstvo, bari in restavracije, kar je seveda zelo zaskrbljujoče.

Iz Inštituta za varovanje zdravja RS je o vplivu okoljskega hrupa na počutje in zdravje ljudi spregovorila **dr. Sonja Jeram**. Predstavila nam je evropsko politiko in njene direktive v zvezi z razvojem zakonodaje, strategije in smernice za reševanje problemov zaradi hrupa na lokalni ravni.

Prim. doc. dr. Jagoda Vatovec, dr. med., iz Klinike za ORL in CFK, je poudarila pomembnost presejalnih testov za okvaro sluha in potrebnost aktivnega pristopa zdravstvene službe do te problematike. Okvara sluha je namreč ena najpogostejših zdravstvenih težav, ki vpliva na kakovost življenja, a je pogosto neodkrita in neobravnavana.

Da so poznavanje delovišča in delovnega procesa ter individualna ocena in presoja stopnje tveganja zaradi težav s sluhom na delovnem mestu še kako pomembni, meni **mag. Branka B. Geczy, dr. med.**, iz ORL in CVK Klinike. Tudi uporaba slušnih aparatov v povezavi s poklici, pravilniki za zaposlitev v hrupu in pravice slušno prizadetih so bile teme njenega predavanja.

Prispevek več strokovnjakov je predstavil **Bojan Pelhan, dr. med.**, s temo Ocenjevanje delazmožnosti kandidatov za delo in zaposlenih na delovnih mestih, kjer hrup ne presega 85 dB (A). Z njegovim predavanjem se je začela burna in zanimiva razprava na omenjene teme, podkrepljena z individualnimi izkušnjami sodelujočih. Na koncu dneva pa je z volilnim občnim zborom Združenje za medicino dela, prometa in športa dobilo nove predstavnike.

Sobotni del srečanja je bil organiziran ločeno za zdravnike v obliki delavnic na temo Verifikacija poklicne okvare sluha s kriteriji in primeri, ki jih je vodila **doc. dr. Metoda Dodič Fikfak, dr. med.**, iz KIMDPŠ, ter v obliki predavanj za medicinske sestre.

Tako imenovani "sestrski del", kot ga radi imenujemo, je odprla **mag. Nevenka Šestan, vms, univ. dipl. org.**, prav tako iz KIMDPŠ, s predstavitevijo najpogostejših preiskav sluha v medicini dela,

prometa in športa in z osredotočenostjo na tonsko pražno avdiometrijo, kjer je zajela celoten proces izvedbe preiskave.

O napakah v avdiometriji je spregovorila **Lidija Mišič, dms**, iz Klinike za ORL in CFK. Poudarila je nujnost avdiometristovih dolgoletnih izkušenj, ki so izrednega pomena za prepoznavo napak in njihovo preprečitev.

Masking-zagluševanje v pražni tonski avdiometriji je po mnenju **Brede Ponikvar, dms**, iz ORL in CVK klinike, pomemben in zahtevnejši del avdiometrije, ki zahteva "kilometrino" avdiometrista, da s preiskovancem dosežeta namen in cilj maskinga.

Bitermalni frekvenčni vestibulogram (VTG) je visoko občutljiva preiskava za odkrivanje enostranskih okvar notranjega ušesa in ravnotežnega živca, pri katerih so poleg predpisane terapije ponavadi potrebne tudi vaje za povrnitev ravnotežja, ki nam jih je nazorno predstavila **Marija Ferencak, dms**, iz ORL klinike.

Primerjalno je **Jolanda Bizjak**, tudi **dms** iz ORL klinike, predstavila preiskovalni metodi VNG in ENG, ki ju izvajajo zaradi opredelitev motenj okvare sluha v periferno ali centralno. To vpliva na nadaljnji diagnostični postopek, pa tudi na potrebno zdravljenje in rehabilitacijo.

Sklop predavanj smo zaključili z mojim prispevkom z naslovom Komunicirajmo, ki je imel "medvrstični" namen, da bi vsi dosegli uspešno komunikacijo na vseh ravneh našega udejstvovanja.

Sledila je konstruktivna razprava udeležencev in predavateljev, ki so jo osmislile številne bogate izkušnje in ideje sogovornikov.

Za zaključek le ugotovitev, da so tovrstna strokovna srečanja potrebna ter nujna, teme z obravnavanih strokovnih področij pa vedno aktualne. Seminarska dvorana v hotelu Sava je pokala po šivih zaradi številčne udeležbe, kar to ugotovitev le še potrjuje.

Čestitka

Na Visoki zdravstveni šoli v Mariboru je diplomirala naša sodelavka

KATJA SKUTNIK KRAČUN.

Veliki izziv življenja je premagati meje znotraj sebe, jih odriniti tja, kamor še v sanjah ne bi pomislili, da je mogoče (Sergio Bambaren).

Njenega uspeha smo veseli vsi sodelavci Oddelka žilne kirurgije v Splošni bolnišnici Celje

12. strokovno srečanje medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v gastroenterologiji in endoskopiji Hrvaške z mednarodno udeležbo

Jelka Kotar

Med 19. in 21. junijem je v Vodica na Hrvaškem v hotelu Olympia potekalo 12. strokovno srečanje medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v gastroenterologiji in endoskopiji Hrvaške z mednarodno udeležbo. Kot vabljen predavateljica sem se ga udeležila skupaj z gospo Stanko Popovič. Poleg številnih hrvaških medicinskih sester in zdravnikov sta sodelovala tudi Jayne Tilet (Forest Hospitals, Gloucester, Velika Britanija) in Bjoern Fehrke (Division of Gastroenterology, University Hospital Basel, Švica).

Letošnja glavna tema je bila hepatologija: bolezni jeter, ciroza jeter z zapleti, zdravljenje C hepatitisa in primarnega jetrnega karcinoma (HCC).

Moja tema je bila transplantacija jeter pri odraslih v Sloveniji. Žal ni bilo nobenega predavatelja s tega področja, tako ni bilo mogoče primerjati rezultatov oz. izmenjati izkušenj. Hrvaška kolegica **Marica Motik** je sicer predavala o transplantaciji jeter pri otrocih, vendar sem v tem času že odpotovala domov.

Bjoern Fehrke je pripravil dve predavanji. Prvo o transjugularni biopsiji jeter, ki naj bi jo opravljali v vseh sodobnih centrih, kjer se ukvarjajo z zdravljenjem bolezni jeter. Mnenja so seveda različna, po eni od študij naj bi predstavljala manj boleč in neprijeten diagnostični postopek kot perkutana biopsija jeter. Res pa je, da za ta poseg zadostujejo pogoji strjevanja pod referenčnimi vrednostmi (protrombinski čas pod 0.50, trombociti pod 50). Tudi v Sloveniji opravljajo ta poseg, vendar redko.

V drugem predavanju je **Bjoern Fehrke** poudaril pomen in vlogo učitelja – mentorja v endoskopiji med izobraževanjem novozaposlenih v endoskopiji. Enoletno izobraževanje – teoretično in praktično – poteka pod vodstvom mentorja z vnaprej določenimi smernicami in priporočili za pridobivanje znanja ter veščin v endoskopiji, kar vpliva na profesionalno obnašanje in karierni razvoj endoskopske medicinske sestre.

Izjemen napredek v gastroenterologiji in modernizacija storitev v endoskopiji v zadnjih desetih letih sta v Veliki Britaniji narekovala oblikovanje smernic za delo v zdravstveni negi pacienta v endoskopiji od sprejema do odpusta, kar je na kratko predstavila **Jayne Tilet** je v svojem predavanju. Izobraževanje endoskopskih medicinskih sester poteka s spletno metodo GIN Programme (Gastrointestinal Endoscopy for Nurses). Vsakoletno preverjanje znanja prek registracije v Nursing and Midwifery Council (NMC) omogoča nadaljnje opravljanje dela endoskopske medicinske sestre.

Vesna Turuk je predstavila dveletni specialistični diplomski strokovni študij »Klinična zdravstvena nega«, za katerega je od leta 2009, po sprejetju ustreznih zakonov, razpisan vpis na Zdravstveno veleučilišče v Zagrebu. Prvo leto študija nadgradi znanje iz specialistične zdravstvene nege in kliničnih medicinskih področij. Drugo leto je usmerjeno v izobraževanje medicinskih sester na različnih področjih specialistične zdravstvene nege po naslednjih moduli: »Hematološko-onkološka medicinska sestra«, »Medicinska sestra v diagnostiki«, »Medicinska sestra za bolnišnične okužbe«, »Medicinska sestra v gastroenterologiji« in »Medicinska sestra v nevrologiji«.

Na nekajurno pot domov sem se odpravila zadovoljna, saj so zanimive teme, gostoljubje gostiteljev in morska idila pustili prijeten vtis.

Certifikat kakovosti v zdravstvu TEMOS

Tudi jeseniška bolnišnica je junija pridobila certifikat kakovosti v zdravstvu TEMOS, ki ga izdaja ESA (Evropska vesoljska agencija); s tem so jo uvrstili na seznam bolnišnic, ki jih priporočajo turistom, popotnikom, pa tudi tujim zavarovalnicam. Zdaj imajo na Jesenicah oba certifikata kakovosti, to je ISO9001/2008 in TEMOS. Certifikat ISO9001 so prejeli že lani, maja letos pa so uspešno prestali ponovno presojo. Z novim certifikatom se bolnišnici odpirajo možnosti za pridobivanje pacientov iz tujine. Na spletni strani www.temos-worldwide.com je mogoče na seznamu bolnišnic (Hospital Guide) videti, katere bolnišnice v svetu imajo omenjeni certifikat in jih nemška agencija priporoča turistom in popotnikom. Iz Slovenije so na seznamu poleg jeseniške še celjska, slovenjegraška in brežiška bolnišnica.

Čestitamo vodstvom omenjenih bolnišnic, še posebej pa medicinskim sestram, zdravstvenim tehnikom in babicam, ki so nedvomno veliko prispevali k pridobitvi certifikata.

Vodstvo Zbornice – Zveze

Bili smo na Pogačnikovem domu na Kriških podih (2052 m)

Jerica Zrimšek

V soboto, 3. 7. 2010, na vrhuncu poletne sezone, smo se člani in nečlani DMSBZT Ljubljana pod našim ustaljenim planinskim vodstvom odpravili v Julijske Alpe lepim spominom naproti.

Pohodniki

Pohod smo začeli z avtobusom iz Ljubljane, prek Jesenic do Kranjske gore in naprej do gorskega prelaza Vršič. Vmes smo si ogledali Rusko kapelico – spomenik iz prve svetovne vojne. Postavili so jo leta 1916 v spomin več kot 300 padlim ruskim vojakom, ki jih je zasul snežni plaz. Tudi na vrhu prelaza smo malo postali, si ogledovali prečudovite vrhove v objemu sonca in si privoščili našo prvo jutranjo kavo. Prelaz Vršič nam je v poletnem jutru ponujal nepopisno lepoto Trente in kraljestvo gora. Naprej proti Bovcu, na 50. ovinku, je dolina Zadnjica (690 m), kjer je bilo naše izhodišče. Pot nas je vodila po raznoliki pokrajini, od začetnega gozdnatega dela po »muljatieri« do skalnatga področja, kjer je postajala vse bolj strma in s tem bolj razgledna, posebna zaradi trasirane ceste, ki naj bi bila del Alpskega zidu. Hoja je bila pod budnim očesom vodje zelo nadzorovana in je temu primerno potekala brez težav. Tudi vreme nam je bilo zelo naklonjeno, tako kot vedno, kajti večji oblak je prekril sonček, ki bi sicer zelo močno pripekal po poti navkreber. Do vrha smo imeli možnost opazovati vrsto gorskih cvetic, vrhove okoliških gora ... Okoli štiri ure hoda, nekateri malo manj, drugi malo več, smo potrebovali za 1400 m višinske razlike do doma, kjer nas je čakalo

gorsko kosilo. Ves trud se je obrestoval z izredno lepim razgledom na sosednje vrhove, ki obdajajo Kriške pode in dolino Trente. Tako se le okoli 500 m višje dvigajo vrhovi Stenarja in Bovški Gamsovec, Pihavec, Planja, Razor in Križ. Vse skupaj pa predstavlja domovanje gamsa in kozoroga, katerega smo proti koncu poti tudi opazili. Naš podvig smo obeležili s skupinsko sliko in se spustili do razpotja malo pod domom do srednjega Kriškega jezera, ki je dolgo 120 m, široko 90 m in globoko 9,5 m. Nadaljevali smo pot k izhodišču, kjer nas je čakal avtobus in nas popeljal do korit Mlinarice kot naravne znamenitosti. Seveda smo si želeli ogledati spomenik dr. Juliusa Kugyja, kjer je prečudovit pogled na Jalovec in ostale Julijske Alpe. Pri koči ob izviru Soče pa je žal začelo malce deževati, zato smo se čisto zares morali odpraviti proti domu. Ogled najstarejšega alpskega botaničnega vrta Julijana smo si prihranili za drugič. Ob nočni vožnji proti domu smo zadovoljno klepetali (nekateri tudi spali) o našem podvigu in željah ter načrtih za prihodnje izlete.

Vabljeni tudi vi na naše naslednje gorske in pohodniške podvige.

O izgorevanju in kako si pomagati

Simona Smole in Sandra Krajšič

12. maja 2010 smo se ob 19.30 članice podružnice Kamnik-Litija srečale v Zdravstvenem domu v Litiji, da proslavimo naš stanovski praznik. Kar nekaj kolegic, medicinskih sester, že občuti izgorevanje ne delovnem mestu, nekatere so zaradi bolezni odsotne, zato smo se odločile, da opomnimo nase in na naše sproščanje ob stresnem delavniku.

Udeleženci seminarja

S kolegico Nejo Perič sva predstavili izgorevanje na delovnem mestu, kolegica Simona Smole pa je predstavila svoj način sproščanja. Vsako leto se namreč odpravi v oddaljene kraje. Tokrat nam je predstavila Šrilanko in Dominikansko republiko, kraje z malo eksotike, kjer se po navadi čas ustavi. Dve popolnoma drugačni kulturi, drugačne vrednote, način življenja, podnebje, vegetacijo itd. Navdušuje jo predvsem sproščenost ljudi, prebivalci se znajo ustaviti in se veseliti življenja, spoštujejo svojo kulturo, glasbo, ples ... Kolegica Simona meni, da bi se lahko navadila tovrstnega življenja. Veliko prinaša morje s peščenimi plažami, obdani s palmami in obilo eksotičnega sadja.

O izgorevanju pa govorimo takrat, kadar nas naše notranje prisile, ki se kažejo kot storilnostno pogojena (labilna) samopodoba, ženejo v deloholizem in ta v preizčrpavanje. O storilnostno pogojeni samopodobi govorimo takrat, ko se človek vrednoti toliko, kolikor dobi zunanjih priznanj za svoje dosežke.

V 1. stopnji izgorevanja (IZČRPANOST) se najpogosteje pojavljajo: občutek kronične utrujenosti, ki ne mine po počitku, telesne bolečine zjutraj in zvečer, napadi hitrega bitja srca ali panični napadi, gastroenterološke težave, motnje spanja, občutek razočaranja nad ljudmi, občutek, da so stiki z ljudmi naporni, občutek frustriranosti in nemoči, zanikanje telesne in psihične utrujenosti in bolečin, povečana aktivnost, razdražljivost in krivda, žalost, depresivni občutki, postavljanje potreb drugega pred svoje.

V 2. stopnji izgorevanja (UJETOST) se poleg stopnjevanja znakov iz prve stopnje pojavljajo še: spremembe krvnega tlaka, telesne bolečine, glavoboli, upadi energije, občutek ujetosti v način življenja in dela, jeza (ki se lahko stopnjuje do napadov besa) in cinizem, grobost in okrutnost, nezmožnost obvladovanja lastnih čustev, občutki krivde zaradi objektivnih nemoči, odtujevanje od bližnjih ljudi in sodelavcev, oteženo prepoznavanje laži in manipulacij, samomorilske ideje (brez sistematičnih priprav), nihanje samopodobe, zanikanje lastnih potreb, potreba po umiku iz delovnega in življenjskega okolja.

3. stopnja pred adrenalnim zlomom lahko traja nekaj mesecev. Poleg intenzivne telesne in psihične simptomatike so značilnosti: izguba občutka za čas, nezmožnost odločanja, neprepoznavanje manipulacij, močne motnje spanja, običajno kot nespečnost ali prekinjano spanje, napadi besa, skrajni cinizem, depresivni občutki, skoraj popolna prekinitev socialnih stikov, tudi z najbližjimi ljudmi, odsotnost pobud, nezmožnost načrtovanja, odsotnost sanjarjenja, napadi joka, izguba smisla in

varnosti ter načrtovanje bilančnega samomora.

Stanje izgorevanja je l. 1974 prvi opisal Herbert Freudenberger.

Neodvisno, skoraj v istem času, je Maslachova proučevala načine, kako se s pojavom čustvene ogroženosti spopriema zdravstveno osebje. Opazila je, da velik del zdravstvenega osebja izkazuje znake čustvene izpraznjenosti. Razvije jo pri delu s pacienti, posledično pride do odklonilnega odnosa, zato je oskrba manj uspešna (v 34 % primerov). Kmalu po prvih opisih pojava je zanimanje za problematiko izgorevanja neverjetno naraslo. Pojavilo se je kakih 1000 empiričnih raziskav, od tega največ na področju zdravstvene nege (34 %) in šolstva (27 %).

Če smo pri sebi že opazili pomembne znake izgorelosti ali če so nas nanje opozorili drugi, je nujno poiskati pomoč, najprej v ambulantni izbranega zdravnika. Pomembno je, da ga poznamo in mu zaupamo. Zdravnik je seznanjen s konceptom izgorelosti in bo diagnozo razpoloženskih in anksioznih motenj hitro ocenil. Večini pacientov, ki obiščejo ambulantno izbranega zdravnika, že pogovor in nasvet zdravnika veliko pripomoreta k okrevanju.

Ponujamo vam kratka priporočila, kako dosežemo boljše počutje na delovnem mestu in izboljšujemo storilnost ter preprečujemo izgorevanje.

- Naredite seznam nalog, ki jih morate opraviti, razvrstite jih po pomembnosti in naredite urnik, kdaj jih boste opravili.
- Ocenite čas, ki ga boste porabili za posamezne naloge.
- Vzemite si dovolj časa za vsako nalogo. Izognite se časovnemu pritisku in pripravi stvari v zadnjem hipu. Priskrbite si informacije, ki jih potrebujete za svoje delo.
- Dogovorite se za spremenljive roke za izpolnitev svojih obveznosti. Vedno se najprej lotite najpomembnejše naloge in jo dokončajte, preden se lotite druge.
- Delo prekinjajte z rednimi odmori; že 5-minutni odmor lahko deluje pomirjajoče in sproščujoče. Vzemite si čas za sprostitev in pogovor s prijatelji in sodelavci.
- Bodite v dobrih odnosih s sodelavci.
- V konfliktnih situacijah ohranite mirno kri in mirno argumentirajte svoje stališče.
- Naučite se reči NE vsemu, česar ne boste zmogli narediti oziroma ne sodi v vaše delavno področje (Šikirić, 2007).

Tisti, ki ne gori, ne more izgoreti.

Dr. Aldo Jovan

Korzika – otok lepot

Bernard Komadina

Člani strokovnega društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Koper smo se aprila z dvema avtobusoma odpravili na petdnevni izlet po Korziki. Korziki ni para. Tja se podajte, če se želite hkrati prepričati o surovosti gorskega sveta in milini morja ... Motivov za izlet je več kot dovolj. Res je, otok nas je očaral.

Skupinska slika

Ta prelepi otok se razprostira na 8682 kvadratnih kilometrih površine; na njem najdemo izjemno pestre obalne pokrajine s čudovitimi plažami. Ocenjena dolžina obale je 1000 km, od česar je približno tretjina peščene, preostanek pa skalnate. Sicer pa je Slovincem Korzika ostala v tragičnem spominu zaradi letalske nesreče Douglasa DC-9, v kateri je 1. decembra 1981 izgubilo življenje vseh 173 slovenskih turistov in 7 članov posadke, ki so se z Inex-Adrio Avioprometom peljali na počitnice. Tik pred pristankom v Ajacciu je letalo trčilo v goro San Pietro. Nihče od potnikov in članov posadke ni preživel. Spominska plošča, posvečena umrlim, se nahaja v Petretu-Bicchisanu, kjer je vklesana v tamkajšnjo cerkev. Udeleženci izleta nikakor nismo mogli mimo, ne da bi se poklonili umrlim v tragični nesreči.

Francozi Korziko imenujejo otok lepot – L'île de Beauté. Ne zaman. Vsakdo, ki ima rad neokrnjeno naravo, najde na Korziki nekaj za svojo dušo. Morje ima tisto modrino, ki so jo na Azurni obali že pozabili. V njem je morsko življenje raj za potapljače. Prek njega pihajo stalni vetrovi, ki ženejo jadrance in valove za veselo igro otrok na peščenih plažah ure in ure. Gore so prav tako divje in visoke kot naši Julijci. Plezalcem nudijo zanesljiv "grif", pohodnikom prelepe razglede, vsem pa čiste tople potoke, slapove in gozdove z mogočnimi pinijami laricio. Korzika je polna naravnih čudes. Otok je preskočil čase masovnega turizma in se izognil gradnji velikih hotelskih kompleksov, ki so zaznamovali Španijo. K temu je pripomogel "bombaški" nacionalizem otočanov. Marsikatera bomba se je v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja razpočila na dvorišču tujih investitorjev, ki so želeli pozidati peščene plaže. Danes je velik del otoka spremenjen v naravni park.

Prvi kraj, ki smo ga obiskali, je bil Corte. Tako imenovano kulturno prestolnico smo si ogledali kar z vlakcem. Prebivalci pokrajine, posejane z majhnimi kamnitimi vasicami, obiskovalce zelo radi postrežejo z lokalnimi izdelki, kot so sir, vino ... Zanimiv kraj za ogled je bil tudi Ajaccio, rojstni kraj francoskega generala in cesarja Napoleona Bonaparta, rojenega v korziški plemiški družini. Ogledali smo si njegovo rojstno hišo in njegov spomenik. Pot nas je vodila po slikoviti zahodni obali, malce proti severu mimo naravnih čudes, čudovite obale »Le Calanche« do pristaniškega mesteca Porto. Ustavili smo se še v Filitosi, kjer smo se seznanili z začetki korziške zgodovine. Sprehodili smo se

Peščena plaža

med starodavnimi kipi, skrivnostnimi menhirji in se popeljali stoletja nazaj. Četrti dan našega popotovanja smo nadaljevali pot v Sartène, staro srednjeveško mestece z ozkimi ulicami in granitnimi hišami, ki spominjajo na trdnjave. Slavni francoski pisatelj **Prosper Mèrimée** je **Sartène** označil za najbolj korziško izmed korziških mest. Kraj, vreden ogleda, je zagotovo tudi Bonifacio na skrajnem jugu Korzike, eno najslikovitejših mest otoka z bogato zgodovino. Nekakšen korziški Dubrovnik. Naše potovanje smo sklenili z ogledom glavnega pristanišča in letovišča, Porto Vecchio, in Bastie, največjega mesta otoka. Vkrcali smo se na trajekt in odpeljali proti domu.

Naše potepanje pa še zdaleč ni zajelo vsega lepega. Na otoku lepot, Korziki, nas je očaralo vse – s svojo neokrnjenostjo, prvinostjo, dramatičnostjo hribov ter gorskih rečic, s pokončnimi, poštenimi, odločnimi ljudmi in prelepimi peščenimi plažami. Prav res je, kot pravi **Patrick Fiori** v **Mamma Corsica**: »Zdi se celo, da se je dobri Bog noro zaljubil vate, ko te je risal s svojimi prsti.« Korzike zdaj sploh ne moremo pozabiti in prepričani smo, da se bo marsikdo od nas na ta prelepi otok še vrnil.

Spomenik ponesrečenim

Spoštovane članice in člani DMSBZT Ljubljana, tudi letos vas vabimo in pričakujemo na

Teku za upanje,

ki bo 25. 9. 2010 ob 10. uri v parku Tivoli.

Registracija teka in začetek manifestacije je ob 10. uri, začetek teka bo ob 11. uri.

Za člane DMSBZT Ljubljana bo startnino poravnalo društvo. Tekalčice in tekači boste prejeli majico, zato ob registraciji zaupajte svojo velikost: M, L, XL. Na stojnici ljubljanskega društva bomo udeležencem teka predstavili naše aktivnosti. Prijavljene člane za tek vabimo, da se prav tako oglasite na stojnici, kjer boste prejeli majice za udeležbo na teku.

Prijave potekajo po elektronski prijavnici na spletni strani DMSBZT Ljubljana, za več informacij pa se obrnite na gospo Irmo Kiprijanovič, tel: 041 754 695.

Predsednica DMSBZT Ljubljana

Đurđa Sima

vabi, da se nam v letu 2010/2011 pridružite na

tečaju orientalskih plesov,

ZA ZAPOSLENE V ZDRAVSTVENI IN BABIŠKI NEGI v organizaciji plesne šole ROLLY.

Vabimo Vas na informativno srečanje, ki bo potekalo v torek, 12. oktobra 2010 ob 17. uri, v prostorih društva (Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor), kjer bomo oblikovali skupine za začetni in nadaljevalni tečaj ter se dogovorili za urnik poteka. Cena je nespremenjena – 36 evrov za 8 srečanj!

Vzemite si čas zase ter razgibajte telo in duha!

Koordinatorica delavnosti Danijela Pušnik

Za izobraževanje, podpredsednica društva Barbara Donik

Predsednica društva Ksenija Pirš

**D R U Š T V O
M E D I C I N S K I H
S E S T E R, B A B I C I N
Z D R A V S T V E N I H
T E H N I K O V
M A R I B O R**

vabi na

Jesenski planinski pohod na Učko

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske vabi ljubitelje planin na jesenski pohod na Učko v soboto, 2. oktobra 2010.

Učka je pogorje, ki se dviga zahodno nad Kvarnerskim zalivom. Znana je po svoji raznoliki favni in flori, predvsem pa po enkratnem razgledu.

Z avtobusom se bomo peljali prek mejnega prehoda Sočerga do Lupoglava in nato proti sedlu Poklon, ki je glavno izhodišče za krajšo pot na Učko. Naša pot se bo pričela malo nižje. Po severozahodnem pobočju se bomo povzpeli na najvišji vrh Vojak (1401 m). Sestop bo sledil po drugi strani do izhodišča Poklon. Učka spada v nacionalni naravni park in del poti, po kateri se bomo vračali, je tudi označen kot učna pot. Hoje bo za 4 ure, pot je nezahtevna, primerna za vsakogar z malo kondicije. Povratek z avtobusom bo sledil prek mejnega prehoda Jelšane skozi Ilirsko Bistrico proti domu.

Avtobus bo odpeljal izpred Bolnice Jesenice ob 6. uri zjutraj, z avtobusne postaje Radovljica ob 6.20, z avtobusne postaje Kranj pa ob 6.45.

Oprema in dokumenti: dobra obutev in zaščita proti vetru in dežju, pohodne palice in seveda malica iz nahrbtnika. Za prehod meje je potrebna osebna izkaznica ali potni list, tudi kakšna hrvaška kuna ne bo odveč.

Prispevek za udeležence v višini 7 evrov bomo, kot običajno, pobrali v avtobusu.

Vabljeni članice in člani društva ter ožji svojci.

Prijave sprejema gospa Perčič Dita do 1. oktobra oziroma do zasedenosti avtobusa na: GSM 031 693 767, tel. v službi 04 2082 156, tel. doma 04 2022 684, od 27. septembra dalje, stalno pa na elektronski naslov ditapercic@yahoo.com.

V primeru deževne napovedi pohod odpade, vendar bo ostal »v prvem planu« za naslednjič.

Planinski pozdrav

Dita Perčič

Sekcija za pohodništvo

Judita Slak

Predsednica DMSBZT Gorenjske

**Društvo
medicinskih
sester, babic in
zdravstvenih
tehnikov
Gorenjske**

vabi na

Tečaj nordijske hoje

**Društvo
medicinskih
sester, babic in
zdravstvenih
tehnikov
Gorenjske**

Nordijska hoja je oblika hoje s palicami, pri kateri hodimo čim bolj naravno.

To nam omogočajo posebne palice za nordijsko hojo. Gibanje rok je takšno kot pri hoji brez palic, le koraki so nekoliko daljši.

Če ste med tistimi, ki gredo kdaj pa kdaj na daljši sprehod ali v hribe, se lahko brez pomislekov lotite tudi nordijske hoje.

DMSBZT Gorenjske vabi na 1,5-urni tečaj nordijske hoje. Zbrali se bomo:

- v četrtek, 23. septembra 2010 ob 16. uri, ob hipodromu protokolarnega objekta na Brdu pri Kranju (nordijska hoja okrog protokolarnega objekta) in
- v četrtek, 7. oktobra 2010 ob 16. uri, pred Festivalno dvorano na Bledu (nordijska hoja okrog Blejskega jezera).

Če nimate svojih palic za nordijsko hojo, si jih boste lahko za čas tečaja izposodili. Pridite v ustrezni športni opremi, predvsem obutvi. V primeru dežja tečaja ne bo, nadomestni datum bomo objavili naknadno. Tečaj bo vodila gospa Erika Povšnar.

Za članice in člane društva je tečaj brezplačen, za nečlane je cena 7 evrov.

Prijavite se:

- na e-naslovu: erika.povsnar@zd-kranj.si ali
- na tel.: 040 283 829.

Prisrčno vabljeni z željo, da skupaj naredimo nekaj za svoje dobro počutje in zdravje.

Erika Povšnar
Sekcija za športno dejavnost

Judita Slak
Predsednica DMSBZT Gorenjske

Ljubljana, avgust 2010

Razpis

Izvršni odbor Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana na podlagi Pravilnika o priznanjih DMSBZT Ljubljana razpisuje zbiranje predlogov za podelitev priznanj:

srebrni znak društva, plaketa društva in naziv častni član društva.

Priznanje »**srebrni znak**« prejme član društva za dolgoletno aktivno delovanje v društvu, še posebej za aktivno delovanje in sodelovanje pri ohranjanju in razvijanju kulturne in zgodovinske dediščine medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov; skrb za kulturno, stanovsko, izobraževalno, raziskovalno, socialno in športno delovanje svojih članov, razvijanje stikov med člani in med društvi ter krepitev vloge in pomena dela medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov v slovenskem in mednarodnem prostoru.

Podeljena bodo **štiri** priznanja.

Pisno priznanje »**plaketa društva**« prejme član društva za posebne dosežke in/ali kakovostno izvajanje zdravstvene in babiške nege v praksi ter human odnos do pacientov in sodelavcev. Podeljena bodo **tri** priznanja.

Naziv »**častni član društva**« prejme oseba, ki ni član društva, je pa s svojim delom pomembno prispevala k uspešnemu delu in razvoju društva.

Podeljen bo **en** naziv.

Predloge za priznanja lahko podajo člani, telesa in organi društva. Pisni predlog naj vsebuje navedbo, za katero priznanje je posameznik predlagan, osnovne podatke o kandidatu (življenjepis), podrobnejšo utemeljitev predloga z navedbo, za katero obdobje delovanja je kandidat predlagan, ter podpis predlagatelja.

Predloge pošljite do 20. oktobra 2010 na naslov:

Peter Koren, Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana, Poljanska cesta 14, 1000 Ljubljana, v zaprti kuverti, s pripisom: **Komisija za priznanja – ne odpiraj.**

Komisija bo upoštevala le pravočasno prispele predloge z utemeljitvijo. Priznanja, plakete in nazivi bodo podeljeni na simpoziju društva 26. novembra 2010 v Ljubljani.

Predsednik Komisije za priznanja:
Peter Koren

Predsednica DMSBZT Ljubljana
Đurđa Sima

Ponudba za tečaj angleškega jezika za zdravstvene delavce

Za Vas smo pripravili naslednje tečaje:

- Tečaj:** splošni tečaj angleškega jezika z dodanim specifičnim izrazoslovjem za zdravstveno in babetno nego
- Stopnja:** 1-5 + konverzacija **Število ur:** 60
- Lokacija:** prostori društva DMSBZT Ljubljana oz. naši prostori na Viču (parkirišče)
- Cena tečaja:** 332 EUR (možnost plačila v štirih obrokih po 83 EUR)
DMSBZT Ljubljana tudi v šolskem letu 2009/2010 za vsakega tečajnika prispeva **80 EUR (samo za člane ljubljanskega društva)**, DDV in dodatno gradivo sta všteta v ceno.
Nudimo 10-odstotni popust za plačilo v enem znesku.
Ob velikem številu prijav nudimo članicam 5-odstotni popust.

Gradivo: učbeniki niso všteti v ceno tečaja.

Pričetek tečaja: po dogovoru, predvidoma v sredini oktobra 2010

Vaše prijave pričakujemo do 15. 9. 2010.

Ob koncu tečajev bomo za udeležence organizirali enodnevni jezikovno-športni motivacijski izlet v Bohinj.

Potrdilo o opravljenem tečaju: interno potrdilo podjetja Linkot d.o.o., lahko pa organiziramo opravljanje izpitov FCE, CAE, CPE, ki jih dvakrat letno pripravlja priznana univerza Cambridge.

Kako se prijavite? Po elektronski pošti info@linkot.si ali telefonu (01) 251 11 65

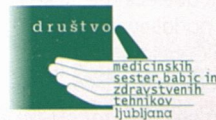
oz. 041 336 182. Vaše prijave bo sprejela ga. Tanja Sili. Položnice boste prejeli po pošti.

Ob prijavi navedite: ime in priimek, naslov stalnega prebivališča, naslov zaposlitve, št. članske izkaznice, davčno številko, telefon doma in v službi, e- naslov.

Veselim se sodelovanja z vami!

Predsednica DMSBZT Ljubljana
Đurđa Sima

Vodja izobraževanja,
Prof. Jasmina Pelc

Tečaje nemščine za zdravstvene delavce v Ljubljani

Nemščina za zaposlene v zdravstveni negi – strokovni jezik. Učni materiali specializirani za vsakdanjik v zdravstveni negi

Tečaj obsega skupaj 3 module po 21 ur, ki jih lahko obiskujete v poljubnem vrstnem redu.

Cena enega modula: 180 € / možno plačilo v 3 obrokih. Nivo znanja A2 – B1

Nemščina za začetnike in nadaljevalni tečaji – splošna nemščina – 60 ur. Nivo A1 in A2

Cena tečaja: 435 € / možno plačilo v obrokih

Začetki tečajev: 18. 10. 2010

Prijave do: 11. 10. 2010

Zagotovite si svoj prostor na tečaju!

DMSBZT Ljubljana članom društva subvencionira tečaj!

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana svojim članom prispeva 80 EUR za tri module tečaja strokovnega jezika ali tečaj splošne nemščine.

- Visoko kvalificirani učitelji za poučevanje nemščine
 - Pouk je moderen in praktično naraven, prirojen za zaposlene v zdravstveni negi
 - Potrdilo o obiskovanju oz. potrdilo o opravljenem tečaju nemškega jezika
- Posebna ugodnost: Pri plačilu na obroke je cena enaka kot pri enkratnem plačilu!

Đurđa Sima, predsednica DMSBZT Ljubljana
mag. Angelika Zimmermann, vodja Österreich Institut-a

Prijave sprejema g. Bojan Veberič na e-naslov: Ljubljana@oei.org
ali tel. 01 / 426 99 70 od 10.00 do 17.30 ure.

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana
pripravlja 11. simpozij, ki bo potekal 26. 11. 2010
na Zdravstveni fakulteti Univerze v Ljubljani z naslovom

Sodobnim znanjem postopkov v zdravstveni in babiški negi naproti.

Program simpozija bo v celoti objavljen v mesecu septembru 2010 na spletnih straneh Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana ter spletnih straneh Zbornice – Zveze.

Vabljeni k sodelovanju in udeležbi!

Podpredsednica društva za izobraževalno dejavnost
mag. Andreja Kvas

Predsednica DMSBZT Ljubljana
Đurđa Sima

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana
Sekcija upokojenih medicinskih sester

Vabimo Vas, da se udeležite

jesenskega izleta z ogledom, strokovnim predavanjem in druženjem »v Dvor in Polhov Gradec«

v torek, 21. 9. 2010.

Odhod avtobusa bo točno ob 7.30 uri iz Tivolija. Nato se odpeljemo na Železniško postajo, kjer bomo pobrali udeležence, ki se pripeljejo v Ljubljano z vlakom. Pot nas bo vodila do Dvora, kjer si bomo ogledali gotsko cerkev. Nato bomo nadaljevali z vožnjo do Polhovega Gradca, kjer bo sledil ogled Poštne in Krajevnega muzeja. Po ogledih bomo imeli pri Čebelarstvu Božnar strokovno predavanje »O medu in njegovih zdravilnih učinkih in api terapiji« z možnim nakupom medu in izdelkov.

Ko bodo za nami vsi načrtovani ogledi, bo čas za pozno kosilo v Turističnem domu, kjer bo zaključek našega srečanja in druženja. V Ljubljano se bomo vrnilo okoli 18. ure.

Prispevek članov za izlet je 15 €.

Prijave do zasedbe mest v avtobusu sprejema gospa Irma Kiprijanović, tel. 041 754 695, v petek, 17. septembra 2010 od 13. do 14. ure in od 16. do 18.00 ure.

Vljudno vabljeni!

Predsednica Sekcije upokojenih medicinskih sester
Olga Koblar, s. r.

Predsednica DMSBZT Ljubljana
Đurđa Sima, s. r.

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana

Sekcija upokojenih medicinskih sester organizira v ponedeljek, 18. 10. 2010,

jesenski izlet na Debeli rtič

Odhod avtobusa bo točno ob 7. uri zjutraj iz Tivolija. Nato se odpeljemo na Železniško postajo, kjer bomo pobrali udeležence, ki se pripeljejo v Ljubljano z vlakom. Pot nas bo vodila po avtocesti do Kopra in nato do skromne vasice **Hrastovlje**. V cerkvi Svete Trojice si bomo ogledali fresko – mrtvaški ples, ki je dolga sedem metrov.

Pot bomo nadaljevali do »**DEBELEGA RTIČA**«, kjer si bomo ogledali zdravilišče. Sledilo bo strokovno predavanje in nato kopanje, naše srečanje pa bomo zaključili s poznim kosilom v Hotelu Bor. V Ljubljano se bomo vrnilo okoli 19. ure.

Prispevek članov za izlet je 20 €.

Prijave do zasedbe mest v avtobusu sprejema gospa Olga Koblar, tel. 031 495 456, v ponedeljek 11. 10. 2010 od 16. do 18. ure.

Vljudno vabljeni!

Predsednica Sekcije upokojenih medicinskih sester
Olga Koblar, s. r.

Predsednica DMSBZT Ljubljana
Đurđa Sima, s. r.

Vabilo na planinski pohod DMSBZT Ljubljana

na Goričko in Tromejnik (388 m)

2. 10. 2010

»Zlata« jesen nas tokrat vabi na čudovito in precej neokrnjeno Goričko. Obiskali bomo področje, ki se počasi dviguje nad Mursko Soboto. Goričko je »stisnjeno« med nekdanjo strogo varovano državno mejo proti Avstriji in Madžarski. Ker danes meje ni več, se bomo brez težav povzpeli iz Gornjega senika (Felsőszolnok) na Tromejo na Madžarskem. Tako bomo spoznali tudi nekdanji meddržavni mejni prehod Kuzma in maloobmejni prehod, ki je bil kar v leseni počitniški hišici. Za vzpon do nekdanje Tromeje med Avstrijo, Madžarsko in Slovenijo bomo potrebovali do dve uri. Tisti, ki ste bolj sprehajalno navdahnjeni, se boste lahko odpravili po Sladki poti v osrčju te čudovite in dokaj ravne pokrajine. Na koncu pohoda bomo postreženi z resnično domačim prekmurskim kosilom.

Nekoliko daljša vožnja z avtobusom nas bo vodila mimo Maribora in Gornje Radgone na Madžarsko, kjer bomo začeli pohod in ga končali v Sloveniji. Če bomo imeli dovolj časa, bomo obiskali pokrajinski muzej v Murski Soboti. Odhod avtobusa bo ob 6. uri pod dvorano Tivoli. Pohodnice in pohodniki, ki se nam bodo pridružili na ljubljanski železniški postaji, počakajo pod uro ob 6.10. Za pohod potrebujete tudi dobro planinsko obutev, pohodniške palice, dobra sončna očala in pokrivalo za glavo.

Prispevek 20 EUR za člane in 25 EUR za nečlane plačate na avtobusu.

Prijave sprejemamo po elektronski prijavnici na spletni strani DMSBZT Ljubljana www.drustvo-med-sester-lj.si ali na telefon 041 273 265 in 031 293 904. Vprašanja lahko naslovite tudi na e-naslov zdravje.gibanje@gmail.com. Prijave zaključujemo 24. septembra 2010.

Prosimo Vas, da obvezno odgovorite na vprašalnik, ki ga boste po prijavi prejeli po pošti.

Predsednica DMSBZT Ljubljana

Đurđa Sima

Pozor, medicinske sestre se prijavljamo na

15. Ljubljanski maraton!

V nedeljo, 24. oktobra, bomo medicinske sestre sodelovale pri rekreativnem teku kluba Polet na 9 km in polmaratonu na 21 km ter na maratonu, 42 km.

Tek na 9 km je fizično srednje zahteven, predvsem so potrebni dobri športni copati in oblačila, v katerih najraje in lahkotno tečete. Polmaraton in maraton sta zahtevnejši disciplini in zahtevata dobro pripravljenost ter poznavanje reakcij telesa ob hudih fizičnih naporih.

Vsem, ki boste to želeli, bomo omogočili tek z merilnikom srčnega utripa.

DMSBZT Ljubljana bo pokrilo stroške prijavnine za 35 prijavljenih članov.

Prijava prek elektronske prijavnice (www.drustvo-med-sester-lj.si) do 27. septembra 2010. Dodatne informacije posreduje gospa Irma Kiprijanović, telefon 041 754 695, e-pošta: irma.kiprijanovic@gmail.com. Zaradi skupinske prijave zamudnikov ne bomo mogli sprejeti.

Ob prijavi morate navesti naslednje podatke: ime in priimek, leto rojstva, naslov, dolžina teka, velikost majice in telefonska številka.

Morebitne dodatne informacije glede teka dobite na spletni strani www.ljubljanskimaraton.si ali pri meni (Zdenka Dovč) na telefonski številki 041 323 883.

V imenu DMSBZT Ljubljana vas vabimo, da tečete z nami in poskrbite za dobro počutje!

Podpredsednica za interesne dejavnosti
Zdenka Dovč

Predsednica DMSBZT Ljubljana
Đurđa Sima

Čestitka

V juniju 2010 je na Zdravstveni fakulteti Univerze v Ljubljani diplomirala kolegica

MUNIRA PEJIĆ

z diplomsko nalogo: »Pojavljanje mobinga med zaposlenimi v zdravstveni negi v Psihiatrični kliniki Ljubljana«.

Iskreno ji čestitamo in ji še naprej želimo uspešno delo.

Kolegice in sodelavke Psihiatrične klinike Ljubljana

VADBA JOGE V SEZONI 2010/2011

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana vabi na vadbo joge na naslednjih lokacijah:

V Ljubljani:, KMDPŠ, Poljanski nasip 58, I. nadstropje (sejna soba).

Urnik: PONEDELJEK

1. skupina – začetna – od 16:00 - 17:30

2. skupina – nadaljevalna – od 17:45 - 19:15

Vadbo vodi gospa SLAVKA VEROVŠEK

Prijave sprejema gospa Nada Sirnik, tel. 031 329 360, med 18.00 in 19.00 uro od ponedeljka do petka.

OČESNA KLINIKA, Zaloška 29a. (vhod iz Grablovičeve ulice).

Urnik: TOREK

1. skupina – začetna- od 16:30 - 18:00

2. Skupina - začetna- od 18:15 - 19:45

Vadbo vodi DEVI CENTER

Prijave sprejema gospa Janja Filipovič, tel. 041 475 600, med 18.00 in 19.00 uro, od ponedeljka do petka.

SREDNJA ZDRAVSTVENA ŠOLA, Poljanska 69 (mala telovadnica).

Urnik: SREDA

1. skupina – nadaljevalna – od 15:30 - 17:00

Vadbo vodi gospa SLAVKA VEROVŠEK

Prijave sprejema gospa Jasna Podgornik Pavlin, tel. 031 836 818, med 7.00 in 9.00 uro od ponedeljka do petka.

PORODNIŠNICA (bivša BABIŠKA ŠOLA), Šlajmerjeva 3.

Urnik: ČETRTEK

1. skupina – nadaljevalna – od 18:00 - 19:30

2. skupina – nadaljevalna – od 19:45 - 21:15

Vadbo vodi gospa KARMEN BRANDT

Prijave sprejema gospa Katja Hribar, tel. 031 317 263, med 19.00 in 20.00 uro, od ponedeljka do petka.

IDRIJA

Urnik: SREDA

1. skupina 18:00 - 19:30

2. skupina 19:30 - 21:00

Vadbo bo vodila gospa VESNA PARADIŽNIK

Prijave sprejema gospa Sabina Vihtelič, tel. 041 427 962, od ponedeljka do petka med 19.00 in 20.00 uro.

Podružnica Zasavje

ZDRAVSTVENI DOM TRBOVLJE, Rudarska c. 12 (sejna soba)

Urnik: SREDA

1. skupina 16:40 - 18:05

2. skupina 18:10 - 19:30

Vadbo bo vodila gospa VESNA KORBAR

Prijave sprejema gospa Marija Filipič tel. 031 686 700, ali: 03 562 85 63 od 18.00 do 19.00 ure, od ponedeljka do petka.

Z vadbo joge bomo pričeli v tednu od 4. oktobra 2010.

Finančni prispevek članic in članov je 80 € za upokojene in študente 60€, plačljiv v enem obroku. S seboj prinesite veljavne članske izkaznice. Prispevek bomo pobirali ob začetku prve vadbe.

V primeru, da bo v skupinah ostalo še kaj prostih mest, se nam lahko po 01.11.2010 pridružijo tudi nečlani. Prispevek za nečlane znaša 120 €.

Za vadbo priporočamo lahko oblačilo (majico, športne hlače), podlogo »armaflex«, ter voljo za stalno, redno udeležbo.

*Za dejavnost joge pri DMSBZT LJ
Nada Sirnik*

*Podpredsednica DMSBZT LJ za interesne dejavnosti
Zdenka Dovč*

*Predsednica DMSBZT LJ
Đurđa Sima*

Učenje meditacije

Delavnico bo vodil Brane Krapež, socialni delavec, ki že 20 let raziskuje področje osebne in duhovne rasti. Zaključil je specializacijo za družinskega mediatorja.

Delavnica bo potekala **v septembru, 27. 9. 2010, in oktobru, 4. 10. 2010, od 16. do 20. ure** v društvenih prostorih na Poljanski cesti 14 v Ljubljani.

Več o delavnici preberite v poletni številki Utripa.

Delavnica bo aktivna, zato s seboj prinesite športna oblačila.

Prijave sprejemamo do zasedbe prostih mest (25), zato pohitite.

- Prispevek za udeležbo je **20 evrov**, samo za člane.
- Prijava poteka prek elektronske prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana.
- Dodatne informacije: Irma Kiprijanović na tel. 041 754 695.

Odbor za komplementarno in
naravno zdravilstvo v zdravstveni negi
pri DMSBZT Ljubljana
Zdenka DOVČ

Predsednica DMSBZT Ljubljana
Đurđa SIMA

V mesecu septembru vas ponovno vabimo na

Poslušanje planetarnega gonga

Gong izjemno hitro in močno transformira psihofizične blokade.

Vsak človek je odraz mikrokozmosa; planetarni gongi vzvalovijo čakre, meridiane in organe. Gongi sončnega sistema uglasijo čakre in organe ter izboljšujejo psihološko, fiziološko in duhovno stanje vsakega človeka.

Na delavnico – poslušanje gonga – vas vabimo **v sredo, 15. septembra 2010 od 18.00 do 19.30**, v društvene prostore na Poljanski cesti 14 v Ljubljani. Vodila jo bo medicinska sestra Zlatka Pražnikar Vrbnjak.

Za udobnejše počutje potrebujete športno opremo, toplo odejo in podlogo.

Prijave sprejemamo do zasedbe prostih mest (15):

- po e-prijavnici na spletni strani društva <http://www.drustvo-med-sester-lj.si>.
- Dodatne informacije posreduje gospa Irma Kiprijanović, tel.: 041 754 695.
- Prispevek udeleženke/udeleženca znaša **8 EUR**.

Odbor za komplementarno in
naravno zdravilstvo v zdravstveni negi
pri DMSBZT Ljubljana
Zdenka DOVČ

Predsednica DMSBZT Ljubljana
Đurđa SIMA

Čestitka

Na Visoki šoli za zdravstvo Izola je z odliko
diplomirala naša sodelavka

NATAŠA PREMRL

Iskrene čestitke

ji želi kolektiv Oddelka za invalidno mladino v
Stari gori!

Čestitka

Na Visoki šoli za zdravstvo Izola je uspešno
diplomirala naša sodelavka

VESNA MALIČ.

Iskrene čestitke!

Sodelavke in sodelavci SB Nova Gorica

Študijski obisk študentov Visoke šole za zdravstveno nego Jesenice v Krki Novo mesto in Termah Dolenjske toplice

Karmen Romih, Katja Skinder Savič

Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice (VŠZNJ) je že drugo leto zapored za študente 1. letnika rednega študija organizirala študijski obisk v Novem mestu. Namen obiska je bil ogled uveljavljenega mednarodnega farmacevtskega podjetja Krka d.d. Novo mesto in Term Dolenjske Toplice.

Udeleženci študijskega obiska

Zadnji dan v mesecu juniju smo se z Jesenic odpravili proti Dolenjski, ob sanjavi reki Krki najprej do farmacevtskega podjetja Krka. Tam so nas prijazno sprejeli z dobrodošlico in s pogostitvijo. Ogledali smo si kratek film o podjetju, spoznali njihovo vizijo in razvoj. Krka je hitro rastoče podjetje, ki se dobro zaveda pomembnosti partnerstva in zaupanja, kot temeljnih vrednot za pristne odnose tako s kupci kot zaposlenimi, delničarji in družbenim okoljem. Pomembno orodje za učinkovito vodenje in razvoj zaposlenih je tudi Krkin pogovor. Na njem vodja in zaposleni opredelita cilje, se dogovorita o prioritetah in pričakovanjih, tako glede dela kot razvoja zaposlenega, in na osnovi tega načrtujeta njegovo izobraževanje.

Uspešnost pripisujejo tudi hitrosti, fleksibilnosti, ustvarjalnosti in učinkovitosti. Velik poudarek je na timskemu delu, na vsestranskem, a individualnem pristopu k vsakemu zaposlenemu. Znanje in veščine zaposlenih razvijajo in dopolnjujejo z usposabljanjem in izobraževanjem doma in v tujini. Da je znanje v Krki vrednota, kaže veliko zanimanje zaposlenih za nadaljnje šolanje in pridobivanje višje izobrazbe. Podjetje jih pri tem podpira s sofinanciranjem šolnin in študijskim dopustom. Sodelujejo s srednjimi šolami in fakultetami ter se predstavljajo na kadrovskih sejmih. Nove strokovnjake si zagotavljajo s štipendiranjem. Na Krkinih spletnih straneh je odprt stalen razpis, na katerega se lahko prijavijo študenti in dijaki. Zaradi potrebe po zgodnjem odkrivanju in usmerjanju najbolj nadarjenih so dejavni tudi v širšem družbenem okolju. Mlade spodbujajo k raziskovalnemu delu s tradicionalnimi Krkinimi nagradami ter jim omogočajo zanimivo delo v dinamičnem multikulturnem mednarodnem okolju.

Sledil je ogled Notola, obrata za proizvodnjo trdih oblik zdravil. Računalniško podprta proizvodnja, ki poteka v petih etažah zgradbe in obsega vse faze proizvodnje, od tehtanja do proizvodnje izdelkov, je bila študentom kamenček k mozaiku znanja na področju farmakologije. Študenti so si ogledali

posamezne faze pri izdelavi tablet, v času našega obiska pa so izvajali tudi homogenizacijo, ki jo obiskovalci le redko vidijo.

Presenečeni nad kakovostjo in najsodobnejšo tehnologijo smo se zahvalili za vrhunsko vodenje po objektu v upanju na snidenje v naslednjem študijskem letu. Nato smo odšli v Krkino hčerinsko podjetje, poslovno enoto Terme Dolenjske Toplice, ki se je kot zdravilišče leta 1974 priključila Tovarni zdravil Krka iz Novega mesta. Ta je nato v celoti obnovila vse zdraviliške stavbe in pripomogla, da so v zadnjih petindvajsetih letih Dolenjske Toplice eno najuspešnejših in najbolj zasedenih zdravilišč v Sloveniji. Gospod Janez Kramar nam je predstavil zdraviliško dejavnost. Povedal je, da je termalna voda rahlo mineralizirana ter ima temperaturo človeškega telesa in številne zdravilne učinke. Najprimernejša je za zdravljenje revmatičnih obolenj, stanj po poškodbah in operativnih posegih na lokomotornem sistemu ter za zdravljenja ginekoloških bolezni. Hudomušno je dodal, da poleg zdravil, ki smo si jih že ogledali, in zdraviliškega zdravljenja v največji meri pripomore k dobremu počutju in s tem preprečevanju bolezni prav Wellness center, ki smo ga uvrstili na zadnje mesto našega študijskega obiska. In prav tak center dobrega počutja je center Balnea, ki je letos že drugič prejel nagrado Naj-wellnessa; tako s strani obiskovalcev kakor strokovne komisije. Predstavitvi je sledil ogled zdravilišča, ki spada med najstarejša v Evropi. Hotel Balnea je ekskluzivno opremljen, z naravnimi materiali, kar mu daje vtis idiličnosti, pa tudi intimnosti. Ogledali smo si tudi znameniti kristalni lesteneč v hotelu Kristal ter pot nadaljevali po aleji, vzporedno s steklenim panoramskim hodnikom, ki povezuje hotel Balnea in Wellness center. V center dobrega počutja so nas zunanji bazeni kar vabili, a čas nas je priganjal k vrnitvi domov.

Zadovoljni s strokovnimi ogledi in druženjem smo sklenili, da ob letu ponovno organiziramo študijski obisk in ga po možnosti popestrimo s kopanjem ter preizkušanjem storitev za dobro počutje, ki jih nudi ta dolenjski biser.

Čajanka dijakov Srednje zdravstvene šole Slovenj Gradec v Mercator Centru

Frančiška Šumečnik

Dijaki 1. a letnika Srednje zdravstvene šole Slovenj Gradec so v Mercator Centru Slovenj Gradec predstavili projekt Čajanka – nazdravimo s čajem. V četrtek, 3. junija, so dijaki 1. a letnika Srednje zdravstvene šole Slovenj Gradec, pod mentorstvom Frančiške Šumečnik (vodja projekta), Eve Meža in Sabine Jurhar, pripravili za obiskovalce Mercator Centra prijetno presenečenje. Med osmo in enajsto uro so izvedli čajanko, na kateri so postregli s čajem in pecivom, ki so ga dijaki sami spekli.

Namen čajanke, ki so jo izvedli pod mentorstvom profesorjev, je propagirati zdravo življenje – ponuditi čaj kot alternativo nezdravemu alkoholu in ga predstaviti kot preventivo za marsikatero bolezen. Med vsemi toksikomanijami je uživanje alkohola gotovo najbolj razširjeno, saj je v svetu najmanj 30 milijonov alkoholikov. Pri nas vedno pogosteje slišimo in beremo o širjenju uživanja alkohola med mladimi. Zato so se na Zdravstveni šoli Slovenj Gradec odločili, da bodo propagirali pitje čaja.

Da bi dijake čim bolj motivirali, so si zamislili projekt »Čajanka – nazdravimo s čajem«. Za projekt so se dijaki intenzivno pripravljali dva meseca. O svetu zelišč, njihovih zdravilnih učinkih in načinih priprave je dijake na predavanju podučila zeliščarka, gospa **Fanika Jeromel**. Po predavanju so bili dijaki dovolj motivirani in poučeni za zbiranje zelišč z namenom, da pripravijo razstavo zbranih zelišč, starih in sodobnih čajnikov, čajnih servisov, številnih receptov za pripravo čajev, prtov, slik in knjig o zeliščih. Razstavo so postavili v Mercator Centru, kjer so tudi pripravili čajanko. Razstava je med obiskovalci zbudila veliko zanimanje, saj so poleg ogleda lahko veliko izvedeli o zgodovini čaja, o vrstah čajev, o predelavi ter o pripravi čajev. Obiskovalci so se navduševali nad zelenim čajem, ki je bil pripravljen v originalni ruski posodi za pripravo čaja – samovarju.

Pred čajanko so v okviru projekta izvedli anketo o poznavanju čajev in o navadah pitja čaja med dijaki prvih letnikov na zdravstveni šoli. Anketo so naredili tudi med obiskovalci Mercator Centra. V naslednjem šolskem letu bodo objavili primerjavo med navadami pitja čaja med dijaki in odraslimi, predvsem starejšimi obiskovalci Mercator Centra.

Druženje dijakov in obiskovalcev je bilo sproščeno in pristrčno, saj so dijaki dogajanje popestrili z glasbenimi točkami, predstavivijo tradicionalne angleške čajanke v angleškem jeziku, tisti obiskovalci, ki so izpolnili anketo o navadah pitja čaja, pa so dobili poleg brošure o čajih in receptih za pripravo še zavojček posušenih mešanih zelišč za čaj, ki so jih dijaki sami nabrali.

Mentorji Srednje zdravstvene šole Slovenj Gradec so bili z delom dijakov pri projektu zelo zadovoljni, saj so mladi pokazali veliko zanimanja in delovne ustvarjalnosti. Prav tako so bili zadovoljni tudi dijaki, saj so svoje strokovno področje predstavili širši javnosti na zanimiv, zdrav in privlačen način.

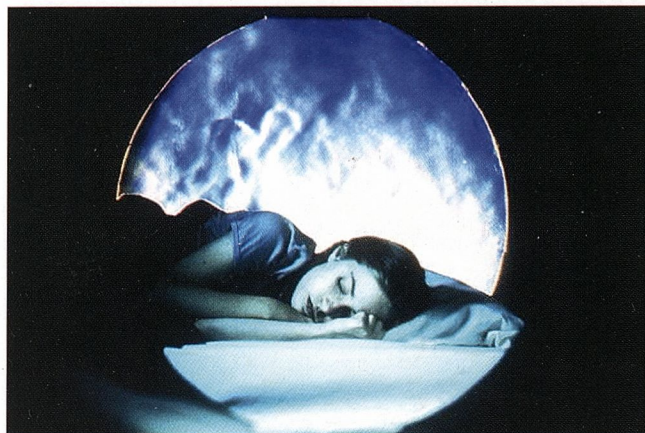
Obiskovalci, dijaki in profesorji so preživeli lepo in zdravju prijazno dopoldne.

NA ZDRAVJE!

Čas je prazen prostor, ki ga izpolnijo šele dogodki, misli in občutja (Humboldt)

Marjeta Rupar

**Naše življenje ima ali pa ga iščemo ...
Kaj? Smisel.**

Čutiti moramo to enkratno energijo. Vseeno, od kje pride, vseeno, s katerimi čutili nekaj koristnega ali lepega – zaznamo. Nekaj, kar nas postavi na noge. Prebudi najlepše vrednote. ..., prav delati, na pravi način se odločiti in odločiti, odgovornosti gledati v obraz ... in ob tem najti ljudi, ki podobno razmišljajo, po svojih močeh pošteno živijo in – delajo. In to tudi – izžarevajo.

**Sanje so najvarnejši kraj – tudi če padeš,
ti nikoli ni hudega.**
(Iz Nočnih lučk)

Sanje ali pravljice? Najraje imam Pravljljice, ki meni in vnukinji dajejo zgled in – moč. Zora A. Jurič pravi: »V pravljici se ogledujemo kot v ogledalu. V njej iščemo svojo podobo in svet, ki odseva v nas. Zato pravljice živijo iz davnine in se rojevajo na novo v današnji čas.«

Pravljic o zdravih rožah nisem poslušala, sem pa staro mamo pri njenih obredih – opazovala. Vonjala sem nekaj, kar težko – opišem. Morda je bila to duša moje stare mame. Imela je tudi navado, ki jo je izrekla z besedami: »Marjeta, kaj stojiš kot lipov bog!« To je pomenilo, da sem samo fizično prisotna. In seveda – nekoristna.

Folke Tegetthoff opisuje žajbelj ... »V našem življenju je vse združeno: zemlja, sonce, dež, naše reke, naše ljubezni ... S čajem pijemo vso zgodbo.«

**Življenje je učenje. Odvisno je od ljudi,
s katerimi se družiš**
(Diana Beaver)

Ko sem v Mestnem muzeju gledala in občudovala umetniška dela, sem tam, v tišini, mislila tudi na druge stvari. Enostavno, pomislila sem na mojo spoštovanja vredno ravnateljico, pokojno gospo Stanislavo Škrabčevo. Svoje poslanstvo je opravljala od 1954. do 1971. leta, ko ji je bolezen pretrgala dragocene življenjske – moči. Stik z njeno osebnostjo je bil – nekaj posebnega. Ko je vstopila v razred, smo sošolke vedele, da bo njena razlaga strokovnih vsebin vedno podprta z – vrednotami. Prepričale smo se, da je skrajno poštena do sebe in do – drugih. Delili smo si zaupnosti in razumeli, da je »to in to« ZAUPNO. Spoštovali so jo tudi zelo kritični zdravniki. Pri delu nas je spodbujala in vsak dan posebej nam je bilo omogočeno, da se zavedamo lastne – vrednosti. In ta vrednost je omogočila – zdravo samozavest. Ob tem smo zorele tudi v širšem smislu vzgoje in izobraževanja. Z zdravstveno-vzgojnimi urami smo bogatile znanje srednješolcev in osnovnošolcev. Imele smo res dobre in močne povezave z vsemi zdravstvenimi delavci. Čutile smo pripadnost šoli in bolnišnici. Ne govorimo o šoli x, ampak o šoli v Celju.

Zadnjo besedo pri ocenjevanju praktičnih znanj in veščin je imela ocena, oblikovana z vsebinami – kolokvija. In ta ocena je bila »nekaj vzvišeno pomembnega«. Zaslužiti jo je bilo treba in imela je sijaj – dragocene kovine. Znanja iz teoretičnih predmetov pa so bila temeljito preverjena z oceno, ki je imela izpitna vprašanja.

Ravnateljica je odklanjala znanja brez praktične koristi za stroko in – življenje. Za nekatere ljudi je bila naša ravnateljica nesprejemljiva. Njena teža zahtev: nič odlagati, nič izgovorov, nobenega ljubkovanja lenobe ... Podpirala je pravočasna ukrepanja z ustreznim strokovnim znanjem (sprashevati, spoštovati ...) in ob pravem času iskanja strokovne pomoči pri kompetentni osebi. Vsem zdravstvenim delavcem je bilo v čast, da so lahko sooblikovali naša strokovna znanja. Takih pogojev ni več. Bila sem del nekega prastarega »zgodovinskega butičnega projekta«. Če bi ga oživili, ne bi preživel, zaradi »kratenja človekovih pravic«. Najlepši spomin imam na to, da je bila svoboda na račun »žuriranja« – onemogočena. In jaz v zasebnem življenju nisem – nič zamudila.

Obdržati in ohraniti izročilo – poštenja

Opis življenja in dela Florence Nightingale je moji generaciji omogočil – tiho občudovanje. To je bilo res pred – mnogimi leti. Ob gledanju filmske upodobitve (historychannel) tega zame izjemno blestečega lika ženske ... sem skrbno in zavzeto poslušala dialoge.

Trdna odločitev, da gre na bojišče, ji je omogočila razgovor z damami, ki so želele – pomagati.

Ob tem je poudarila, da so se mnoge imele za negovalke, toda redke so bile – primerne.

Njeno in njihovo srečanje z bedo v barakah na bojišču je spremljalo – razočaranje. Ob vprašanju, kje so metle za čiščenje umazanij, je Florence odgovorila:

»Metle? Če jih ni, jih pa naredite.«

Ob trdem delu in iskreni veri, da dela dobro ... je naletela na birokratske ovire in ob tem ohranila močno prepričanje, da se bo – BORILA.

Ko je seštevala število ranjencev in ocenjevala pogoje, v katerih so živeli, je ugotovila, da gre do konca ... Do kraljice in vseh drugih, pomembnih ljudi. In prav pomembni ljudje so bili velike – ovire. Imeli so svoje načrte.

S sodelavcem je razočarana ugotovila: »Dejstva so opisana, toda statistika ne kaže na – krivce.«

Bojevala se je v sebi. Vest ji je velevala, da spregovori o – resnici. O tisti resnici, v kateri so nastopali: smrt, napake, obup, trpljenje – približek peklu na zemlji. Kljub vsemu je potem v svojem življenju še triinpetdeset let spreminjala prakso dela v – zdravstvenih ustanovah. Spreminjala je slabo v dobro vseh – vpletenih.

Ob njenem imenu sem vedno čutila nekaj, kar mi je dajalo – navdih. Čutila sem njeno spoštljivo moč, brez bolnih ambicij do BITI ali POSTATI.

Spletke je niso – uničile. V mojem srcu je DAMA z vestjo.

Vsak čas ima svojo vsebino – napredka.

V našem poklicu delamo vedno v korist – dobrih del. Osebo ne pogrešam rdečih preprog in – občudovanja. Ne sramujem se, da nimam toliko denarja, da bi bila vplivna in opazna – dobrotnica.

Izkušnje me vodijo skoti nemirno mrežo naših človeških – povezav. Razvoj, ki oblikuje NAPREDEK, naj bi imel vsebino, in tako naj bi bilo vedno več denarja za – izobraževanja.

Vodilna struktura me ne – skrbi. Sem pa ognjevit zagovornica tistih kolegic in kolegov, ki ne štejejo korakov do bolniške – postelje.

Če teh korakov, ki so razumljivo namenjeni bolnikom, ne bomo spoštovali, se lahko zgodi, da se bomo – svoje stroke sramovali.

Zdravstvena nega je žlahtno stkano blago.

Če se nitke pretrgajo, zavržejo, pozabijo, poteptajo, se lahko stik z bolnikovimi potrebami – poruši.

Brez intenzivnega vseživljenjskega učenja bomo ljudje v hipu nazadovali in se po robotih – zgledovali. Kakšen napredek je to?

Rt dobrega upanja

Kje je to? Ali naj potujem ali počakam, da odgovor dobim.

Vem, da je preprostega bogastva vedno dovolj, zato se trudim, da ga opazim in – dobim.

Ob uprizoritvi PIKOVE DAME je skladatelj Čajkovski zapisal: »Povem vam, da sem z navdušenjem in odpovedovanjem pisal to delo in vložil vso svojo dušo.«

Da, navdušenje! Navdušenja ne moremo kupiti, moramo ga čutiti.

Hvala vsem kolegicam in kolegom, ki ne obupajo in se zavedajo svojega poslanstva.

Vsak dan znova in znova dokazujejo in dokažejo, da so vredni – zaupanja.

Pobuda za ustanovitev skupine za področje dejavnosti zgodovine zdravstvene in babiške nege pri Zbornici – Zvezi

Silva Vuga

Končno sem našla skupino ljudi, ki bi lahko začela z delovanjem na področju zgodovine zdravstvene in babiške nege ter privabila še več zainteresiranih sodelavk in sodelavcev. To so gospe: Irena Keršič (potencialni vodja skupine), Marija Miloradovič, Majda Japelj, Petra Kersnič in Silva Vuga.

Namenoma je videti malo nenavadno, a bo takoj pritegnilo pozornost ...

Pobuda se glasi:

ALI VESTE?

- da delujejo v slovenskem prostoru naslednja, med seboj povezana zgodovinska združenja, ki so stičiščna tudi za zdravstveno in babiško nego:
 - Medikohistorična sekcija Slovenskega zdravniškega društva,
 - Znanstveno društvo za zgodovino zdravstvene kulture Slovenija,
 - Zgodovinsko društvo dr. Franca Kovačiča;
- da na področju zdravstvene in babiške nege še nimamo sistematičnega, organiziranega zgodovinskega delovanja in se za te naloge trudijo posamezniki in posameznice;
- da je vse več spodbujanja za organiziranje strokovnega združenja, ki bi delovalo na področju zgodovinskega ozadja zdravstvene in babiške nege, saj se bližajo pomembna zgodovinska obeležja za zdravstveno in babiško nego;
- če bi bila pri Zbornici – Zvezi sprejeta pobuda, bi tovrstna skupina lahko začela delovati;
- predlagamo vam, da se skupini priključite tudi vi.

Navodila za objavo prispevkov in obvestil v Utripu

Spoštovani avtorji prispevkov, oglaševalci, spoštovani bralke in bralci, prosimo, da prispevke in obvestila, za katere želite, da jih objavimo v Utripu v naslednjem mesecu, pošljete na elektronski naslov uredništva Utripa utrip@zbornica-zveza.si ali na zgoščenki (ne disketi) na sedež Zbornice – Zveze, Ob železnici 30 A, Ljubljana **najkasneje do 20. v tekočem mesecu**. Prispevki, ki bodo prispeli do 20. v mesecu, bodo objavljeni v naslednjem mesecu, razen če se z avtorjem/ico ne dogovorimo drugače. Dovoljujemo si, da bomo predolge prispevke krajšali. Prispevke bomo lektorirali. Lektorirali ne bomo najav strokovnih izobraževanj in plačanih obvestil, razen če to ne boste izrecno zahtevali. Prispevkov ne honoriramo. Obvezno navedite avtorja prispevka in fotografije. Prispevki naj bodo napisani v programu Word, pisava Ariel (12) in presledek med vrsticami 1,5. Zaželeno je, da prispevki niso daljši kot 5.000 znakov (oziroma 90 vrstic). Ime datoteke naj se začne z imenom rubrike (kamor prispevek sodi) in nadaljuje s skrajšanim naslovom. Prosimo, da pri poimenovanju datotek ne uporabljate šumnikov. Če ste k prispevku priložili digitalno fotografijo ali dve, naj bo prispevek temu primerno krajši.

Digitalne fotografije **naj ne bodo del prispevkov v Wordu**, ampak naj bodo oddane kot samostojne priponke – ne v Wordu. Fotografije morajo biti kakovostne, ker jih sicer ne bomo mogli

objaviti. Prosimo, da so fotografije opremljene s podnapisom (vsebuje naj kraj, čas dogodka in imena oseb, če jih ni več kot sedem) in avtorjem.

Praviloma ne objavljamo prispevkov s strokovnih srečanj, ki so ob prejemu prispevka datumsko starejša od 3 mesecev.

Ne bomo objavili prispevkov, ki so bili že objavljeni v drugih medijih.

Na izobraževanje se lahko prijavite tudi s prijavnico, ki je na voljo na spletni strani Zbornice – Zveze.

Za vse trditve v prispevkih so odgovorni avtorji sami, zato objavljamo le prispevke s podpisanim polnim imenom in priimkom. Prosimo, napišite nam tudi naslov in telefonsko številko, na katero vas lahko pokličemo, če bomo imeli vprašanja v zvezi z objavo prispevka oziroma oglasa.

Odmevi na prispelo članke oziroma prispevki za rubriko Prejeli smo so lahko dolgi največ 1.500 znakov. Če so daljši, jih krajša odgovorna urednica.

Prosimo za čim manj kasnejših popravkov poslanih besedil in programov izobraževanj.

Želimo si veliko dobrega in koristnega sodelovanja, bralcem pa zadovoljstva pri prebiranju vsebin.

Uredništvo

Dodatne informacije: www.zbornica-zveza.si ali tajnistvo@zbornica-zveza.si

DRUŠTVO
MEDICINSKIH
SESTER, BABIC IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV
MARIBOR

DRUŠTVO
MEDICINSKIH
SESTER, BABIC IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV
MARIBOR

društvo

medicinskih
sester, babic in
zdravstvenih
tehnikov
ljubljana

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Četrtek, dne 16. 09. 2010 ob 17. uri, v veliki predavalnici stolpnice Klinike za kirurgijo UKC Maribor (16. nadstropje), Ljubljanska ulica 5, 2000 Maribor
TEMA SREČANJA
STROKOVNI KLINIČNI VEČER
Program izobraževanja
MEDOSEBNI ODNOSI MED ZAPOSLENIMI Maja Rusič MOBING NA DELOVNEM MESTU Iris Živko, dipl.m.s. KOMUNIKACIJA V NEGOVALNEM TIMU Mojca Dobnik, dipl.m.s.
Organizator
Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor (DMSBZT Maribor)
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Strokovno izpopolnjevanje je za člane DMSBZT Maribor brezplačno, za člane drugih regijskih strokovnih društev znaša kotizacija 25 EUR, za nečlane Zbornice - Zveze 50 EUR (DDV je vključen v ceno). V ceno je vključena organizacija kliničnega strokovnega večera in potrdilo o udeležbi.
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Strokovno izobraževanje je vpisano v register strokovnih izpopolnjevanj Zbornice - Zveze Slovenije pod številko 2010 - 444 - 491. Udeleženci strokovnega kliničnega večera prejmejo 4 licenčne točke (LT) - za pasivno udeležbo in 6 LT - za aktivno udeležbo.
Dodatne informacije in prijava
Kotizacijo nakažete na TR DMSBZT Maribor, številka 0451 5000 0111 670, sklic 0010 pri Nova KBM d.d. Prijavo na strokovni klinični večer opravite na spletni strani društva www.dmsbzt-mb.si pod: PRIJAVA NA IZOBRAŽEVANJE. Vljudno vabljeni.

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Petek, dne 24. september 2010 ob 8.30 uri, v veliki predavalnici kirurške stolpnice UKC Maribor (16. nadstropje), Ljubljanska ulica 5, Maribor.
TEMA SREČANJA
ETIČNE IN MORALNE DIMENZIJE V ZDRAVSTVENI IN BABIŠKI NEGI
Program izobraževanja
Predavanja in učne delavnice, kjer udeleženci v manjših skupinah analizirajo etične probleme v praksi, preučijo dejavnike, ki vplivajo na kakovost odnosov v procesu obravnave pacientov. Program je v celoti objavljen na spletni strani društva: www.dmsbzt-mb.si
Organizator
Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor.
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Celodnevno izobraževanje znaša 60 EUR za člane Zbornice- Zveze, ter 120 EUR za nečlane Zbornice- Zveze, v ceno je vključen DDV. Kotizacijo nakažete na TR društva DMSBZT Maribor, številka 0451 5000 0111 670, sklic 00 92, pri Nova KBM d.d. Število udeležencev je omejeno.
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Program je namenjen zaposlenim v zdravstveni in babiški negi in je usklajen z obveznimi vsebinami, ki jih mora vsebovati strokovno izpopolnjevanje za izpolnjen pogoj obveznih vsebin s področja »Poklicna etika« v enem licenčnem obdobju.
Dodatne informacije in prijava
Dodatne informacije in prijave na strokovno srečanje z učno delavnico potekajo na spletni strani društva www.dmsbzt-mb.si

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
28. september 2010 ob 14.30, v prostorih Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana, Poljanska ulica 14, Ljubljana
TEMA SREČANJA
ZDRAVSTVENI TIM - NA POTI K ODLIČNOSTI
Program izobraževanja
Program izobraževanja (učna delavnica) je namenjen članom DMSBZT Ljubljana, ki želijo pridobiti dodatna znanja s področja timskega dela in medosebnih odnosov na delovnem mestu. Objavljen je na spletni strani: www.drustvo-med-sester-lj.si in na www.zbornica-zveza.si
Organizator
Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Prispevek udeleženca je 22 eurov.
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Izobraževanje je v postopku licenčnega vrednotenja.
Dodatne informacije in prijava
Prijave preko elektronske prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustvo-med-sester-lj.si do 22. septembra 2010 oz. do zasedenosti mest. Dodatne informacije: Irma Kiprijanović-irma.kiprijanovic@gmail.com

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Petek in sobota 01. in 02. oktober 2010, Golnik
Bolnišnica Golnik, Klinični oddelek za pljučne bolezni
in alergijo, Golnik 36, 4204 Golnik
Pričetek ob 8:30 uri.
Registracija udeležencev med 8:00 in 8:30 uro

TEMA SREČANJA

8. GOLNIŠKI SIMPOZIJ Z NASLOVOM ZDRAVSTVENA
OBRAVNAVA BOLNIKA S PLJUČNO BOLEZNIJO IN
PALIATIVNA OSKRBA

Program izobraževanja

Program je objavljen na spletni strani Zbornice-
Zveze: www.zbornica-zveza.si ter na spletni
strani Bolnišnice Golnik: www.klinika-golnik.si/strokovna-javnost/strokovne-prireditve

Organizator

Bolnišnica Golnik, Klinični oddelek za pljučne bolezni
in alergijo, Golnik

Kotizacija, nakazilo, število udeležencev

Dvodnevna kotizacija z DDV znaša 200 EUR,
enodnevna kotizacija z DDV znaša 150 EUR.
Na podlagi prijavnice bo izstavljen račun.
Prijava možna do: 25. septembra 2010

Licenčne točke Zbornice-Zveze

Program je v postopku pridobitve licenčnih točk
Zbornice-Zveze.

Dodatne informacije in prijava

Prijavnico iz Utripa pošljite: Majda Pušavec
Bolnišnica Golnik – Klinični oddelek za pljučne
bolezni in alergijo, Golnik 36, 4204 Golnik
Dodatne informacije po telefonu: Majda Pušavec, tel.
051/603 837 ali 04-2569-119, faks: 04-2569-117
e-naslov: majda.pusavec@klinika-golnik.si

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

1. in 2. oktober 2010; Radenci, Hotel Radin

TEMA SREČANJA

KRONIČNO BOLAN OTROK - KDO NAJ SKRBI ZA
NJEGOVE POTREBE ZUNAJ BOLNIŠNICE?

Program izobraževanja

Program dvodnevne strokovne srečanja z
učnimi delavnicami je objavljen na spletni
strani Zbornice-Zveze

Organizator

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza
strokovnih društev medicinskih sester,
babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije
Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v
pediatriji

Kotizacija, nakazilo, število udeležencev

Kotizacija z DDV za dvodnevno strokovno srečanje
znaša 320 eur, za člane Zbornice-Zveze 160 eur

Licenčne točke Zbornice-Zveze

Strokovno srečanje bo oddano v postopek pridobitve
licenčnih točk pri Zbornici - Zvezi.

Dodatne informacije in prijava

Pisne ali e- prijave na prijavnici, objavljeni na spletni
strani Zbornice - Zveze oz. v Utripu pošljite na naslov:
Majda Oštir, UKC Ljubljana, Pediatrična klinika,
Bohoričeva 20, 1000 Ljubljana; e mail:
majda.ostir@kclj.si

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Petek, 1. oktober in sobota, 2. oktober 2010 ob 9.00
uri, v prostorih društva, Ulica heroja Jevtiča 5, 2000
Maribor, pričetek registracije udeležencev ob 8.30 uri.

TEMA SREČANJA

TUDI BESEDA JE ZDRAVILO

Program izobraževanja

Učna delavnica je namenjena medicinskim
sestram, babicam in drugim zaposlenim v
zdravstvu, ki prihajajo v stik s pacienti. Število
udeležencev je omejeno na 20.

Trajanje izobraževanja: 16 pedagoških ur.

Več o programu preberite na spletni strani
društva: www.dmsbzt-mb.si

Organizator

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih
tehnikov Maribor (DMSBZT Maribor) v sodelovanju z
Elite izobraževanje d.o.o., voditeljci Andreja Martinčič,
svetovalka za zakonsko družinsko in življenjsko
svetovanje in Klara Ramovš, profesorica andragogike,
mojstrica poslovne komunikacije.

Kotizacija, nakazilo, število udeležencev

Višina kotizacije za dvodnevno strokovno
izpopolnjevanje znaša 140 EUR za člane DMSBZT
Maribor, 180 EUR za člane drugih regijskih strokovnih
društev ter 220 EUR za nečlane Zbornice - Zveze (20 %
DDV je vključen v ceno).

Licenčne točke Zbornice-Zveze

Strokovno izobraževanje je vpisano v register
strokovnih izpopolnjevanj Zbornice- Zveze in
ovrednoteno s 15 LT.

Dodatne informacije in prijava

Kotizacijo nakažete na TR DMSBZT Maribor, številka
0451 5000 0111 670, sklic 00 98 pri Nova KBM d.d.
Prijave na strokovno izpopolnjevanje potekajo
izključno na spletni strani društva,
www.dmsbzt-mb.si

Društvo
medicinskih
sester, babic in
zdravstvenih
tehnikov
Gorenjske

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Datum: Petek in sobota, 01. in 02. oktober 2010 Kraj: Celje Lokacija: Srednja zdravstvena šola Celje, Ipavčeva 10, Celje Registracija v petek od 13.00-13.30 Pričetek ob 13.30
TEMA SREČANJA
ERGONOMIJA V ZDRAVSTVENI NEGI - TEHNIKE DVIGOVANJA IN PREMEŠČANJA PACIENTOV DVODNEVNI STROKOVNI SEMINAR- Z UČNIMI DELAVNICAMI.
Program izobraževanja
Program izobraževanja je objavljen na spletni strani Zbornice-Zveze.
Organizator
Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije Sekcija medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju. Organizator bo poskrbel za osvežitve med odmori in kosili.
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija za člane Zbornice - Zveze znaša z DDV 190 evrov, za nečlane 380 evrov in jo nakažete na: NLB, posl. Tavčarjeva 7, LJ-ZZBNS - ZDMSBZTS št. 02031 - 0016512314 sklic na številko 00 0203-27022010 s pripisom "Za Sekcijo medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju."
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Strokovni seminar je v postopku vrednotenja za pridobitev licenčnih točk
Dodatne informacije in prijava
Izpolnjeno prijavnico iz Utripa pošljite na naslov Nataša Leban, SZŠ Celje, Ipavčeva 10, 3000 Celje ali na email: leban75@gmail.com

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
05. oktober 2010, v Celju, lokacija javljana naknadno. Registracija udeležencev se bo začela ob 12.00 uri, delavnice se pričnejo ob 13.00 uri.
TEMA SREČANJA
TEMELJNI POSTOPKI OŽIVLJANJA V VLJUČENIM AED - OBVEZNA VSEBINA LICENČNEGA OBDOBJA
Program izobraževanja
Program je objavljen na spletni strani Zbornice - Zveze: www.zbornica-zveza.si
Organizator
Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije Sekcija reševalcev v zdravstvu.
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija z DDV znaša 160 € (članom ZZBNS, ki imajo poravnane članske obveznosti, se prizna 50% popust). Kotizacijo nakažite na transakcijski račun ZDMSZTS št. 02031 - 0016512314, sklic na številko 00 0219 - 05102010. Podjetja in zavodi lahko plačajo kotizacijo tudi po prejemu računa.
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Komisija za licenčno vrednotenje pri Zbornici - Zvezi je strokovno izpopolnjevanje vrednotila s 7 LT (sklep 2010-436-483) in tečaj priznala za OBVEZNO VSEBINO licenčnega obdobja iz TPO.
Dodatne informacije in prijava
Dodatne informacije so možne po E-pošti branko.kespert@zd-celje.si . Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico, številko licence in potrdilo o plačani kotizaciji, če ste znesek nakazali na transakcijski račun. Če se na seminar niste pravočasno prijavili, pa tudi uradno prijavnico iz Utripa.

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Sreda, 6. oktober 2010 Ljubljana, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Kolodvorska 15, Velika predavalnica Pričetek ob 9. uri Registracija udeležencev med 8.30 in 9.00 uro.
TEMA SREČANJA
STROKOVNO SREČANJE OB SVETOVNEM DNEVU PALIATIVNE OSKRBE STROKOVNO SREČANJE JE NAMENJENO ZDRAVNIKOM, MEDICINSKIM SESTRAM, SOCIALNIM DELAVCEM, PSIHOLOGOM, FARMACEVTOM IN DRUGIM POKLICEM, KI SO VKLJUČENI V PALIATIVNO OBRAVNAVO.
Program izobraževanja
Program je objavljen na spletni strani Zbornice - Zveze: www.zbornica-zveza.si in na spletni strani DMSBZT Gorenjske: www.dmsbzt-gorenjske.si
Organizator
Ministrstvo za zdravje Bolnišnica Golnik - Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacije ni. Do 120 udeležencev
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Strokovno srečanje je v postopku pridobivanja licenčnih točk pri Zbornici - Zvezi.
Dodatne informacije in prijava
Ga. Majda Pušavec, Bolnišnica Golnik - Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo, 4204 Golnik, tel. 04 2569 112, fax. 04 2569 117, e-mail: majda.pusavec@klinika-golnik.si

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Petek 8.10.2010 od 8.00 do 17.00 v prostorih Gospodarske zbornice Slovenije Ljubljana
TEMA SREČANJA
KRVAVITEV NA ORL PODROČJU
Program izobraževanja
Program enodnevnega strokovnega srečanja z učnimi delavnicami je objavljen na spletni strani Zbornice-Zveze
Organizator
Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije Sekcija MS in ZT v otorinolaringologiji
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija za člane znaša 95 eur z ddv, za nečlane 195 eur z ddv. Prijave do 30.09.2010.
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Strokovno izobraževanje je v postopku za pridobitev licenčnih točk.
Dodatne informacije in prijava
Pisne ali e- prijave na pošljite na naslov: Matjaž Mrhar SB dr. F.Derganca, ORL. amb. Ul. Padlih borcev 13a 5290 Šempeter pri Gorici; mobi: 040 216 890 e mail: matjaz.mrhar1@siol.net, faks 05 330 10 24

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
08.oktober 2010, Izobraževalni center URSZR, Ig pri Ljubljani. Registracija udeležencev se bo v prostorih IC začela ob 08.00 uri, otvoritev seminarja bo ob 09:30 uri v auditoriju izobraževalnega centra.
TEMA SREČANJA
OBRAVNAVA PACIENTOV Z NALEZLJIVIMI BOLEZNIMI V PREDBOLNIŠNIČNEM OKOLJU - SEMINAR Z DELAVNICAMI NAMENJEN IZVAJALCEM ZDRAVSTVENE NEGE V PRIMARNEM NIVOJU TER ZAPOSLENIM V NUJNI MEDICINSKI POMOČI IN PREVOZIH PACIENTOV.
Program izobraževanja
Vsebina strokovnega srečanja je razdeljena na prepoznavanje in zdravljenje pacientov z nalezljivo boleznijo ter varovanje pred nevarnostmi v delovnem okolju reševalcev. Delavnice bodo udeležencem ponudile tudi praktične veščine za vsakdanje delo. Več o programu na spletni strani Zbornice - Zveze.
Organizator
Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije Sekcija reševalcev v zdravstvu v sodelovanju s Sekcijo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov na internistično-infektološkem področju.
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija z DDV znaša 190 € (članom ZZBNS, ki imajo poravnane članske obveznosti, se prizna 50% popust). Kotizacijo nakažite na transakcijski račun ZDMSZTS št. 02031 - 0016512314, sklic na številko 00 0219 - 08102010. Podjetja in zavodi lahko plačajo kotizacijo tudi po prejemu računa.
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Seminar je v postopku vpisa v register strokovnih izobraževanj Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije, udeležba prinaša licenčne točke poslušalcem in aktivnim udeležencem.
Dodatne informacije in prijava
Dodatne informacije so možne po E-pošti joze.prestor@zd-kranj.si. Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico, številko licence in potrdilo o plačani kotizaciji, če ste znesek nakazali na transakcijski račun. Če se na seminar niste pravočasno prijavili, pa tudi uradno prijavnico iz Utripa.

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
13. in 14. oktobra 2010 v Gledališki in Koncertni dvorani v Lendavi
TEMA SREČANJA
PREPREČEVANJE OKUŽB V SOCIALNO-VARSTVENIH ZAVODIH
Program izobraževanja
Program zajema problematiko in obvladovanje okužb v socialno varstvenih zavodih.
Organizator
Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v socialnih zavodih.
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Za en dan znaša 125 eur, za dva 200 eur; s popustom za člane ZZBNS znaša za en dan 95 eur, za dva 160 eur (vse cene so zDDV). Pisna prijava na seminar je obvezna s prijavnico, ki je objavljena v Utripu. Kotizacijo nakažite na:TRR-ZZBNS -ZDMSBZTS:02031- 16512314,sklic na 00 0227-13102110.
Licenčne točke Zbornice-Zveze
V postopku pridobivanja
Dodatne informacije in prijava
Prijave zbira do 06.oktobra 2010 Jožica Hozjan, Dom starejših Lendava,Slomškovo naselje 7, 9220 Lendava. E-mail:jozica.hozjan@dslendava.si. tel:02 5781 236, GSM: 051 212 420 fax:02 5781 237 Ostale informacije po telefonu:01 2347 317 – mag. Ljiljana Leskovic

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Sreda 13. 10. in četrtek 14. 10. 2010 Ljubljana DMSBZT Ljubljana, Poljanska 14 Pričetek ob 8.00 uri Registracija udeležencev med 7.30 do 8.00
TEMA SREČANJA
POKLICNA ETIKA - MANAGEMENT ZDRAVSTVENE NEGE V LUČI ETIKE
Program izobraževanja
Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si in www.drustvo-med-sester-lj.si
Organizator
DMSBZT Ljubljana
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija z DDV za člane znaša 120,00€, za nečlane Zbornice-Zveza je kotizacija 240,00€ in se plača po izstavljenem računu. Število udeležencev je omejeno do 26.
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Strokovno izobraževanje je v postopku pridobivanja licenčnih točk na Komisiji za licenčno vrednotenje. Udeležba se šteje za izpolnitev obveznih vsebin iz poklicne etike za podaljšanje licence za samostojno delo v zdravstveni in babiški negi.
Dodatne informacije in prijava
Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustvo-med-sester-lj.si (plačnik/zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) do 5. oktober 2010. Dodatne informacije: Irma Kiprijanovič (041 754 695) - irma.kiprijanovic@mail.com

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Četrtek, 14. 10. 2010 ob 16. 00 DMSBZT Ljubljana, Poljanska 14
TEMA SREČANJA
DEPRESIJA IN KAKO Z NJO ŽIVETI
Program izobraževanja
Program izobraževanja je objavljen na spletni strani Zbornice- Zveze in na spletni strani DMSBZT Ljubljana
Organizator
DMSBZT Ljubljana
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacije ni, število udeležencev je omejeno na 40.
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Program kliničnega večera je v postopku licenčnega vrednotenja.
Dodatne informacije in prijava
Prijava po e- mailu sprejemamo po elektronski prijavnici na spletni strani društva, do 7. 10. 2010 oziroma do zapolnitve prostih mest. Za dodatne informacije smo dosegljivi na e- naslov: tajnistvo@drustvo-med-sester-lj.si , ali po telefonu, Irma Kiprijanovič 041/ 754 695

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Sobota, 16.10. 2010, Slovenj Gradec Predavalnica: Visoka šola za polimere, Pod gradom 4, Slovenj Gradec Pričetek: ob 9.00 uri Registracija udeležencev med 08.00 in 09.00 uro
TEMA SREČANJA
40. LET ZDRAVSTVENE NEGE V ENOTI INTENZIVNE MEDICINE OPERATIVNIH STROK SPLOŠNE BOLNIŠNICE SLOVENJ GRADEC
Program izobraževanja
40 let zdravstvene nege v enoti intenzivne medicine operativnih strok Program je objavljen na spletni strani Zbornice- Zveze Program izobraževanja je v celoti objavljen na spletni strani dmsbzt-sg.s Program si lahko naročite po elektronski pošti: sasa.hor@gmail.com
Organizator
Strokovno društvo medicinskih sester, babic, zdravstvenih tehnikov Slovenj Gradec
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija z DDV za nečlane 80 evrov, člani Zbornice - Zveze imajo 50% popust Nakazilo na TRR št.: 02470 - 0019075659, sklic na: 16102010 Prijava možna s prijavnico v Utripu ali po elektronski pošti na naslov: sasa.hor@gmail.com (ga. Saša Horvat) Prijava zbira do zasedbe mest.
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Program strokovnega izobraževanja je v postopku pridobitve licenčnih točk Zbornice - Zveze.
Dodatne informacije in prijava
Dodatne informacije: ga. Amalija Buhvald / amalija.buhvald@sb-sg.si ali ga. Janja Pungartnik / janja.pungartnik@sb-sg.si ter na telefon: 02/88 23 437 (od 12.00 do 14.00 ure).

Društvo
medicinskih
sester, babic in
zdravstvenih
tehnikov
Gorenjske

DRUŠTVO ZA KULTURO ODNOSOV

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Četrtek, 14. oktober 2010

Kranj, Zavarovalnica Triglav Kranj, Bleiweisova 20, velika dvorana

Pričetek ob 13. uri

Registracija udeležencev med 12.30 in 13.00 uro.

TEMA SREČANJA

TEMELJNI POSTOPKI OŽIVLJANJA V VLUČENIM AED STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE ZA MEDICINSKE SESTRE, BABICE IN ZDRAVSTVENE TEHNIKE. UDELEŽBA NA STROKOVNEM IZOBRAŽEVANJU ŠTEJE ZE IZPOLNITEV OBVEZNIH VSEBIN ZA PODALJŠANJE LICENCE ZA SAMOSTOJNO DELO V ZDRAVSTVENI IN BABIŠKI NEGI.

Program izobraževanja

Program je objavljen na spletni strani Zbornice - Zveze: www.zbornica-zveza.si in na spletni strani DMSBZT Gorenjske: www.dmsbzt-gorenjske.si

Organizator

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije
Regijsko strokovno društvo DMSBZT Gorenjske in Sekcija reševalcev v zdravstvu

Kotizacija, nakazilo, število udeležencev

Kotizacija za seminar z DDV za člane/ice Zbornice Zveze znaša 80 EUR. Kotizacijo nakažete na TR DMSBZT Gorenjske številka 07000-0000110185 sklic na številko 10-2010.

Do 60 udeležencev

Prijava možna do 5. oktobra 2010

Licenčne točke Zbornice-Zveze

Komisija za licenčno vrednotenje pri Zbornici zdravstvene in babiške nege Slovenije je strokovno izpopolnjevanje vrednotila s 7 LT (sklep 2010-436-483) in tečaj priznala za OBVEZNO VSEBINO licenčnega obdobja iz TPO.

Dodatne informacije in prijava

Prijava: DMSBZT Gorenjske, Bleiweisova 20, 4000 Kranj
Po e-pošti tatjana.jakhel@klinika-golnik.si
Dodatne informacije na tel. 040 283 829

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Petek in sobota 15. in 16.10. 2010, Bled

Hotel Kompas, predavalnica Triglavska in Grajska

Pričetek v petek 15.10. 2010 ob 12. uri

Registracija udeležencev med 10.00 in 11.00 uro

TEMA SREČANJA

URGENTNA STANJA PRI HEMATOLOŠKEM BOLNIKU

Program izobraževanja

Program bo objavljen na spletni strani Zbornice - Zveze

Organizator

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije
Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v hematologiji

Kotizacija, nakazilo, število udeležencev

Enodnevna 190 EUR, dvodnevna 320 EUR, članom ZZBNS, ki imajo poravnane članske obveznosti, se prizna 50% popust. Kotizacijo nakažite na transakcijski račun NLB, ZDMSZTS, TTR 02031-0016512314

Sklic: 00 0223 - 15102010

Prijava možna do 04.10.2010

Licenčne točke Zbornice-Zveze

V postopku pridobitve licenčnih točk Zbornice - Zveze

Dodatne informacije in prijava

ga. Alenka Dobrovoljc, 01 522 4746
Prijava: ga. Branka Založnik 01 522 5245 ali po E-mailu: branka.zaloznik@kdj.si - obvezno s prijavnico.
Rezervacija prenočišč: Hotel Kompas
Tel.: 04/ 6205 107. E-mail: sales@kompas-lovec.eu.
Rezervacija je možna do 27.09.2010
Udeleženci se prijavijo sami!

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Petek in sobota 15. in 16. oktober 2010

Hotel Plesnik****, Logarska dolina

TEMA SREČANJA

SODOBNI PSIHOLOŠKI PRISTOPI K MEDOSEBNIM ODNOSOM V ZDRAVSTVU

Program izobraževanja

- prof.dr. Christian Gostečnik - predavanje in delavnica
- strokovna predavanja
- izkustvena psihološka delavnica - primeri iz prakse
- delavnica terapija z glasbo
- delavnica terapija z likovnim ustvarjanjem
- razbijmo stres - delavnica na prostem

Celoten program je na spletni strani Zbornice

Organizator

Društvo za kulturo odnosov SPES

Kotizacija, nakazilo, število udeležencev

Kotizacija znaša 220€, za aktivne udeležence 180€ ter vključuje strokovni program s predavanji in štirimi delavnicami, potrdilo o udeležbi, CD, prigrizke med odmori, 2x kosilo, svečano večerjo, poslušanje planetarnega gonga in začetni tečaj nordijske hoje.

Licenčne točke Zbornice-Zveze

Strokovni seminar v marcu 2010 v okviru modula Medosebni odnosi je bil ocenjen:

- pasivni 12,5 točk
- aktivni 18 točk

Dodatne informacije in prijava

Za delavnice s seboj prinesite športno (udobno) obleko in obutev ter odejo, spalno vrečo ali blazino.
Prijavite se lahko pisno preko prijavnice na spletni strani Zbornice - Zveze, na naslov Tina Štupar, Dušana Kvedra 12 a, 3230 Šentjur, e-naslov spes.tina@gmail.com ali na telefon 051 365 227.

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Sreda 20. 10. 2010, Maribor, Hotel Draš (Draš Center, Pohorska ulica 57, 2000 Maribor). Registracija bo potekala med 7.30 in 8.30 uro.
TEMA SREČANJA
ZDRAVSTVENI MANAGEMENT - QUO VADIS?
Program izobraževanja
Program izobraževanja je objavljen na spletni strani Zbornice - Zveze - www.zbornica-zveza.si
Organizator
Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, Sekcija medicinskih sester v managementu
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija za seminar znaša za člane Zbornice - Zveze 95 EUR z DDV. Za nečlane Zbornice-Zveze znaša kotizacija 190 EUR z DDV. Kotizacijo je potrebno poravnati na TRR Zbornice-Zveze na številko: 02031-0016512314, sklic na številko 00-0229-20102010
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Seminar je v postopku licenčnega vrednotenja na Zbornici - Zvezi.
Dodatne informacije in prijava
Klasično prijavnico lahko pošljete po faksu 02 8184 087 ali po pošti na naslov: ga. Suzana Majcen Dvoršak, Grogova 2, 2310 Slovenska Bistrica ali skenirano po e-pošti na naslov: suzana.md@gmail.com . Dodatne informacije: 041 611 519 - ga. Suzana Majcen Dvoršak ali 051 394 227 - ga. Nataša Vidnar.

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
21. in 22.10.2010 Rogaška slatina, Hotel Sava I
TEMA SREČANJA
URGENTNI PACIENT - NOVOSTI V OBRAVNAVI PRELIMINARNI PROGRAM JE OBJAVLJEN NA HTTP://WWW.ZBORNICA-ZVEZA.SI/ V RUBRIKI STROKOVNA SREČANJA IN NA SPLETNI STRANI SEKCIJE MS IN ZT V URGENCI HTTP://WWW.URGENCA.ORG
Program izobraževanja
Piki žuželk, ugrizi strupenih živali, anafilaktična reakcija, oskrba dihalne poti, urgentna stanja pri otrocih, urgentna rentgenologija, triaža in komunikacija Učne delavnice
Organizator
Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v urgentni medicini Organizator bo poleg predavanj in delavnic poskrbel tudi za zbornik predavanj, osvežitev med odmori in večerjo ob glasbi.
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija z DDV znaša 320 E (članom ZZBNS, ki imajo poravnane članke obveznosti se prizna 50% popust t.j 160 E) Kotizacijo nakažite na transakcijski račun ZDMSZTS: št.02031-0016512314, sklic na številko 00 0224 - 21102010. Podjetja in zavodi lahko znesek poravnajo tudi po prejemu računa.
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Seminar je v postopku pridobitve licenčnih točk, število bo objavljeno v končni objavi
Dodatne informacije in prijava
Izpolnjeno prijavnico iz Utripa pošljite na naslov: Mojca Homar, UKC Ljubljana, Internistična prva pomoč, Zaloška 7, 1 000 Ljubljana. El. prijava je na strani Zbornice - Zveze. Informacije: Majda Cotič Anderle T: 522 39-51(majda.cotic@kclj.si) ali Vida Bračko (vida.bracko@kclj.si)

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Petek, 5. november 2010 Hotel Mons, Ljubljana Pričetek ob 9.30 Registracija udeležencev med 8.00 in 9.00 uro
TEMA SREČANJA
PRIMERI DOBRE PRAKSE V PERIOPERATIVNI ZDRAVSTVENI NEGI
Program izobraževanja
Program bo objavljen na spletni strani Zbornice-Zveze
Organizator
Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Enodnevna kotizacija za člane 95 EUR, za nečlane 190 EUR NLB, ZZBNS, TRR 02031-0016512314, sklic 00 0206-05112010
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Strokovni seminar bo pri Zbornici-Zvezi ovrednoten z licenčnimi točkami
Dodatne informacije in prijava
Prijava: ga. Manica Rebernik Milič po elektronski pošti: manica.rebernik@sb-mb.si Aktivno sodelovanje na strokovnem izpopolnjevanju: ga. Tatjana Požarnik po el. pošti: tatjana.pozarnik@gmail.com

DRUŠTVO
MEDICINSKIH
SESTER, BABIC IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV
MARIBOR

društvo

medicinskih
sester, babic in
zdravstvenih
tehnikov
ljubljana

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Petek 19. novembra 2010, Bled. Pričetek ob 8. uri. Registracija udeležencev med 8:00 in 9:30 uro
TEMA SREČANJA
INTERDISCIPLINARNA OBRAVNAVA PACIENTA S PLJUČNO HIPERTENZIJO
Program izobraževanja
Program je objavljen na spletni strani Zbornice - Zveze: www.zbornica-zveza.si
Organizator
Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kardiologiji in angiologiji Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v pulmologiji
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija z vštetim DDV znaša 190 €, (članom Zbornice Zveze, ki imajo poravnane članske obveznosti se prizna 50% popust) Kotizacijo nakažite na transakcijski račun ZDMSZTS : št. 02031-0016512314, sklic na številko 00 0228-19112010. Podjetja in zavodi lahko znesek poravnajo po prejetju računa.
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Seminar je v postopku vrednotenja na Komisiji za licenčno vrednotenje pri Zbornici zdravstvene in babiške nege Slovenije.
Dodatne informacije in prijava
Na seminar se prijavite s prijavnico iz Utripa, pošljite jo na naslov Lojzka Prestor, Bolnišnica Golnik KOPA, Golnik 34. Dodatne informacije so možne po E-pošti lojzka.prestor@klinika-golnik.si . Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico, številko licence in potrdilo o plačani kotizaciji.

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Petek, dne 19. novembra 2010 ob 8.30 uri, v veliki predavalnici kirurške stolpnice UKC Maribor (16. nadstropje), Ljubljanska ulica 5, Maribor.
TEMA SREČANJA
ZDRAVSTVENA ZAKONODAJA V LUČI ZDRAVSTVENE NEGE
Program izobraževanja
Program je v celoti objavljen na spletni strani društva: www.dmsbzt-mb.si
Organizator
Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor.
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Celodnevno izobraževanje znaša 60 EUR za člane Zbornice- Zveze, ter 120 EUR za nečlane Zbornice- Zveze, v ceno je vključen DDV. Kotizacijo nakažete na TR društva DMSBZT Maribor, številka 0451 5000 0111 670, sklic 00 91, pri Nova KBM d.d. Število udeležencev je omejeno.
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Program je namenjen zaposlenim v zdravstveni in babiški negi in je usklajen z obveznimi vsebinami, ki jih mora vsebovati strokovno izpopolnjevanje za izpolnjen pogoj obveznih vsebin s področja »Zakonodaja s področja zdravstva« v enem licenčnem obdobju.
Dodatne informacije in prijava
Dodatne informacije in prijave na strokovno srečanje potekajo na spletni strani društva www.dmsbzt-mb.si

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Sreda 20. 10. 2010 Ljubljana DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14 Ljubljana Pričetek ob 8.45 uri Registracija udeležencev od 8.00 do 8.45
TEMA SREČANJA
POKLICNA ETIKA V PRAKSI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE
Program izobraževanja
Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si
Organizator
DMSBZT Ljubljana
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija z DDV za člane znaša 60€, za nečlane Zbornice-Zveza je kotizacija 120,00€ in se plača po izstavljenem računu. Število udeležencev je omejeno do 30.
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Strokovno izobraževanje je v postopku pridobivanja licenčnih točk na Komisiji za licenčno vrednotenje. Udeležba šteje za izpolnitev obveznih vsebin iz poklicne etike za podaljšanje licence za samostojno delo v zdravstveni in babiški negi.
Dodatne informacije in prijava
Prijava preko elektronske prijavnice (www.drustvo-med-sester-lj.si) (plačnika/zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) do 10. 10. 2010, oziroma do zasedenosti mest. Dodatne informacije Irma Kiprijanović - 041 754 695 ali irma.kiprijanovic@gmail.com

Visoka šola
za zdravstveno nego
Jesenice

Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice
Katedra za temeljne vede
organizira 1. simpozij z naslovom

SINDROM ODVISNOSTI OD ALKOHOLA – DIAGNOSTIČNI IN TERAPEVTSKI VIDIKI

Simpozij bo potekal 13. 10. 2010 na Bledu, v Best Western Premier Hotel Lovec Bled, v dvorani Panorama.

Registracija udeležencev simpozija bo potekala med 8.00 in 8.45 uro v avli Hotela Lovec. Na konferenco se lahko prijavite preko prijavnice, ki je objavljena v informativnem biltenu Utrip ali preko e-prijavnice, ki je objavljena na spletni strani Visoke šole za zdravstveno nego Jesenice, www.vszn-je.si v rubriki Dejavnosti. Klasično prijavnico je potrebno poslati na sedež Visoke šole za zdravstveno nego Jesenice, Spodnji Plavž 3, 4270 Jesenice ali po faksu na št.: 04 5869 363. Prijave sprejemamo do zasedbe prostih mest. Število mest je omejeno.

Programski odbor si pridružuje pravico do manjših programskih sprememb.

Kotizacija

Vrsta udeležbe	Zgodnja kotizacija do 15. 09. 2010	Pozna kotizacija po 16. 09. 2010
Pasivna udeležba	160 EUR	180 EUR
Aktivna udeležba	120 EUR	XXX

DDV je vključen v ceno kotizacije.

V kotizacijo so vključena predavanja, kosilo, pogostitev v odmorih, potrdilo o udeležbi, zbornik predavanj z recenzijo. Kotizacijo je potrebno poravnati na transakcijski račun Visoke šole za zdravstveno nego Jesenice, Spodnji Plavž 3, 4270 Jesenice na številko: 07000-0001033819, sklic 00-760106. Račun boste prejeli po konferenci.

Dodatne informacije na št.: 04 5869 360 ali po e-pošti: dekanat@vszn-je.si.

08.00 – 08.40 Registracija udeležencev simpozija

08.40 – 09.00 **Uvodni nagovori**

Plenarna predavanja

Moderatorki: dr. Ivica Avberšek Lužnik, mag. Andreja Čufar

09.00 – 09.25 **Radikali v metabolizmu etanola in posledice**

prof. dr. Slavko Pečar

09.25 – 09.50 **Vpliv alkohola na delovanje zdravil**

prof. dr. Marija Sollner Dolenc

09.50 – 10.15 **Kandidatni geni za razvoj odvisnosti od alkohola**

doc. dr. Ivica Avberšek Lužnik

10.15 – 10.30 Razprava

10.30 – 10.55 Odmor

Moderatorki: dr. Irena Grmek Košnik, dr. Joca Zurc

10.55 – 11.20 **Epidemiološki pogled na rabo alkohola v Sloveniji**

mag. Marjetka Hovnik Keršmanc

11.20 – 11.45 **Ali je zdravljenje sindroma odvisnosti od alkohola smiselno in učinkovito?** dr. Maja Rus Makovec

11.45 – 12.10 **Novejša spoznanja s področja odvisnosti od alkohola**

Helena Gantar Štular

12.10 – 12.35 **Pomen zdravstvene vzgoje pred zlorabo alkohola med mladimi**

doc. dr. Joca Zurc

12.35 – 12.50 Razprava

12.50 – 14.00 Odmor za kosilo

14:00 - 14:30 **POSTER SEKCIJA**

Moderatoriki: dr. Ivica Avberšek Lužnik, mag. Andreja Čufar

Ali je etanol zdravilo?, Mateja Tršan, Alan Puncuh, Simona Mitrovič**Malnutricija in alkoholizem**, Radislava Franko**Interakcije zdravil in alkohola**, Silva Jenko, Andrejka Vidmar, Vesna Bizjak, Mojca Žlender, Martina Ravnikar**Določanje CDT**, Maja Gartner**Določanje etanola v krvi**, dr. Ivica Avberšek Lužnik, Simon Brlogar**Predavalnica 1**

Tema: Patofiziološki učinki alkohola

Moderatorica: mag. Mateja Lopuh

14.30 - 14.50 **Pregled obolenj povezanih z uživanjem alkohola**

Gregor Kalan

14.50 - 15.10 **Vpliv alkohola na fiziološke procese**

dr. Nejka Potočnik

15.10 - 15.30 **Fetalni alkoholni sindrom**

Gregor Kalan

15.30 - 15.50 **Možnosti za izboljšanje osveščenosti pacientov o škodljivosti sočasne uporabe zdravil in alkohola**

mag. Andreja Čufar

15.50 - 16.10 **RAZPRAVA**16.10 - 16.30 **ODMOR**

Moderatorica: dr. Ivica Avberšek Lužnik

16.30-16.50 **Vpliv uživanja alkohola na sproščanje opioidnih zdravil**

mag. Mateja Lopuh

16.50-17.10 **Biokemijski označevalci za diagnostiko in spremljanje alkoholizma**

dr. Aleš Jerin

17.10-17.30 **Alkohol in sindrom odvisnosti od alkohola - prometno-varnostni vidiki**

dr. Majda Zorec Karlovšek

17.30-17.50 **Kemijska ocena tveganja alkoholnega razkužila oz. ali je varna uporaba 95% etilnega alkohola za kirurško razkuževanje rok?**

doc. dr. Grmek Košnik Irena

17.50 - 18.10 **Razprava in zaključek simpozija****Predavalnica 2**

Tema: Psihološke in socialne posledice odvisnosti

Moderatorica: Sanela Pivač

14.30 - 14.50 **Alkohol - zakaj je privlačen in zakaj je škodljiv?**

Rok Podkrajšek

14.50 - 15.10 **Problem nekritičnega uživanja alkohola po vzpostavitvi abstinence od prepovedanih drog**

Brankoregar, Mojca Kralj, mag. Mojca Hvala Cerkovnik

15.10 - 15.30 **Klubi zdravljenih alkoholikov- odločilni dejavniki socialne rehabilitacije in preventive**

Erika Povšnar, dr. Jože Ramovš

15.30 - 15.50 **Etični vidik zdravstvene obravnave pacienta s sindromom odvisnosti od alkohola**

Milena Marinič

Moderator: dr. Aleš Jerin

16.30-16.50 **Program zmanjševanja škode zaradi alkohola v lokalnem okolju**

mag. Marjetka Hovnik Keršmanc

16.50-17.10 **Sindrom odvisnosti od alkohola - terapevtski vidik s predstavitevjo primera v klinični praksi**

Barbara Karoli, Snežana Horvat

17.10-17.30 **Mladostništvo in zloraba psihoaktivnih substanc**

Natalija Kirbiš, Aleksandra Soršak, mag. Boris Miha Kaučič

17.30-17.50 **Vloga medicinske sestre pri pacientih z alkoholnim opojem**

Sanela Pivač, Nada Macura Višič

17.50 - 18.10 **Razprava in zaključek simpozija**

Programsko organizacijski odbor simpozija

doc. dr. Ivica Avberšek Lužnik, predsednica,

doc. dr. Irena Grmek Košnik, mag. Andreja Čufar, mag. Mateja Lopuh, mag. Boris Miha Kaučič

doc. dr. Brigita Skela Savič
DEKANJA

SLOVENIJA TRANSPLANT

**VABILO NA SATELITSKO PRAZNOVANJE
EVROPSKEGA DNEVA DAROVANJA
ORGANOV IN TKIV**

Spoštovani,

Vabimo vas na satelitsko praznovanje »Evropskega dneva darovanja«, ki bo potekalo v Ljubljani in Murski Soboti v soboto, 16. oktobra 2010. Ob letošnjem praznovanju vam ponosno predstavljamo projekt, ki ga vodi Slovenija-Transplant in s katerim to praznovanje presega meje države, ki jo vsako leto izbere Svet Evrope. Poleg Gruzije, kjer je letos osrednje praznovanje, bomo namreč prvič evropski dan darovanja praznovali na enak način še v osmih, t. i. satelitskih državah (Slovenija, Avstrija, Češka, Slovaška, Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Srbija in Črna gora). V vseh izbranih državah bo praznovanje potekalo na isti dan in na enak način, z osrednjo športno-družabno prireditvijo za široko javnost, strokovnim srečanjem za zdravstveno osebje in zahvalnim verskim obredom za darovalce in njihove družine.

Z namenom, da ozaveščamo strokovno in široko javnost o pomenu odločitve za darovanje organov in tkiv ter izrazimo hvaležnost vsem posameznikom, udeleženi v tem načinu zdravljenja, Vas prisrčno vabimo k udeležbi na praznovanju.

*S spoštovanjem,
prim. Danica Avsec, dr.med.
direktorica Slovenija-Transplant-a*

PRELIMINARNI PROGRAM

Sobota, 16. oktober 2010

1. STROKOVNO SREČANJE

Lokacija: Hotel Slon, Ljubljana

Termin: 8:30-10:30

8:30-8:35	Uvodni pozdrav (prim. Danica Avsec; Slovenija-Transplant)
8:35-8:45	Nagovor ministra za zdravje (Dorijan Marušič; Ministrstvo za zdravje)
8:45-9:10	Samooskrba na področju pridobivanja organov za zdravljenje s presaditvijo (prof. Francis Delmonico; Svetovna zdravstvena organizacija)
9:10-9:25	Direktiva EU o organih: nov pristop glede kakovosti in varnosti v uporabi organov za namen zdravljenja (prof. Alenka Žnidaršič; Pravna fakulteta Ljubljana)
9:25-9:55	Odmor
9:55-10:10	Donorski program v Republiki Sloveniji (prim. Danica Avsec, Slovenija-Transplant)

10:10-10:25 Pozitivne spremembe za prejemnike kot posledica razvoja evropskih meril (as. Valentin Sojar, Univerzitetni klinični center Ljubljana)

10:25-10:30 Zaključek

2. ŠPORTNO DRUŽABNA PRIREDITEV

Lokacija: Park Tivoli Ljubljana

Termin: od 11h- 14h

Športne dejavnosti:

- »Tek za življenje in radost« (8 km)
- Hoja (2 km)

Družabne dejavnosti:

- Ustvarjalne delavnice za otroke na temo »Za življenje in radost«
- Pogovori s prejemniki presajenih organov in tkiv
- Podelitev nagrad dobitnikom medalj s svetovnih športnih tekmovanj za transplantirane bolnike
- Predstavitve društev bolnikov s področja transplantacijske dejavnosti
- Glasbeni program z gosti
- Podelitev nagrad najboljšim udeležencem teka

Športne in družabne dejavnosti bodo z namenom satelitskega praznovanja evropskega dneva darovanja na isti dan organizirane tudi v Murski Soboti. Točen program sledi.

3. VERSKI OBRED

Slovesna zahvalna maša za darovalce organov in tkiv ter njihove družine

Lokacija: Stolnica, Ljubljana

Termin: ob 16h

Ta dokument/dogodek je del projekta »Razvijanje smernic za organizacijo Evropskega dneva darovanja«, ki ga financira Evropska Unija v okviru Zdravstvenega programa. (<http://ec.europa.eu/eahc/>). Svet Evrope je pobudnik ideje praznovanja Evropskega dneva darovanja organov in transplantacij, ki je namenjen spodbujanju razprav na tem področju in ozaveščanju ter napredku na področju darovanja in presajanja organov. (<http://www.edqm.eu>)

Strokovno združenje nutricionistov in dietetikov
organizira seminar z naslovom

DAN KLINIČNE PREHRANE: POVEZOVANJE MED ČLANI TIMA – KLJUČNI ELEMENT USPEŠNE PREHRANSKE PODPORE.

Seminar bo potekal v torek, 5.10.2010,
v Hotelu Mons, Pot za Brdom 55, Ljubljana.

Tradicionalni seminar s področja prehranske obravnave bolnikov, ki ga organizira Strokovno združenje nutricionistov in dietetikov, je posvečen prehranski podpori bolnikov v intenzivni terapiji. Na seminarju bo predstavljen pomen timske obravnave bolnikov. Obravnavana bo vloga zdravnika, medicinske sestre in dietetika v timu. Udeleženci seminarja bodo spoznali primere dobre prakse, kar lahko pomembno prispeva k uveljavljanju ustrezne prehranske obravnave bolnikov v intenzivni terapiji ter drugih bolnikov, ki so v bolnišnični oskrbi.

PROGRAM SEMINARJA

- 15.00 – 15.20 Registracija udeležencev
- 15.20 – 15.30 Pozdrav udeležencev
- 15.30 – 15.55 Prehranska oskrba bolnika v intenzivni terapiji
Prof. dr. Lidija Kompan
- 15.55 – 16.20 Medicinske sestre lahko izboljšamo prehranjenost pacientov v intenzivni terapiji
Sedina Kalender Smajlovič
- 16.20 – 16.45 Prehranska podpora bolnikov Eitos – z vidika kliničnega dietetika
Pavla Lavrinec
- 16.45 – 17.10 Prehranska podpora in organizacija dela v bolnišnični kuhinji
Nataša Fabčič
- 17.10 – 17.50 Odmor s kavo
- 17.50 – 18.15 Dan potem – z organiziranjem skupine za prehransko podporo delo še ni zaključeno!
Mag. Nada Rotovnik Kozjek s sodelavci
- 18.15 – 18.40 Klinični dietetik – most med kliniko in kuhinjo
Jože Lavrinec
- 18.40 – 19.00 Diskusija z zaključkom
- 19.00 – 19.15 Predstavitev sponzorja Abbott
- 19.15 Pogostitev udeležencev in izmenjava mnenj

Kotizacija za seminar znaša 60,00 €. Za člane Strokovnega združenja nutricionistov in dietetikov kotizacije ni, če se prijavijo do, 24.09.2010. Udeleženci prejmejo gradivo in potrdilo o udeležbi.

Udeleženci seminarja nakažejo kotizacijo na transakcijski račun Strokovnega združenja nutricionistov in dietetikov, ki je odprt pri NLB, številka računa je: 02012 – 0018124027. Ob plačilu kotizacije obvezno navedite ime in priimek udeleženca, za katerega je bila kotizacija nakazana.

Dodatne informacije in prijavnico lahko dobite na spletni strani združenja: www.zdruzenje-nutricionisti-dietetiki.si oziroma pri tajniku združenja na elektronskem naslovu karel.hruza@kclj.si.

Visoka šola
za zdravstveno nego
Jesenice

RAZPIS ZA VPIS V ŠTUDIJSKI PROGRAM DRUGE STOPNJE

MAGISTRSKI PROGRAM »ZDRAVSTVENA NEGA«

Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice (VŠZNJ) v študijskem letu 2010/2011 razpisuje študijski program druge stopnje, magistrski program »Zdravstvena nega«.

Število vpisnih mest za 2010/2011 in lokacija izvedbe študija:

- 20 mest za izredni študij, lokacija Jesenice, VŠZNJ, Spodnji Plavž 3.
- 20 mest za izredni študij, lokacija Ljubljana, VŠZNJ, Študijsko središče Ljubljana, Letališka cesta 16.
- 3 vpisna mesta za tujce (države izven EU), lokacija Ljubljana, VŠZNJ, Študijsko središče Ljubljana, Letališka cesta 16.

Rok za prijavo:

- prvi vpisni rok, do 13. september 2010
- drugi vpisni rok, do 24. september 2010

Informacije o pogojih za vpis, postopkih vpisa in merilih za izbiro ob omejitvi vpisa in ceni izrednega študija so objavljeni na spletni strani www.vszn-je.si.

Trajanje programa / Strokovni naslov: 2 leti (120 ECTS);
magistrica zdravstvene nege / magister zdravstvene nege
Dodatne informacije na 04 5869 361 ali po e-pošti:
referat@vszn-je.si.

Obvestilo

Še je čas, da se prijavite!

Call for Paper & Register Now:
**The School Nurses International
16th Biennial Conference**

2011, 25. - 29. julij, Hong Kong

**Več informacij v 6. številki Utripa na straneh 60 in 61
in seveda na spletnih straneh konference :**

Deadline for abstract submission : 30 Oct 2010

Deadline for conference registration: 31 Mar 2011

**For more details, please refer to the attached
document or the website:
<http://sn.polyu.edu.hk/whocc/sni2011conf/>.**

doreta®

tramadol in paracetamol 37,5 mg in 325 mg
filmsko obložene tablete

Usklajeno
nad bolečino

Novo iz Krke

Doreta (tramadol & paracetamol)

Sestava Ena filmsko obložena tableta vsebuje 37,5 mg tramadoljivega klorida, kar ustreza 32,94 mg tramadola, in 325 mg paracetamola. **Indikacija** Simptomatsko zdravljenje srednje močnih do močnih bolečin. **Odmerjanje in način uporabe** Odrasli in mladostniki (12 let in starejši) Odmerek je treba individualno prilagoditi glede na jakost bolečine in bolnikov odziv. Kot začetni odmerek se priporoča 2 tableti Dorete. Po potrebi bolnik lahko vzame dodatni odmerek, vendar ne več kot 8 tablet na dan. Med posameznimi odmerki naj ne mine manj kot šest ur. **Otroci** Pri otrocih, mlajših od 12 let, učinkovitosti in varnosti uporabe Dorete ni bila dokazana, zato zdravljenja z njo ne priporočamo. **Kontraindikacije** Preobčutljivost za zdravilni učinkovini ali katerokoli pomožno snov. Akutna zastrupitev z alkoholom, uspavalni, centralno delujočimi analgetiki, opioidi ali psihotropnimi zdravili. Dorete ne smejo jemati bolniki, ki jemljejo zaviralce monoaminooksidaze (MAO) ali pa so jih prenehali jemati pred manj kot dvema tednoma. Huda jetna okvara. Nezadostno zdravljena epilepsija. **Previdnostni ukrepi** Doreto moramo uporabljati previdno pri bolnikih, odvisnih od opioidov, bolnikih s poškodbami glave, bolnikih, ki so nagnjeni h konvulzivnim motnjami, bolnikih z motnjami delovanja žolčnega trakta, bolnikih v šoku, bolnikih z motnjami zavesti neznanega vzroka, z okvarami dihalnega centra ali dihalne funkcije ter pri bolnikih z zvišanim intrakranialnim tlakom. **Medsebojno delovanje z drugimi zdravili in druge oblike interakcij** Odsvetujemo pitje alkohola, sočasno jemanje s karbamazepinom in drugimi encimskimi induktorji, z opioidnimi agonisti in antagonistami (buprenorfinom, nalbupinom, pentazocinom). Interakcije lahko

nastopijo pri sočasnem jemanju Dorete s serotoninergičnimi zdravili, z drugimi zaviralci osrednjega živčnega sistema, z varfarinom podobnimi snovmi, z drugimi zdravili, ki zavirajo CYP3A4, in z zdravili, ki znižujejo prag za nastanek krčev. **Nosečnost in dojenje** Doreta vsebuje fiksno kombinacijo zdravilnih učinkovin, tudi tramadola, zato naj ne bi jemale nosečnice in matere, ki dojijo. **Preveliko odmerjanje** Pri prevelikem odmerjanju lahko pojavijo znaki in simptomi zastrupitve s tramadolom ali paracetamolom oziroma z obema zdravilnima učinkovinama. **Posebno opozorilo** Največji odmerek pri odraslih in mladostnikih, starejših od 12 let, naj ne preseže 8 tablet zdravila Doreta na dan. Da ne bi prišlo do nenamernega prevelikega odmerjanja, je treba bolnike opozoriti, naj ne presežejo priporočenega odmerka in naj brez posvetovanja z zdravnikom sočasno ne jemljejo nobenega drugega zdravila, ki vsebuje paracetamol (vključno z zdravili, ki se dobijo brez recepta). **Neželeni učinki** Najpogostejši neželeni učinki, ki so se pojavili pri kliničnih preizkušanjih, so: omotica in zaspanost. Pogosto se lahko pojavijo glavobol, tresenje, zmedenost, spremembe razpoloženja (anksioznost, nervoznost, euforija), motnje spanja, prebavne motnje (bruhanje, zaprtje, suha usta, driska, bolečine v trebuhu, dispepsija, flatulencijsko potenje in srbečica). **Način izdajanja** Zdravilo se izdaja samo na recept. **Oprema** 2 filmsko obloženi tableti (pretisni omoti z 2 tabletama) ali 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 in 100 filmsko obloženih tablet (pretisni omoti po 10 tablet), v škatli. Na trgu ni vseh navedenih pakiranj. **Datum priprave besedila** Avgust 2009.

Samo za strokovno javnost. Pred uporabo preberite celoten povzetek glavnih značilnosti zdravila.
Krka, d. d., Novo mesto, Šmarjevska cesta 6, 8501 Novo mesto, www.krka.si

Svojo inovativnost in znanje posvečamo zdravju. Zato odločnost, vztrajnost in izkustvo usmerjamo k enemu samemu cilju – razvoju učinkovitih in varnih izdelkov vrhunske kakovosti.